

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ во Скопје
СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
Скопје

ВОДИЧ НИЗ СТУДИИТЕ

I ЦИКЛУС НА СТУДИИ
Доктор по дентална медицина

Скопје, 2010

Редакционен одбор:

Проф. д-р Марија Накова, главен и одговорен уредник

Проф. д-р Александар Грчев, член

Проф. д-р Киро Ивановски, член

Доц. д-р Мира Јанкуловска, член

Доц. д-р Владо Ванковски, член

Проф. д-р Златанка Белазелкоска, член

Проф. д-р Алберто Бенедети, член

Проф. д-р Драгољуб Велевски, член

Проф. д-р Борис Величковски, член

Проф. д-р Марија Зужелова, член

Проф. д-р Снежана Иљовска, член

Проф. д-р Љупка Матовска, член

Проф. д-р Елена Петкова, член

Проф. д-р Мирјана Поповска, член

Проф. д-р Миле Царчев, член

Проф. д-р Ерол Шабанов, член

ISBN: 978-608-4620-00-6

Печайено во Република Македонија

СОДРЖИНА

<i>Воведен збор на Деканоџ</i>	7	Медицинска етика и медицинска психологија	52
I. Историјат на Стоматолошкиот факултет	9	Биофизика	55
1. Историјат	9	Биостатистика	59
2. Досегашна наставна дејност	9	Хистологија и ембриологија	62
3. Кадровска состојба	10	Анатомија II	68
II. Организација и управување на факултетот	11	Анатомија и морфологија на вилицы и заби	72
1. Организација	11	Стоматолошки материјали	75
2. Управување	12	Физиологија I	77
III. Простор и опрема на Стоматолошкиот факултет	13	II ГОДИНА	81
IV. Активности на студентите од Стоматолошки факултет	16	Физиологија II	81
V. Европски кредит трансфер систем	19	Микробиологија и имунологија	84
VI. Образложение за измените и дополнувањата на наставниот план и програма	21	Претклиничка мобилна протетика (тотална протеза)	89
VII. Правила за студирање	26	Општа патологија	92
1. Оценување	27	Орална биохемија	98
2. Испитни рокови	27	Ергономија	102
3. Учебна година, семестрална настава	27	Патолошка физиологија	104
4. Координатори на кредит - системот	28	Фармакологија	108
VIII. Студиска програма	29	Претклиничка мобилна протетика (парцијална протеза)	111
I ГОДИНА	41	Патолошки основи на болестите	115
Медицинска хемија и биохемија	41	Епидемиологија	123
Анатомија I	46	Орална хигиена	126
Биологија	49	Психијатрија	130
Медицинска етика и медицинска психологија	52	III ГОДИНА	133
Биофизика	55	Претклиничка фиксна протетика I	133
Биостатистика	59	Интерна медицина	136
Хистологија и ембриологија	62	Претклиничка фиксна протетика II	141
Анатомија II	68		
Анатомија и морфологија на вилицы и заби	72		
Стоматолошки материјали	75		
Физиологија I	77		

Претклиничка кариологија	144	Претклиничка пародонтологија	215
Претклиничка ендодонција	148	Забоздравство во заедницата	219
Инфектологија	151		
Неврологија	154	V ГОДИНА	223
Гнатологија	157	Ортодонција II	223
Оториноларингологија	159	Клиничка фиксна протетика I	226
Општа хирургија	162	Клиничка фиксна протетика II	229
Педијатрија	165	Клиничка ендодонција I	232
Превентивна стоматологија	168	Клиничка ендодонција II	235
Дерматовенерологија	171	Орална хирургија II	238
Основи на клиничка радиологија	173	Судска медицина	
Индивидуален проект	175	со Форензична стоматологија	241
		Детска стоматологија I	244
IV ГОДИНА	177	Детска стоматологија II	249
Орална медицина и патологија I	177	Клиничка пародонтологија I	254
Орална медицина и патологија II	183	Клиничка пародонтологија II	256
Претклиничка орална хирургија	187	Максилофацијална хирургија I	258
Орална хирургија I	191	Максилофацијална хирургија II	261
Клиничка мобилна протетика		ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ	265
(тотална протеза)	194	ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ГРУПА I	265
Клиничка мобилна протетика		Опис на изборните предмети од група I	265
(парцијална протеза)	197	ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ГРУПА II	267
Клиничка кариологија I	200	Опис на изборните предмети од група II	267
Клиничка кариологија II	203	ПРАКТИЧНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА СТУДЕНТИТЕ И НАСТАВНИЦИТЕ. 269	
Анестезија и седација	206	Организација и изведување на студиите	270
Ортодонција I	208		
Стоматолошка рендгенологија	212		

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Стоматолошкиот факултет во Скопје, како дел од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, претставува највреден и најзначаен извор за едукација на високо стручен кадар од областа на стоматологијата на Република Македонија. Факултетот и неговите вработени се посветени на создавање, акумулирање, пренесување и примена на знаења од споменатата област. На тој начин факултетот ги подготвува и оспособува студентите, идните доктори - стоматолози за врвна апликативна дејност од областа на превентивната, куративната и реставративно-реконструктивната стоматологија.

На 6-та редована седница на Наставно-Научниот совет на Стоматолошкиот факултет беа усвоени измените и доплнувањето на студиската програма за доктори по стоматологија и воведување на студиска програма за доктори по дентална медицина на I-от циклус на студии на Стоматолошкиот факултет.

Проектот за измените и доплнувањето на студиската програма за доктори по стоматологија и воведување на студиска програма за доктори по дентална медицина на I-от циклус на студии на Стоматолошкиот факултет, доби позитивно мислење од Ректорската управа на 135-та седница, одржана на 22.12.2009 год.

Сенатот на Универзитетот на „Св. Кирил и Методиј“, на 16-та седница одржана на 29.12.2009 год. донесе одлука за усвојување на проектот за измените и доплнувањето на студиската програма за доктори по стоматологија и воведување на студиска програма за доктори по дентална медицина на I-от циклус на студии на Стоматолошкиот факултет.

Одборот за акредитација на високото образование на 24-та седница одржана на 15. 1. 2010 год. донесе решение за акредитација на проектот за измените и доплнувањето на студиската програма за доктори по стоматологија и воведување на студиска програма за доктори по дентална медицина на I-от циклус на студии на Стоматолошкиот факултет.

Проф. д-р Александар Грчев
декан на Стоматолошкиот факултет

Проф. д-р **Александар Грчев**
декан на Стоматолошкиот факултет

Почитувани студенти,

Стоматолошкиот факултет во Скопје во своето педесет-годишно постоење е во постојана развојна динамика и подем. Овој период е исполнет со организирани систематски и ивовречки напори насочени кон создавање поадекватни услови за студирање и научно-истражувачка работа, кон усовршување на видовите и формите на наставно-образовните и научни процеси и кон профилирање на високо стручни кадри.

*На Стоматолошкиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, благодарение на квалитетниот наставно-научен кадар и извонредната техничко-технолошка опременост со сите најсовремени перформанси можете да се здобиете со современи знаења за вриење на професијата **дипломиран доктор по дентална медицина**.*

Во изминатиот период на Стоматолошкиот факултет во Скопје со академски степен доктор-стоматолог се стекнаа 3551 студенти.

Студиската програма на Стоматолошкиот факултет во Скопје во тек на неговото постоење е менувана и усовршувана, повеќе пати. Во сегашната студиска програма направени се

измени и дојолнувања и извршена е појолна реорјанизација на наставниот процес според Европскиот Кредит Трансфер Систем (ЕКТС), кој овозможува академско признавање на студентите во странство. Оваа можност ЕКТС го одвојува од многу други програми за мобилност на студентите и овозможува понајмошни студии во странство, како и транспарентност во наставната програма со обезбедување детални информации за програмата и предметите, како и нивната релеванност за соодветниот степен.

На Стоматолошкиот факултет се организираат и последипломски студии за магистри по стоматолозија во траење од 2 семестра.

Во изминалиот 50-годишен период, на Стоматолошкиот факултет во Скопје со академски степен магистер на Стоматолошки науки се стекнале 178 магистранти. Со највисок степен доктор по Стоматолошки науки се стекнале над 91 докторанти. Станува збор за импресивни резултати зад кои стои ентузијазам, амбиции, макотрпна работа и самопрегор на наставниците и соработниците на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Во вкупно работеење на факултетот значајно место зазема и издавачката дејност. Покрај редовното издавање на Македонски стоматолошки преглед, досега се објавени едициите: „30 години Стоматолошки факултет 1959-1989“, „Македонска стоматолошка библиографија“, „Галерија на кадриите на Стоматолошкиот факултет во Скопје (1059-1999)“, „Библиографија по повод 45 години од постоееење на Стоматолошкиот факултет“, „Монографија по повод 50 години од постоееење на Стоматолошкиот факултет“, „Современи дострели во стоматолозијата“. Реализирани се повеќе научни проекти и издадени повеќе учебници и учебни помагала, особено во последните 10 години.

Се надевам дека со задоволство ќе ја прифатите информацијата за Стоматолошкиот факултет во Скопје, а воедно Ве поканувам да дојдете и сеофатно да се запознаете со едукативните искуства, научната работа и апликативните дејности на наставно-научниот и соработничкиот кадар на факултетот.

ДЕКАН
Проф. д-р Александар Грчев

I. ИСТОРИЈАТ НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ

1. Историјат

Стоматолошкиот факултет во Скопје е основан во 1959 година, како оддел на Медицинскиот факултет во Скопје. Перманентниот организиран стручен, кадровски, техничко-технолошки развој и изградбата на двата објекта со тврда градба каде беа сместени осумте Стоматолошки клиници, овозможи во учебната 1977/1978 година да се издвои како самостоен факултет, членка на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Создадените просторни можности, опременоста на лабораториите и салите за клиничките вежби со високо софистицирана опрема со сите најсовремени техничко-технолошки перформанси, опременоста на амфитеатрите со врвна аудио-визуелна опрема, центарот за стандардизирана компјутерска проверка на знаењата на студентите, библиотеката и нараснувањето на наставно-научниот и соработничкиот кадар на факултетот, овозможија студиите по стоматологија да прераснат во сериозно подготвени и реализирани студии, компарабилни со студиите од повеќе универзитетски центри во Европа.

2. Досегашна наставна дејност

Со развојот на Стоматолошкиот факултет и со развојот на стоматолошката наука, постојано се работеше и на усовршување на студиската програма за доктори по стоматологија. Заради тоа, од страна на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет повеќепати се правени измени и доплнувања на студиската програма за доктори по стоматологија. Целта на овие измени била на идниот стоматолог да му се овозможи поквалитетно образование.

Хронологија на усвојување и измени на наставниот планови и програми на Стоматолошкиот факултет

Измени на наставниот план се правени девет пати:

Во учебната 1966/67 година се преминало на петгодишни студии (10 семестри), со вкупен фонд на часови 4575, од кои теоретска 1995 (44%) и практична настава 2580 часа (56%), а вкупниот број на предмети изнесувал 36.

Во учебната 1973/74 година донесен и третиот наставен план на Стоматолошкиот факултет според кој и понатаму наставата се реализирала во 10 семестри и бројот на предметите останал непроменет (36). Вкупниот број на часови претрпел мали измени и изнесувал 4665 од кои теоретската настава 2115 (45%) а практичната 2550 (55%).

Во учебната 1979/80 година бил донесен четвртиот наставен план на Стоматолошкиот факултет. Наставата се изведувала и понатаму во 10 семестри со 49 предмети и вкупен фонд на часови 4500 од кои теоретска настава 1950 (43%), а практичната 2550 (57%).

Во учебната 1981/82 бил донесен петтиот наставен план на Стоматолошкиот факултет. Наставата се изведувала во 10 семестри со вкупен фонд на часови 4500, од кои 1875 (42%) теоретска и 2625 (58%) практична настава.

Во учебната 1988/89 година донесен бил шестиот наставен план на Стоматолошкиот факултет. Наставата се изведувала во 10 семестри со вкупен фонд на часови 4590 од кои теоретска 1935 (42%) и 2655 (58%) практична настава.

Седмиот наставен план (шестгодишно студирање) бил донесен во учебната 1991/92 година со вкупен фонд на часови 4785 од кои теоретски 2025 (42,3%) и 2760 (56,7%) практична настава.

Во 2003 година Стоматолошкиот факултет извршил комплетна реорганизација на наставниот план според Европскиот Кредит Трансфер Систем (ЕКТС) со што се направил обид да се реализира академското признавање на студиите во странство. Според овој систем наставата се реализирала во 10 семестри со вкупен фонд на часови 4500 од кои теоретска 2085 (46,3%) и 2415 (53,6%) практична настава.

Последните измени на наставниот план се направени во учебната 2005/06, а наставата е организирана како петгодишен курикулум (10 семестри) за професионална едукација на доктори по стоматологија, според моделот на Болоњската декларација.

3. Кадровска состојба

Наставата од првиот циклус на Стоматолошкиот факултет ја реализираат наставниците од факултетот и наставниците од другите факултети: Медицинскиот и Природно-математичкиот факултет.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВУВАЊЕ НА ФАКУЛТЕТОТ

1. Организација

Факултетот дејноста ја врши во наставните бази и тоа на претклиниките и клиниките во состав на: ЈЗУ Универзитетски стоматолошкиот клинички центар и ЈЗУ Универзитетска клиниката за максилофацијална хирургија, каде всушност се реализираат вкупните активности на наставниот и помошно-наставниот кадар (наставно-образовната, научната и апликативната дејност).

На Стоматолошкиот факултет во Скопје, како основни внатрешни организациони единици функционираат следните катедри:

- Катедра за болести на устата и пародонтот;
- Катедра за орална хирургија;
- Катедра за болести на забите и ендодонтот;
- Катедра за стоматолошка протетика;
- Катедра за детска и превентивна стоматологија;
- Катедра за ортодонција;
- Катедра за максилофацијална хирургија.

Во реализацијата на наставно-образовниот процес на Стоматолошкиот факултет, учествуваат и лица избрани во звања на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот, како и лица избрани во звања на други факултети во состав на Универзитетот, согласно со студиските програми на Факултетот.

Стручно-административните работи од интерес на факултетот ги врши стручната и административна служба на факултетот, како дел од интегрираната стручна и административна служба на УКИМ.

2. Управување

Согласно со позитивните прописи и актите на факултетот како и Законот за високо образование, управувањето и раководењето на факултетот се остварува преку следните органи:

Наставно-научниот совет е стручен орган кој го сочинуваат сите редовни професори, вонредни професори и доценти во работен однос на факултетот. Во советот свои претставници имаат, соработниците и студентите.

Деканот е раководен орган на факултетот. На деканот му помагаат тројца продекани (настава, наука и финансии).

Деканска управа, е орган на управување на факултетот и ја сочинуваат: деканот, продеканите, раководителите на 7 катедри и претседателот на студентскиот парламент на факултетот.

Декан на факултетот

Александар Грчев, вонреден професор

Продекани на факултетот

Киро Ивановски, вонреден професор

Мира Јанкуловска, доцент

Владо Ванковски, доцент

Секретар

Елизабета Алексовска, дипломиран правник

III. ПРОСТОР И ОПРЕМА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ

Наставно-образовниот процес во најголем дел се изведува во просториите на ЈЗУ Стоматолошки клинички центар, „Св. Пантелејмон“ и ЈЗУ Клиника за Максилофацијална хирургија.

Еден дел од наставата се изведува во просториите на Медицинскиот факултет и Природно-математичкиот факултет во Скопје.

Испитите по стоматолошките стручни предмети од 2005 година се реализираат преку систематска компјутерска проверка на знаењата, кое се реализира во „Центарот за компјутерска проверка на знаењата“ на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

За наставничкиот и соработничкиот кадар постои комплетно покривање со мрежа на компјутери поединачно за секој, а за студентите исто така постои посебна просторија во која се сместени компјутери со пристап на Интернет, во просториите на Деканатот на

Стоматолошкиот факултет, како и во библиотеката сместена во просториите на ЈЗУ Стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ Скопје.

Стоматолошкиот факултет располага со два амфитеатри (150 и 100) седишта и предавална од 50 седишта.

Амфитеатрите и предавалната се опремени со аудио-визуелна опрема (видеобимови, графоскопи, слајд проектори, микрокамера,

ТВ-видео опрема, стоматолошка столица, пристап на Интернет), дигитални камери. Ваквата опременост овозможува теоретската настава да биде реализирана на високо-стручно софистициран начин.

Практичната настава се реализира во четири претклинички заботехнички лаборатории и една биохемиска лабораторија.

Во заботехничките лаборатории студентите имаат можност за изработка на студио модели, користејќи најсовремени техники.

За потребите на претклиничката настава за студентите постои најсовремена опрема (фантом студио модели).

Ваквата опременост овозможува во потполност да се симулира изведувањето на интервенциите врз моделите исто како во клинички услови.

Дел од практичната настава се изведува во 12-те вежбални сместени по клиниките на ЈЗУ Стоматолошки клинички центар и ЈЗУ Клиника за максилофацијална хирургија. Формиран е и центарот за имплантологија.

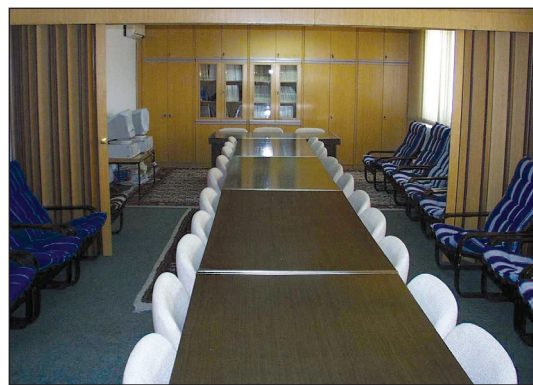

Одделот за изведување на стоматолошки интервенции под општа анестезија наменет за пациенти со кои од било кои причини тешко се соработува. Опремен е со апарати за општа анестезија и тврд ласер.

Библиотеката е компјутеризирана и располага со библиотечен фонд од над 8000 книги, учебници, билтени, монографии и други потребни учебни помагала.

Библиотеката е опремена со читална со 30 седишта во просториите на

ЈЗУ Стоматолошки клинички центар, од каде студентите имаат пристап на Интернет, и можност да се поврзат со реномирани светски библиотеки и на тој начин да ги следат сите новини од областа на светската стоматолошка теорија и практика.

Основна цел на Институтот за научно-истражувачка работа е да ја координира научната работа на вработените научни работници, идните млади научни работници од Стоматолошкиот факултет и Стоматолошкиот клинички центар, кои се носители на наставата (теоретска и практична) и на науката на Стоматолошкиот факултет.

Тука младите научни работници се стекнуваат со постдипломска едукација.

IV. АКТИВНОСТИ НА СТУДЕНТИТЕ ОД СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Студентскиот Парламент на Стоматолошки факултет (СПСФ) е невладина, неполитичка и непрофитабилна организација, која ги обединува сите студенти по стоматологија. Како матична организација на Стоматолошкиот факултет членува во повеќе домашни и странски организации, во сите како полноправен член со право на глас. Од домашните организации член е на: Студентскиот парламент при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и на Националниот сојуз на Универзитетите на Македонија (НСУМ), а од странските член е на: Интернационалната асоцијација на студентите по стоматологија (IADS) и на Европската стоматолошка студентска асоцијација (EDSA). Ваквата поставеност на Студентскиот парламент на домашно и странско ниво, овозможува успешно да се изведуваат разни активности, од кои со најголема заинтересираност и успешност се релизираат: студентските размени, билатерални и унилатерални, со голем број на Европски земји; организирање на годишен научно-студентски стоматолошки конгрес со меѓународно учество, издавање на студентското стоматолошко списание „Дентитиа“ и учество на универзитетски спортски натпревари.

За континуираното издавање на Студентското стоматолошко списание „Дентитиа“ одговорен е посебен Редакциски одбор, составен од уредник и соработници, сите од редовите на студентите. Списанието „Дентитиа“ се издава еднаш во семестарот со цел да се обезбеди континуиран тек на информации, интересни и корисни за студентите.

Ваквите информации им помагаат на студентите и ги насочуваат кон подобрување на образованието, а воедно ги збогатуваат нивните знаења и интереси како млади луѓе. Списанието се состои од: стручен, информативен стоматолошки дел, кој обработува теми од областа на стоматологијата, анкети со професори и наставници од нашиот факултет, анкети со студентите како и дел кој обработува културни настани и манифестации, односно се она што е актуелно во животот на младите, забавен дел и.т.н.

Научниот студентски стоматолошки конгрес со меѓународно учество е манифестација која традиционално се одржува секоја година (2010 година, во Охрид се одржа 17-ти по ред). На Конгресот учество земаат студенти, професори, асистенти и млади доктори по стоматологија.

Конгресот е во потполна организација на студентите по стоматологија, а генерален покровител на овој настан е Деканот на Стоматолошкиот факултет.

Научниот дел на Конгресот се состои од неколку сесии. Секоја сесија е составена од:

- дел А, во кој по покана од студентите, врз база на добиените резултати од претходно спроведена анкета меѓу студентите за нивниот најголем интерес за одредена област од стоматологијата, еден професор или наставник држи предавање, во времетраење од половина час;
- дел Б, во кој студентите ги презентираат своите научни студентски теми, изработени во текот на учебната година, секако под менторство на професори и асистенти од нашиот факултет.

Со изработувањето на научни теми студентите се воведуваат во научно-истражувачката работа.

Со запишувањето на Стоматолошкиот факултет, сите студенти истовремено стануваат членови на Студентскиот парламент на Стоматолошки факултет. Секој студент што ќе покаже особен интерес и желба за активност, може да се вклучи во органите на Студентскиот парламент.

Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет го сочинуваат по 2 пратеници од секоја студиска година и Претседателот. Пратениците се избираат на непосредни и тајни избори со мандат од две години, со право за уште еден последователен избор.

Претседателот на СПСФ го претставува и застапува Студентскиот парламент на Стоматолошкиот факултет на домашно ниво и пошироко. Тој раководи со работата на Парламентот и Претседателството на СПСФ. За Претседател на СПСФ може да биде избран редовен студент на Факултетот со завршен трет семестар, на непосредни избори, со тајно гласање со мандат од две години.

Претседателство на СПСФ се состои од Претседател и 4 члена. Претседателот е член на Претседателството со право на глас. Од редот на членовите на Претседателството на предлог на Претседателот еден студент се избира за заменик на Претседателот, а еден за секретар на Претседателството. СПСФ основа и комисии со задача да информираат и проучуваат: комисија за наука, комисија за соработка и комуникација, комисија за екологија, комисија за спорт, комисија за нормативна дејност и комисија за култура.

Во склоп на СПСФ работи и Студентскиот правобранител на Стоматолошкиот факултет, заменик на Студентскиот правобранител на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, кој што ги штити законските права на студентите и правата утврдени со актите на Универзитетот и на единиците.

*Претседател на Студентскиот парламент
на Стоматолошки факултет:*

Дијана Шуменковска -
апсолвент на Стоматолошкиот факултет - Скопје.
e-mail: d_shumenkovska@yahoo.com

V. ЕВРОПСКИ КРЕДИТ ТРАНСФЕР СИСТЕМ

Клучен аспект на Европскиот систем на трансфер на кредити (ЕКТС- European Credit Transfer Sistem), е признавањето на студирањето во странство како интегрален дел на студирањето на домашната институција. Со тоа се овозможува мобилноста на студентите во рамките на Програмите Erasmus Socrates. Со ЕКТС треба да се создаде можност периодот на студирање во странство (вклучувајќи ги испитите и другите форми на евалуација) да биде признат како ефективно еквивалентен на компарабилен период на студирање (вклучувајќи ги испитите и другите форми на евалуација) на домашната институција и покрај можните разлики во содржините на програмите.

ЕКТС е заснован на доброволен карактер и на взаемна доверба, од академска гледна точка помеѓу институциите поврзани во системот.

Преку доделување нумерички вредности на секој предмет, ЕКТС кредитите го претставуваат волуменот на работа што студентот мора да го реализира за да го положи испитот. ЕКТС е релативно мерило, бидејќи волуменот на работа за еден предмет е ставен во сооднос со вкупниот волумен на работа потребен да се комплетира цела една студиска година, во што се вклучени: предавања, практична работа, семинари, индивидуална работа како и други можни методи за евалуација. ЕКТС е заснован на вкупен волумен на работа на студентот, а не само на посетување на наставата и полагањето на испитите.

Во рамките на ЕКТС, 60 кредити претставува волуменот на работа за една академска година. Општо правило е 30 кредити да се еквивалентни за еден семестар. За да се олесни процесот на академско признавање на студиите во странство, потребно е високо ниво на комуникација и флексибилност. Во тој контекст, ЕКТС координаторите треба да играат решавачка улога при управувањето со академските и административните аспекти на ЕКТС.

Европскиот Кредит Трансфер Систем му овозможува на студентот да ги комплетира своите студии во странство. Откако периодот на студирање е завршен, можно е на пример,

студентот да не сака да се врати во институцијата од која потекнува, туку планира да остане на институцијата-домаќин, можеби со цел таму да добие диплома или пак да оди на некоја трета институција. Секоја институција мора да ги уреди овие можности и треба да постави услови кои студентот треба да ги исполни за да може да добие диплома, или за да изврши трансфер на својот упис.

EKTS	Оценка	Дефиниција
A	10	Одлично: исклучителни перформанси, со минорни грешки.
B	9	Многу добро: натпросечен стандард, но со одредени грешки
C	8	Добро: генерално добра работа, но со бројни забележителни грешки.
D	7	Задоволително: добро, но со значајни недостатоци.
E	6	Доволно: перформансата ги исполнува минималните критериуми
FX	5	Слабо: потребна е дополнителна работа пред да се додели кредит
F		Слабо: Потребна е значителна дополнителна работа.

Скалата на ЕКТС за оценување е релативна скала која има за цел да ја зголеми транспарентноста без да се меша во системот на оценување на институциите. Скалата се состои од комбинација на клучни зборови и соодветни нумерички дефиниции со кои позитивните индивидуални резултати на секој студент се ставаат во однос на позитивните резултати на останатите студенти од истата група. Еден можен пример за ова е горенаведениот.

VI. ОБРАЗЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗМЕНИТЕ И ДОПОЛНУВАЊАТА НА НАСТАВНИОТ ПЛАН И ПРОГРАМА

Заради усогласување со новиот Закон за високото образование (Сл. весник бр. 35/2008 и бр. 103/2008) и вградување на препораките од Болоњската декларација, Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет донесе одлука за измени и дополнување на постоечката студиска програма за доктори по стоматологија и воведување на студиската програма за доктори по дентална медицина на I-от циклус на студии на Стоматолошкиот факултет. Со овие студии се очекува да се задоволат потребите од стоматолози, како здравствени работници кои своето професионално место го наоѓаат во здравствената дејност, фармацевтско-стоматолошката индустријата, и во други општествени дејности.

Досегашниот развој на биотехнологијата, биомедицинските и стоматолошките науки генерираа такво количество на нови знаења, така што речиси е невозможно да се одржи тековноста на традиционалните наставни програми (каде образованието е базирано само на пренесување на голем број на податоци и факти, независни едни од други). Станува очигледно дека традиционалната програма и традиционалните методологии на учење (оние базирани на предавања и стекнување на знаења со механичко учење), не се доволни за да се образува еден современ стоматолог кој што ќе може да одговори на потребите на пазарот на трудот. Единствено решение за овој проблем е воведувањето на флексибилност во студиските програми, потребата да се интегрираат базичната биомедицинска, медицинската и стоматолошката наука како вертикално така и хоризонтално и студентот да се постави во центарот на процесот на учење. Така студентот ќе ги стекне современите научни и практични знаења во стоматологијата ќе биде едуциран за потребите од постојано усвојување на нови информации и максимизирање на стекнатото знаење и способност. Исто така потребно е студентите да се инспирираат за континуирана едукација во текот на професионалниот живот.

Со оглед дека кај сите стоматолошки школи во Европа, па и во нашето поблиско окружување, постојат разлики во структурата на студиските програми (различен број на на-

ставни предмети, различно поставени во програмата итн.) оваа програма е дизајнирана со модификација на постоечкиот курикулум на Стоматолошкиот факултет, а во согласност со новиот Закон за високото образование, Директивите од ЕУ за едукација на лиценцирани стоматолози [Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7th September 2005 I European Communities (Recognition of Professional Qualifications) Regulations 2007 of 19th October 2007)], како и со препораките на АДЕЕ (Асоцијација за дентална едукација во Европа).

При дизајнирањето на оваа студиска програма беа земени во предвид искуствата на неколку европски универзитети, особено програмите на Загребскиот, Љубљанскиот, Белградскиот како и на два италиански универзитети на кои се изведуваат студии по стоматологија (University of Florence, School of Dentistry, Università Gabriele D'Annunzio, Facoltà odontoiatrica, Pescara). Овие искуства беа земени во предвид со цел да се направи современа образовна програма која ќе овозможи лесно признавање на дипломата и поширока мобилност на професорите/студентите во рамките на европското образовно подрачје. Новата студиска програма, што ја предлагаме, има елементи на компатибилност со студиските програми на наведените стоматолошки школи и можности за мобилност на студентите, но сепак, не е идентична со тие програми. При дизајнирањето на оваа програма ги зедовме во предвид: а) потребите на пазарот на трудот од профилот доктор по дентална медицина, во нашата земја, б) нашите можности (просторни, материјални и организациони) за спроведување на истата.

Иако Болоњскиот процес на студирање го препорачува 3-5-8 моделот (дипломиран стоматолог-магистер-доктор), постојат специфични професии, главно во здравствениот сектор, кои се регулирани со специфични директиви на Европскиот парламент кои ги дефинираат титулите и степените, и кои би се препознале надвор од границите, но воедно претставуваат минимум едукативни барања за постигнување на извесен степен во звањата. Директивата вклучува едукативни барања кои се однесуваат на меѓусебните признавања на дипломи, сертификати и останати евиденции добиени како претходни квалификации на стоматолозите.

Според новите општи директиви, слободата на движење и меѓусебното признавање на претходните курсеви и обуки на доктори, сестри кои се одговорни за општа нега, стоматолози, ветеринари, акушерки, фармацевти и архитекти, се базира врз фундаменталните принципи на автоматско признавање на претходните квалификации како основни услови за изведување на наставата. Стоматолошката едукација вклучува минимум *петгодишен период на теоретски и клинички студии кои се одвиваат на факултетите и институциите за висока Едукација, под директна супервизија на Универзитетите.*

Степенот дипломирање на Стоматолошкиот факултет кој би го следел моделот на Болоњската Декларација во траење од 3-4 години (180-240 Европски кредити) и би обезбе-

дувал квалификација релевантна на Европскиот работен пазар е во конфликт со Европската Директива која гласи: „Наставата која се изведува во земјите членки треба да им обезбеди способност на практичарите потребна за превентива, дијагноза и третман поврзан со аномалии и заболувања на забите, устата, вилиците и ткивата кои се асоцирани со овие структури како и да исполнува минимум препораки за обука кои се дефинирани во Директивата“.

Следејќи ги Европските директиви за препознавање на регулираните професии [Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7th September 2005 I European Communities (Recognition of Professional Qualifications) Regulations 2007 of 19th October 2007)], оваа студиска програма се предлага како петгодишен курикулум кој се состои од теоретски и клинички студии на Стоматолошкиот факултет. Ова е во согласност со член 106 од Законот за високото образование каде што е предвиден исклучок за бројот на кредитите и за времетраењето на циклусите на студиите, каде што називите на профилите се поврзани со вршењето на регулирани професии, во нашиот случај стручен/академски назив доктор по дентална медицина.

Стоматолошкиот факултет е прва високообразовна институција на која се организираат студии по стоматологија. Првиот наставен план и програм на Стоматолошкиот факултет беа усвоени во учебната 1959/1960 година, со самото отварање на студиите по стоматологија, а се однесува на четиригодишни студии (8 семестри). Во учебната 1966/67 година се преминало на петгодишни студии (10 семестри), а во учебната 1991/92 година е донесен нов наставен план и програма на факултетот со кој е предвидено студиите да траат шест години (12 семестри). Стоматолошкиот факултет беше меѓу првите факултети при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ кој веќе во учебната 2003/2004 година во студиската програма воведо европски кредит трансфер-систем (ЕКТС) и во тој сегмент го приспособи едукативниот курикулум за имплементацијата на принципите и барањата на Болоњската декларација, чиј потписник стана Универзитетот.

- A. Назив на *предлагачој*:**
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ , Стоматолошки факултет-Скопје.
- B. Назив на *студиската програма*:**
Студиска програма за доктор по дентална медицина
- B. Траење на *студиите*:**
пет (5) години, десет (10) семестри

Новата студиска програма на Стоматолошкиот факултет во Скопје ќе биде организирана како петгодишен курикулум за професионална едукација на доктори по дентална

медицина, компетентни за работа во јавното и во приватното здравство, во фирми кои се занимаваат со набавка, дистрибуција и продажба на стоматолошки материјали и опрема, и за едукација на помлади кадри, сè со цел да се задоволат потребите на пазарот на трудот и во јавниот и во приватниот сектор.

Г. Услови за запишување на студиите:

Условите и начинот за запишување на студиите се во согласност со Законот за високото образование, како и со попрецизно утврдените критериуми објавени во Конкурсот од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Д. Спецификација на генеричките(општите) и специфичните компетенции кои студентот ќе ги стекне со завршување на студиите и за кои работни места е способен:

Со завршување на студиите за доктор по дентална медицина, стоматолозите ги стекнуваат следните општи компетенции:

- соодветно познавање на науките на кои се базира стоматологијата и добро разбирање на научните методи, вклучувајќи ги и принципите за одредување на биолошките функции, евалуација на научно докажаните факти и анализата на податоците
- соодветно познавање на конституцијата, физиологијата и однесувањето на здрави и заболени индивидуи, како и влијанието на природната и социјалната околина врз здравствената состојба на човекот
- соодветно познавање на структурата и функцијата на забите, устата, вилиците и останатите орални ткива и нивната релација со општата здравствена состојба и со физичката и социјалната благосостојба на пациентот
- соодветно познавање на клиничките дисциплини и клиничките методи за превенција, дијагноза и третман на аномалиите, болестите на забите, на устата, вилиците и останатите орални ткива.

Специфичните компетенции со кои се стекнуваат стоматолозите, со совладивање на наставната програма, од I-от циклус на студии на стоматолошкиот факултет се:

- континуирано собирање на податоци од клиничката работа
- дијагностицирање на стоматолошките заболувања
- донесување на соодветни терапевски решенија
- преземање на сите превентивни мерки за спречување на оралните заболувања и нивно применување во стоматолошката ординација и пошироко во општеството

-
- дијагностицирање и спроведување на соодветна терапија на оралните мукозни заболувања како и рана детекција на премалигни лезии во устата
 - дијагностицирање и конзервативен третман на пародонталните заболувања
 - дијагностицирање и третман на кариесот, на пулпините и перирадикуларните заболувања
 - едноставни хируршки интервенции на меките и тврдите ткива (екстракција на заб и мали оралнохируршки интервенции)
 - третман на орофацијалната болка и анестезирање во орофацијалната регија
 - рестврирање на дефектите и/или забите кои недостасуваат во прифатлива, форма и функција кај пациентите во сите возрасти
 - дијагноза и третман на дентофацијалните аномалии вклучително и ортодонтско-максилофацијалните процедури
 - третирање на повеќе итни медицински и дентални состојби кои можат да се случат во секојдневната пракса
 - медицинско-етички пристап кон пациентот
 - почитување на приватноста на пациентот и чување на професионална тајна
 - соработка со други здравствени работници и тимска работа
 - понатамошно развивање и унапредување на стоматологијата
 - познавање на структурата, организацијата и финансирањето на здравствениот систем

Работни места за кои се способни:

- работа во јавна здравствена установа
- самостојна работа во приватна здравствена установа
- работа во фирми кои се занимаваат со набавка, дистрибуција и продажба на стоматолошки материјали и опрема
- работа во општествени установи (министерства, агенции и др.) кои се занимааваат со промоција на оралното здравје.

Ѓ. Академски назив или степен кој се стекнува со завршување на студиите:

- доктор по дентална медицина

VII. ПРАВИЛА ЗА СТУДИРАЊЕ

Применувајќи го Правилникот за единствени правила за студирање на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и двата правилници од 2009 година: а. Правилник за донесување студиски програми и б. Правилник за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус на универзитетски студии, Стоматолошкиот факултет, со новата студиска програма од прв циклус на студии за доктори по дентална медицина воведува нови правила за студирање:

Секој предмет од наставниот план е кодиран со код, со кој се дефинираат програмските содржини, методите на учење, излезноста од учењето, начинот на оценување и литература;

- Секој предмет со определен код се изразува со точно определен број кредити (КР), со кои се искажува целокупната оптовареност на студентот за совладување на предметот;
- Кредити се доделуваат само на оние студенти кои ќе ги исполнат условите за полагање и успешно ќе ја завршат предметната програма. Условите што треба да ги исполни студентот за успешно завршување на предметната програма ги утврдува Факултетот, во договор со носителите на наставната програма;
- Бројот на кредитите што студентот треба да ги оствари, за да се здобие со одредена стручна подготовка се движи: за еден семестер-30 кредити; за една година-60 кредити;
- Студентот може да полага испит од определен предмет откако ќе оствари минимален број на бодови од континуираното оценување, предвидено со програмата;
- Факултетот во рамките на интерната мобилност на студентот, пропишува условувачки критериуми, т.е. претходно совладани предмети (освоени кредити) како услов за запишување на наредни предмети;
- Условите и критериумите што ги поставува Факултетот во однос на условувачките кредити имаат за цел да му овозможат на студентот насочување, во смисла кои предмети

треба прво да ги полага за потоа да запише други предмети во наредниот семестар, според студиската програма, а за полесно и посоодветно совладување на програмата.

1. Оценување

- Во текот на студирањето потребниот број кредити за соодветна предметна програма студентот ги остварува преку континуирано и/или завршно оценување;
- Преку континуираното оценување студентот стекнува кредитни бодови за секоја активност пропишана во соодветната наставна програма;
- Завршниот испит за соодветната предметна програма може да биде усмен или писмен, а студентот ќе може да го полага откако ќе ги оствари потребните бодови од континуираното оценување;
- Завршната оценка се формира од вкупно освоените бодови по двете основи на оценување;
- Термините за одржување на испитите во секој испитен рок се закажуваат на почетокот на семестарот и се огласуваат на огласна табла;
- По барање на студентот кој три пати на завршното оценување покажал недоволен успех, тој може да полага пред три члена комисија, составена од наставници од исто или сродно наставно-научно подрачје;
- Комисијата и нивните заменици ја формира Деканот на факултетот во рок најоцна два дена по поднесувањето на барањето.

2. Испитни рокови

- зимски испитен рок (од 8 јануари до 31 јануари)
- летен испитен рок (од 16 мај до 15 јуни)
- есенски испитен рок (од 15 август до 15 септември)

Термините за одржување на испитите во секој испитен рок се закажуваат на почетокот и се огласуваат на огласна табла. Бројот на неуспешни обиди на полагање, Факултетот го регулира со интерни акти.

Следењето, водењето и административната поддршка на студентите во текот на студирањето се регулира со интерен акт на Факултетот.

3. Учебна година, семестрална настава

- Учебната година започнува на 15 септември, а завршува на 15 септември следната година, во траење од 30 работни недели.
- Наставата во зимскиот семестер започнува на 15 септември, а завршува на 31 декември (15 недели).
- Наставата во летниот семестер започнува на 1 февруари, а завршува на 15 мај (15 недели).

4. Координатори на кредит - системот

Главен координатор

Проф д-р **Марија Накова**

e-mail: nakova@freemail.com.mk

Координатор за II и V година:

Проф. д-р **Киро Ивановски**

e-mail: kiroivanovski@hotmail.com

Координатор за III година:

Проф. д-р **Мирјана Поповска**

e-mail: popovskam2002@yahoo.com

Координатор за I и IV година:

Доц. д-р **Мира Јанкуловска**

e-mail: mirajank@yahoo.com

VIII. СТУДИСКА ПРОГРАМА

A. Научно подрачје и поле:

Научно поле: медицински науки и здравство, научни подрачје: стоматологија

B. Обем и организација на студиската програма:

Студиската програма се реализира во 10 семестри со вкупен број на кредити 300. Наставата по одредена предметна програма се изведува во рамките на еден семестар. За дел од предметите наставата се организира како циклична или блок настава, во рамките на еден семестар.

V. Попис на задолжителни предмети и број на кредити за секој предмет

I семестар	II семестар	III семестар	IV семестар
Медицинска хемија и биохемија (10 ЕКТС)	Хистологија и ембриологија (9 ЕКТС)	Физиологија II (5 ЕКТС)	Патолошка физиологија (5 ЕКТС)
Анатомија I (6 ЕКТС)	Анатомија II (8 ЕКТС)	Микробиологија и имунологија (8 ЕКТС)	Фармакологија (5,5 ЕКТС)
Биологија (5 ЕКТС)	Анатомија и морфологија на вилицы и заби* (4,5 ЕКТС)	Претклиничка мобилна протетика (тотална протеза) (6 ЕКТС)	Претклиничка мобилна протетика (парцијална протеза) (6 ЕКТС)
Биофизика (4 ЕКТС)	Стоматолошки материјали* (1,5 ЕКТС)	Општа патологија (4,5 ЕКТС)	Патолошки основи на болестите (6 ЕКТС)
Медицинска етика и психологија (2,5 ЕКТС)	Физиологија I (7 ЕКТС)	Орална биохемија (4 ЕКТС)	Епидемиологија * (2,5 ЕКТС)
Биостатистика* (2,5 ЕКТС)		Ергономија (2,5 ЕКТС)	Орална хигиена* (3 ЕКТС)
			Психијатрија* (2 ЕКТС)

V семестар	VI семестар	VII семестар
Претклиничка фиксна протетика I* (4,5 ЕКТС)	Претклиничка фиксна протетика II* (4,5 ЕКТС)	Орална медицина и патологија I (4,5 ЕКТС)
Интерна медицина (7 ЕКТС)	Општа хирургија (5 ЕКТС)	Претклиничка орална хирургија (4 ЕКТС)
Неврологија* (2,5 ЕКТС)	Превентивна стоматологија (4 ЕКТС)	Клиничка мобилна протетика (тотална протеза) (6 ЕКТС)
Педијатрија* (2,5 ЕКТС)	Дерматовенерологија* (2,5 ЕКТС)	Анестезија и седација* (3,5 ЕКТС)
Инфектологија* (2,5 ЕКТС)	Основи на клиничка радиологија*(2,5 ЕКТС)	Клиничка кариологија I* (4,5 ЕКТС)
Претклиничка кариологија (5,5 ЕКТС)	Претклиничка ендодонција* (4 ЕКТС)	Забоздравство во заедницата* (3,5 ЕКТС)
Гнатологија* (2,5 ЕКТС)	Индивидуален проект (2,5 ЕКТС)	Стоматолошка рентгенологија (4 ЕКТС)
Оториноларингологија (3 ЕКТС)	Изборни предмети од група I (5 ЕКТС)*	

VIII семестар	IX семестар	X семестар
Орална медицина и патологија II (4,5 ЕКТС)	Клиничка фиксна протетика I* (5,5 ЕКТС)	Клиничка фиксна протетика II * (5,5 ЕКТС)
Орална хирургија II (4,5 ЕКТС)	Детска стоматологија I (4,5 ЕКТС)	Детска стоматологија II (5,5 ЕКТС)
Клиничка мобилна протетика (парцијална протеза) (6 ЕКТС)	Максило-фацијална хирургија I (4 ЕКТС)	Максило-фацијална хирургија II (4 ЕКТС)
Претклиничка пародонтологија (4 ЕКТС)	Клиничка пародонтологија I * (3,5 ЕКТС)	Клиничка пародонтологија II * (3,5 ЕКТС)
Клиничка кариологија II * (5 ЕКТС)	Клиничка ендодонција I * (4,5 ЕКТС)	Клиничка ендодонција II (3 ЕКТС)
Ортодонција I (6 ЕКТС)	Ортодонција II (4,5 ЕКТС)	Судска медицина и форензична стоматологија*(2,5 ЕКТС)
	Орална хирургија II* (3,5 ЕКТС)	Изборни предмети од група II* (6 ЕКТС)

- * предмети чија настава се организира во пократок временски период како циклична или блок настава.

- Вкупен број кредити: 300 ЕКТС

- 10% од задолжитените и 10% од изборните предмети од секоја студиска година ќе се изведуваат преку клиничка практика

Попис на наставни предмети, со број на часови и кредити за секој предмет, кои се предвидени со измените и доплнувањето на студиската програма за доктори по стоматологија и воведување на студиска програма за доктори по дентална медицина на I-от циклус на студии на Стоматолошкиот факултет.

I г	I семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
1101	Медицинска хемија и биохемија	60	60	120	10
1102	Анатомија I	30	45	75	6
1103	Биологија	45	30	75	5
1104	Биофизика	30	15	45	4
1105	Медицинска етика и психологија	30	0	30	2,5
1106	Биостатистика	15	15	30	2,5
	вкупно	210	165	375	30

I г	II семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
1107	Хистологија и ембриологија	60	45	105	9
1108	Анатомија II	45	45	90	8
1109	Анатомија и морфологија на вилицы и заби*	15	45	60	4,5
1110	Стоматолошки материјали*	15	0	15	1,5
1111	Физиологија I	45	30	75	7
	вкупно	180	165	345	30

* предмети чија настава се организира како циклична или блок настава.

П г	III семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
2101	Физиологија II	45	15	60	5
2102	Микробиологија и имунологија	60	30	90	8
2103	Претклиничка мобилна протетика (тотална протеза)	30	45	75	6
2104	Општа патологија	35	15	50	4,5
2105	Орална биохемија	30	20	50	4
2106	Ергономија	30	0	30	2,5
	вкупно	230	125	355	30

П г	IV семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
2107	Патолошка физиологија	45	15	60	5
2108	Фармакологија	45	30	75	5,5
2109	Претклиничка мобилна протетика (парцијална протеза)	30	45	75	6
2110	Патолошки основи на болестите	60	15	75	6
2111	Епидемиологија*	15	15	30	2,5
2112	Орална хигиена*	15	30	45	3
2113	Психијатрија*	15	15	30	2
	вкупно	225	165	390	30

* предмети чија настава се организира како циклична или блок настава.

Шг	V семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
3101	Претклиничка фиксна протетика I*	15	45	60	4,5
3102	Интерна медицина	60	30	90	7
3103	Неврологија*	15	15	30	2,5
3104	Педијатрија*	15	15	30	2,5
3105	Инфектологија *	15	15	30	2,5
3106	Ппретклиничка кариологија	30	45	75	5,5
3107	Гнатологија*	15	15	30	2,5
3108	Оториноларингологија	30	15	45	3
	вкупно	195	195	390	30

Шг	VI семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
3109	Претклиничка фиксна протетика* II	15	45	60	4,5
3110	Општа хирургија	30	30	60	5
3111	Превентивна стоматологија	30	30	60	4
3112	Дерматовенерологија*	15	15	30	2,5
3113	Основи на клиничка радиологија*	15	15	30	2,5
3114	Ппретклиничка кариологија	15	45	60	4
3115	Индивидуален проект				2,5
	Изборни предмети од група I			75	5
	вкупно	120	180	375	30
ВКУПНО КРЕДИТИ ОД ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ ОД V и VI семестар = 55					

* предмети чија настава се организира како циклична или блок настава.

Изборни предмети од група I во VI семестар					
код	Изборни предмети	Т	П	вкупно	ЕКТС
3201	Социјална медицина*	30	0	30	2
3202	Офталмологија*	15	15	30	2
3203	Менаџмент во стоматологијата *	30	0	30	2
3204	Англиски јазик	45	0	45	3
3205	Информатика*	15	0	15	1
3206	Хигиена	15	15	30	2
3207	Гинекологија*	15	0	15	1
3208	Физиотерапија*	15	0	15	1
3209	Социологија на медицина*	15	0	15	1
3210	Здравствена екологија*	15	0	15	1

IV г	VII семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
4101	Орална медицина и патологија I	30	30	60	4,5
4102	Претклиничка орална хирургија *	15	30	45	4
4103	Клиничка мобилна протетика (тотална протеза)	30	75	105	6
4104	Анестезија и седација*	20	15	35	3,5
4105	Клиничка кариологија I*	15	45	60	4,5
4106	Забоздравство во заедницата	35	0	35	3,5
4107	Стоматолошка рентгенологија	30	15	45	4
	вкупно	175	210	390	30

* предмети чија настава се организира како циклична или блок настава.

IV г	VIII семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
4108	Орална медицина и патологија II	30	45	75	4,5
4109	Орална хирургија I	30	45	75	4,5
4110	Клиничка мобилна протетика (парцијална протеза)	30	75	105	6
4111	Претклиничка пародонтологија	30	30	60	4
4112	Клиничка кариологија II*	15	75	90	5
4113	Ортодонција I	45	30	75	6
	вкупно	180	300	480	30

V г	IX семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
5101	Клиничка фиксна протетика I*	15	90	105	5,5
5102	Детска стоматологија I	30	45	75	4,5
5103	Клиничка пародонтологија* I	15	45	60	3,5
5104	Клиничка ендодонција* I	15	75	90	4,5
5105	Максило-фацијална хирургија I	30	30	60	4
5106	Ортодонција II	30	45	75	4,5
5107	Орална хирургија II*	15	45	60	3,5
	вкупно	150	375	525	30

* предмети чија настава се организира како циклична или блок настава.

VГ	X семестар				
	Задолжетелни	Теор.	Прак.	вкупно	ЕКТС
5108	Клиничка фиксна протетика* II	15	90	105	5,5
5109	Детска стоматологија II	30	60	90	5,5
5110	Клиничка пародонтологија* II	15	45	60	3,5
5111	Клиничка ендодонција II	0	75	75	3
5112	Основи на клиничка радиологија*	30	30	60	4
5113	Судска медицина и форензична стоматолог.*	15	15	30	2,5
	Изборни предмети од група II			60	6
	вкупно	105	315	480	30
ВКУПНО КРЕДИТИ ОД ЗАДОЛЖИТЕЛНИТЕ ПРЕДМЕТИ ОД IX и X семестар = 54					

Изборни предмети од група II во X семестар					
код	Изборни предмети	T	П	вкупно	ЕКТС
5201	Ургентни состојби во стоматологијата *	15	15	30	3
5202	Фокалоза*	15	15	30	3
5203	Имплантологија*	15	15	30	3
5204	Дентална трауматологија*	15	15	30	3
5205	Пациенти со ризик за стоматолошки интервенции**	15	15	30	3
5206	Предхируршки ортодонтски третман*	15	15	30	3

* предмети чија настава се организира како циклична или блок настава.

Во првите две години од студирањето студентите ќе се стекнат со опсежни знаења од областа на биологијата, биофизиката, биохемијата и физиологијата, како и со опсежни знаења за анатомската и хистолошката градба на човековото тело. Исто така, студентот стекнува опсежни знаења и од другите базични биомедицински науки: микробиологијата, фармакологијата, патофизиологијата и патологијата. Освен биомедицински знаења, студентот се запознава и со етичките принципи во медицината, основите на однесувањето на личностите, а изучува и делови од превентивната медицина: епидемиологија и статистика. Базичните стоматолошки (претклинички) предмети започнуваат да се изучуваат уште од прва година, а продолжуваат и во втората година на студии. Студентите стекнуваат опсежни познавања за анатомските, физиолошките, и биохемиските карактеристики на оралните ткива, а исто така се запознаваат со ергономските принципи во стоматологијата, ергономските карактеристики на стоматолошката опрема како и со стоматопротетичките изработки. Уште во втора година студентите имаат можност да бидат во контакт со пациенти во стоматолошката ординација.

Во продолжение, програмата им нуди на студентите продлабочени познавања од областите на клиничките медицински предмети, со што идните доктори по дентална медицина се стекнуваат со знаења и вештини кои им се неопходни за да го согледуваат оралното здравје како интегрален дел од општото здравје. Исто така, во овој интермедијален дел од студиите (VI семестар), предвидена е флексибилност во едукацијата на студентите преку избор на два или три од понудени 10 изборни предмети и со изработка на индивидуален проект на тема која ја одбира студентот според своите лични афинитети. Изборот на темата може да биде од стоматолошките предметите што студентот ги има претходно положено. Во рамките на овој проект студентите се запознаваат со основите на истражувачката методологија во стоматологијата, имаат можност за преглед на најновата литература релевантна за избраното подрачје, сумирање на сопствените заклучоци во пишан проект и негова јавна презентација. Во рамките на проектот, зависно од квалитетите на студентот и од типот на избраната тема, може да му биде дозволена и практична работа.

Во последните две години од студиите доминантно се застапени стоматолошките клинички предмети од сите области на стоматологијата. Студентите во овој дел од студиите ги стекнуваат клучните вештини за преземање на превентивни мерки во стоматологијата, поставување на дијагноза на бројни орални заболувања, одредување на план на терапија и спроведување на соодветни терапевски мерки за лекување на оралните заболувања. За продлабочување на своите знаења во одредени области од стоматологијата, студентите избираат два предмети од понудените шест изборни предмети во петта година (X семестар) од студирањето.

Крајна цел на оваа програма е да ги подготви студентите за вработување (по обавениот стаж и положениот државен испит), во јавна здравствена установа, во приватна здравствена установа, во фирми кои се занимаваат со набавка, дистрибуција и продажба на стоматолошки материјали и опрема и работа во општествени установи (министерства, агенции и др.) кои се занимаваат со промоција на оралното здравје.

По завршувањето на првиот циклус на студии, студентите имаат можност да се запишат на втор циклус на студии (магистерски) или директно на трет циклус на студии.

Структура на студиите, динамика на студирање и обврски на студентите

Студиите се организирани во семестри, зимски и летен семестар. Студиската програма содржи најмалку 20, а најмногу 30 часа предавања, вежби и семинари неделно и 30 недели годишно. Во осмиот, деветтиот и десеттиот семестар (практично оспособување) бројот на часовите неделно изнесува од 32 до 34, што е во согласност со став 3, член 23 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус на универзитетски студии од 4 август 2009 год. Континуираната проверка на знаењето се изведува во рамките на две колоквиумски недели во секој семестар (зимски и летен). Првата колоквиумска недела, по правило, е во осмата недела од семестарот, а втората колоквиумска недела е во последната недела од семестарот. Завршните испити, за предмети за кои е предвиден завршен испит, се организираат во еден од испитните рокови: зимскиот, есенскиот или летниот.

Наставата по одредена предметна програма се изведува во рамките на еден семестар. За дел од предметите наставата се организира како циклична или блок настава.

Студентите во еден семестар запишуваат максимум од 25 до 35 ЕКТС-кредити.

Најредување на студентите:

Студентите напредуваат во студиите преку исполнување на обврските предвидени со студиската програма, полагање на испитите, преку административна заверка на освоените ЕКТС-кредити и запишување на нареден семестар. Студентот стекнува услов за запишување на наредна година, доколку има освоено минимум 48 кредити од предвидените задолжителни и изборни предмети во претходната година.

За запишување на одделни предмети во нареден семестар или година, студентот треба да исполни одредени услови:

-
- Условувачки потпис: предмет кој што претходно треба да биде ислушан, што се потврдува со потпис од одговорниот наставник во индекс за редовна посета на теоретската и практична настава, и/или
 - Условувачки кредити: освоени кредити од предмети кои претходно се ислушани, што се потврдува со оценката во индекс за положениот испит.

Условите кои се потребни за запишување на одделни предмети, во текот на напредувањето на студентот, се дадени во формуларите во кои се внесени наставните содржини (како предуслови за запишување на конкретниот предмет).

МЕДИЦИНСКА ХЕМИЈА И БИОХЕМИЈА

Предмет	Медицинска хемија и биохемија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	1101	
Студиска година	I (прва)	
Семестар	I (прв)	
Вкупно часови	120 (4 + 4) (Медицинска хемија 30 ч (1+1) Биохемија 90 (3 + 3)	
Кредити	10 (Медицинска хемија 3, Биохемија 7)	
Вид на предмет	Задолжителен - базичен биомедицински предмет	
Предуслови	нема	
Изведува	Катедра по биохемија, Институт за медицинска и експериментална биохемија	
Одговорен наставник	Проф. д-р П. Корнети и проф. д-р С. Алабаковска	
Адреса	50 Дивизија бр. 6 Скопје, тел/факс: 3230 431 тел: 3217 303 kornetip@hotmail.com.mk	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, Општа хемија, Дескриптивна, Динамичка биохемија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Градба на атом, атомска маса, изотопи, елементи, авогардова константа, количество супстанца, мол, помали единици.	1
	Периоден систем, елементи на главни и споредни групи, периоден систем на животот, легури.	1
	Биохемиски и медицински важни елементи, радиоизотопи, видови на зрачења, радиоактивност, радиоизотопи во дијагностиката.	1

Основни типови хемиски врски, метални, јонски, катјони, анјони, градење соли.	1
Емпириски и структурни формули, имиња на важни јони, соли, соединенија.	1
Хемиски реакции и равенки, хемиска рамнотежа, енталпија, ентропија, слободна корисна енергија, проточна рамнотежа.	1
Раствори на соли, дисоцијација, електролиза.	1
Киселини и бази, пуфери.	1
Оксидација и редукција.	1
Метални комплекси-хелати и нивна примена во медицината.	1
Дефиниција на органски соединенија, функционални групи со посебен осврт на јагленородот како единствен специфичен елемент.	1
Општ преглед на алкани, алкени алкини, аромати.	1
Општ преглед на алкохоли, феноли и етери.	1
Општ преглед на алдехиди, кетони, амини.	1
Карбоксилни киселини и нивни деривати.	1
Дефиниција и задачи на биохемијата како наука, предмет на изучување и карактеристики на живата материја.	1
Амино киселини, диполарни јони, есенцијални аминокиселини, систематика на аминокиселини, со поединечен преглед.	1
Алифатични, поларни, кисели и базни аминокиселини.	1
Пептиди, пептидна врска, номенклатура, природни пептиди.	1
Протеини, примарна, секундарна, терциерна и кватернерна структура.	1
Денатурација и ренатурација на протеини, прости, сложени протеини.	1
Серумски протеини, хетеромакромолекули.	1
Хромопротеиди, порфирини, фосфопротеини, металопропротеиди.	1
Нуклеопротеиди, пиримидински, пурински бази, нуклеозиди, нуклеотиди.	1
Нуклеински киселини ДНА, РНА, биосинтеза на протеини.	1
Хидросолубилни витамини, како коензими на ензимите.	1
Липосолубилни витамини со нивно значење.	1
Хемиски состав и карактеристики на биолошката катализа.	1
Биоенергетика на ензимските реакции, активатори, инхибитори.	1

Коензими, изоензими, класификација на ензими.	1
Оксидоредуктази, трансaminaзи и нивни кофактори.	1
Хидролази, лиази и нивни кофактори.	1
Изомерази, лигази и нивни кофактори.	1
Дијагностичко значење на ензимите.	1
Регулаторни активни супстанции, хормонски систем, синтеза, активност транспорт, целни органи, рецептори, инактивација, излучување.	1
Механизми на хормонска регулација.	1
Хормони на хипофиза, хипоталамус, надбубрежна жлезда.	1
Полови хормони, хормони на тироидеа, паратиرويدни жлезди.	1
Хормони на панкреас, ткивни хормони.	1
Општи карактеристики, полуацетална група, мутаротација, степен на засладување, поделба на моносахариди.	1
Деривати на моносахариди, олигосахариди, дисахариди.	1
Полисахариди, хомоглукани, хетерогликани.	1
Дефиниција, поделба, масни киселини, триацилглицероли, фосфолипиди.	1
Свинголипиди, стероли, жолчни киселини, каратеноиди.	1
Меатаболизам на вода и неоргански соли.	2
Варење, ресорпција на масти во ГИТ, транспорт на масти во плазма, хиломикрони, ВЛДЛ, ЛДЛ.ХДЛ, аполипопротеини.	1
Синтеза и бета оксидација на масни киселини.	1
Меатаболизам на кетонски тела, синтеза на триацилглицероли.	1
Меатаболизам на холестерол, фосфолипиди и жолчни киселини.	1
Општа дигестија на протеини, протеолитички ензими, ресорпција, метаболитички фонд на аминокиселини, азотен биланс.	1
Општ меатаболизам на аминокиселини, декарбоксилација, дезаминација, трансaminaција.	1
Отстранување на амонијак, синтеза на уреа, орнитински циклус.	1
Структура, анаболизам и катаболизам на хемоглобин.	1
Варење и ресорпција на јагленохидрати со гликолиза.	1
Оксидативна декарбоксилација на пируват во ацетил-КоА.	1
Лимунски трикарбонски циклус.	1
Оксидативна фосфорилација, респираторна верига.	1
Глуconeогенеза, синтеза и разградба на гликоген.	1

	Пентозо фосфатен циклус.	1
	Практична настава	час.
	Вовед во лабораториска работа.	1
	Основни физичко-хемиски постапки и прибор во хемиски лаборатории.	2
	Хемиски формули и равенки.	2
	Раствори.	2
	Колигативни својства на раствори.	2
	Волуметриски анализи (или синтеза на аспирин).	2
	pH и пуфери.	2
	Својства и номенклатура на органски соединенија важни во медицинската практика.	2
	Вовед во биохемиската практична настава.	3
	Вовед во биохемиски анализи, совладување на лабор. вештини.	3
	Испитување на општите особини на протеини.	3
	Одредување на концентрацијата на вкупни протеини.	3
	Електрофоретска сепарација на серумски протеини со целогел ленти.	3
	Одредување на концентрација на витамин С во плазма.	3
	Влијание на pH и температура врз брзината на ензимската реакција.	3
	Липиди и липопротеини.	3
	Хроматографија.	3
	Одредување на концентрација на глукоза во крв.	3
	Лабораториско испитување на урина.	3
	Одредување на концентрација на Cl ⁻ јони во серум.	3
	Одредување на Ca ²⁺ јони во серум.	3
	Одредување на неоргански фосфор во серум.	3
	Ацидобазна рамнотежа.	3
Организација	Теоретска настава 60 ч; практична настава 60 ч.	
Методи на учење	Теоретска настава - група од 50 ст., практична во група од 15 ст.	
Излезност од учењето	Медицинска хемија - општо познавање Биохемија - пошироко познавање	

Оценка на активността на студентот	Кредитни бодови		
	Активности	минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3 < од 50% присутност	5 < 90% присутност
	Редовност на практична настава	3 изработ. мин.вежби	5 изработени мах. вежби
	I колоквиум медицин. хемија - тест	15	25 (20 + 5)
	II колоквиум дескриптив. биохемија	18	30
	III колоквиум метаболизам и актив. од практична настава	21	35 (25 + 10)
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
85-93	9	B	
94-100	10	A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања	60	
	Подготовка за предавање	50	
	Консултации	10	
	Вежби	60	
	Подготовка за вежби	30	
	Вкупно	210	
	Оценување	90	
	Се вкупно	300	
	кредити	10	

Проверка на знаењето	I колоквиум-медицинска хемија - вкупно 25 бода II колоквиум-дескриптивна биохемија - вкупно 30 бода III колоквиум-динамична биохемија - вкупно 35 бода
Учебни помагала	Скрипти практикум и учебник по медицинска хемија издадени од Институтот за МЕ биохемија, проктикум по биохемија за стоматолози, учебник по <i>Биохемија</i> од проф. д-р. С. Џекова-Стојкова со сор.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

АНАТОМИЈА I

Предмет	Анатомија I										
Студиска програма	Доктор по дентална медицина										
Код	1102										
Студиска година	I (прва)										
Семестар	I (прв)										
Вкупно часови	75										
Кредити	6										
Вид на предмет	Задолжителен, базичен биомедицински.										
Предуслови	нема										
Изведува	Катедра по анатомија, Медицински факултет, Скопје.										
Одговорен наставник	Проф. д-р Д. Лазарова										
Адреса	Институт за анатомија, 50. Дивизија - 6, Скопје, тел. 3125 304 e-mail: lazarova@mt.net.mk										
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен, Анатомија I.										
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Коски и зглобови на горен екстремитет.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Коски и зглобови на долен екстремитет.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Коски и зглобови на трупот.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Миологија на рака.</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Коски и зглобови на горен екстремитет.	3	Коски и зглобови на долен екстремитет.	3	Коски и зглобови на трупот.	2	Миологија на рака.	2
	Теоретска настава	час.									
	Коски и зглобови на горен екстремитет.	3									
	Коски и зглобови на долен екстремитет.	3									
	Коски и зглобови на трупот.	2									
Миологија на рака.	2										

	Крвни садови на рака.	1
	Нерви на рака.	1
	Мускули на ногата.	2
	Крвни садови на нога.	1
	Нерви на нога.	1
	Респираторен систем.	3
	Кардиоваскуларен систем.	4
	Дигестивен систем.	4
	Урогенитален систем.	3
	Практична настава	час.
	Скелет на рака.	3
	Синдесмологија на рака.	3
	Скелет на нога.	3
	Синдесмологија на нога.	3
	Коски и зглобови на трупот.	3
	Fossa axillaris.	3
	Regiones brachii, antebrachii et manus.	3
	Regio inguinalis, trigonum femorale, regio femoris anterior.	3
	Задни регии на нога.	3
	Граден кош, сидови, плевропулмонални регии.	3
	Медијастинум, срце, аорта, езофагус.	3
	Cavum peritoneale.	3
	Hepar, Lien, Pancreas.	3
	Spatium retroperitoneale.	3
	Organa genitalia interna.	3
Организација	Предавања 30 часа, вежби 45 часа.	
Методи на учење	Во тек на предавањата и вежбите употреба на нагледни препарати и кадавери. Интерактивно учење. Употреба на атлас и соодветни учебници. Компјутерски презентации.	
Излезност од учењето	Од теоретската настава студентот се стекнува со пошироки познавања од областа на системите кои се изучуваат. Од практичната настава се оспособува самостојно да препознава одредени системи и нивна морфологија.	

Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		1,2	2
	Активност на теоретска настава		1,8	3
	Редовност на практична настава		1,2	2
	Активност на практична настава		1,8	3
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		42	70
	Завршен испит (практичен)		12	20
	вкупно		60	100
		Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
		< 60	5	F
		60-67	6	E
		68-75	7	D
	76-84	8	C	
	85-93	9	B	
	94-100	10	A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања	30		
	Подготовка за предавање	20		
	Консултации	10		
	Вежби	45		
	Подготовка за вежби	25		
	Вкупно	130		
	Оценување	50		
	Се вкупно	180		
	кредити	6		

Проверка на знаењето	Преку два задолжителни колоквиуми (тест) на кои се освојуваат од 42-70 бода и завршен практичен испит на кој се освојува од 12-20 бода.
Учебни помагала	Учебници: <i>Остеологија, Граден кош со рака, Нога, Абдомен и Карлица.</i> Издание на Просветно дело, Скопје. Автори: Карговска, Ѓорѓевик. Џидрова, Лазарова, Корнети, Стратеска. Атлас: Македонско издание на Netter.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

БИОЛОГИЈА

Предмет	Биологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	1103	
Студиска година	I (прва)	
Семестар	I (прв)	
Вкупно часови	75	
Кредити	5	
Вид на предмет	Задолжителен, базичен биомедицински предмет.	
Предуслови	нема	
Изведува	Институот за биологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р И. К. Горгоски	
Адреса	Институот за биологија, ПМФ, Гази Баба, б.б. тел. 023249-603; e-mail: icko@ukim.edu.mk	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Биологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Потекло на животот и антропогенеза.	3
	Основни карактеристики на клетката и клеточна диференцијација.	3
	Контрола на бројот на клетките.	3

	Хемиски состав на клетките и добивање на енергија во клетките.	3	
	Клеточна мембрана и мембрански транспорт.	6	
	Градба и функција на ДНК.	3	
	Колоквиум	3	
	ДНК репликација и синтеза на протеини.	3	
	Хромозоми, генска регулација и генски вариации.	3	
	Рекомбинантна ДНК технологија.	3	
	Клеточна делба.	3	
	Клеточен контролен систем.	3	
	Програмирана смрт на клетките.	3	
	Колоквиум	3	
	Практична настава	час.	
	Кодекс за однесување во лабораторија за биолошки истражувања.	2	
	Вовед во микроскопирање.	4	
	Микроскопирање на прокариотски и еукариотски клетки.	4	
	Методи користени во биолошките истражувања со можна примена во стоматолошката практика.	8	
	Методи на рекомбинантна ДНК технологија.	4	
	Методи за изолација на ДНК.	4	
Отривање на полиморфни места и одредување на секвенца на ДНК.	4		
Организација	45 теоретска настава и 30 часа практична настава.		
Методи на учење	Интерактивна настава.		
Излезност од учењето	Преку наставата и вежбите студентите треба да се здобијат со основите познавања за потеклото на животот и настанокот на човекот, потоа со градбата на клетките (прокариотни и еукариотни) нивните составни делови (хемиски состав и цитофизиолошки-органели), градбата на нуклеинските киселини и нивните функции, како и со контролните механизми во клетките.		
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови		
	Активности	минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5

	Активност на практична настава	9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A
Оптовареност на студентот/часови	Предавања	45	
	Подготовка за предавање	25	
	Консултации	5	
	Вежби	30	
	Подготовка за вежби	15	
	Вкупно	120	
	Оценување	30	
	Се вкупно	150	
	кредити	5	
Оценка на активноста на студентот	Два (2) колоквиума, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава.		
Оптовареност на студентот/часови	1. Горгоски, И., (2006): <i>Основи на биологија за стоматолози</i> , авторизирана скрипта. 2. Alberts, B., Bray, D., Johnson. A., Lewis, J., Raff, M., Roberts, K., Walter, P. (2005): <i>Essential Cell Biology, An Introduction to the Molecular Biology of the Cell.</i> Garland Publishing, Inc. New York&London.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

МЕДИЦИНСКА ЕТИКА И МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЈА

Предмет	Медицинска етика и медицинска психологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	1105	
Студиска година	I (прва)	
Семестар	I (прв)	
Вкупно часови	30	
Кредити	2,5	
Вид на предмет	Задолжителен, базичен медицински предмет.	
Предуслови	нема	
Изведува	Катедра по Педијатрија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Нада Поп-Јорданова	
Адреса	propjordanova@gmail.com ; Клиника за детски болести.	
Клучни зборови	Етика, однос доктор/пациент, дилеми, психолошки функции, невронаука, Стоматолошки факултет, прв циклус на студии.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	I Медицинска етика	1
	Кодекс на однесувањето.	1
	Утилитарни теории. Етика на доблеста.	1
	Професионална етика.	1
	Почит спрема личноста. Вистинска вредност на животот.	1
	Општи етички принципи.	1
	Лековита моќ.	1
	Односот лекар/ пациент.	1
	Етика спрема човечкото тело. Аутопсија (поим, индикации, цели).	1
	Клиничка етика: Генетски дилеми.	1
	Дилеми пред раѓањето. Породување и потоа.	1
	Злоупотреба на децата.	1
	Трансплантација. Етички дилеми во психијатријата.	1

	Старост, деменција и етика.	1
	Умирање. Етички проблеми со СИДА/ХИВ.	1
	Колоквиум	1
	II Медицинска психологија	1
	Базични потреби на хуманиот организам.	1
	Растење и развоток.	1
	Рано емоционално врзување (attachment).	1
	Губиток на мајчина нега.	1
	Основни модели во клиничката психологија.	1
	Методи во медицинската психологија.	1
	Неуронаука (поим, основни познавања).	1
	Психолошки функции: внимание, емоции, мотивација, меморија, когниција.	1
	Психолошки функции: перцепција, мислење, интелигенција и способности, темперамент.	1
	Личност	1
	Болка	1
	Стрес	1
	Темпоромандибуларни проблеми (од психолошки аспект).	1
	Психолошка проценка и лекување.	1
	колоквиум	1
Организација	Теоретска настава 30 часа: предаванња, семинарски трудови, повремени тестови.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска).	
Излезност од учењето	Пошироки познавања за медицинска етика. Основни познавања за клиничка етика. Пошироки познавања за медицинска психологија.	
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови	
	Активности	минимум максимум
	Редовност на теоретска настава	6 10
Активност на теоретска настава	15 25	

	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
94-100	10	A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања	30	
	Подготовка за предавање	15	
	Консултации	5	
	Вкупно	50	
	Оценување	25	
	Се вкупно	75	
	кредити	2,5	
Оценка на активноста на студентот	Континуирана проверка на знаењето, интерактивна настава, семинарски работи, 2 колоквиума: 1.колоквиум 35 бода 2. колоквиум 30 бода.		
Оптовареност на студентот/часови	Поп-Јорданова Нада: <i>Медицинска Етика</i> (Култура, 2003 год.) и <i>Медицинска Психологија</i> (Култура, 2003 год.).		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

Биофизика

Предмет	Биофизика	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	1104	
Студиска година	I (прва)	
Семестар	I (прв)	
Вкупно часови	45 (30+15)	
Кредити	4	
Вид на предмет	Задолжителен	
Предуслови	нема	
Изведува	Природно математички факултет, Институт за физика.	
Одговорен наставник	Проф. д-р Невенка Андоновска	
Адреса	Природно математички факултет, Институт за физика, Гази Баба ББ; nevena@pmf.ukim.mk.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, Биофизика.	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Што е биофизика и нејзино значење за стоматологијата. Меѓународен систем на мерни единици, СИ. Вектори. Силата како вектор. Собирање на вектори и нивна примена во стоматологијата.	1
	Основи на биомеханиката. Криволиниско движење. Кружно движење на материјална точка. Инерцијални сили кај криволиниските движења. Влијание на инерцијалните сили врз живите организми. Примена во стоматологијата.	1
	Сили на триење кај тврдите тела. Еластични сили. Хуков закон за линиски деформации. Деформации значајни во стоматологијата.	1
	Импулс, Импулс на сила- Примана во стоматологијата при вадење заби. Закон за запазување на импулсот. Физички основи на балистокатдиографијата.	1
	Работа на променлива и постојана сила. Моќност. Работа и моќност на срцето.	1
	Кинетичка енергија. Потенцијална енергија во силовото поле на земјината тежа. Потенцијална енергија на еластично деформирана прачка.	1

	Динамика на тврдо тело во ротација. Момент на сила. Момент на инерција и примена во стоматологијата.	1
	Лостови и нивна примена во стоматологијата (инструменти во стоматологијата и денталните протези како листови). Коските (долната вилица) како систем од лостови.	1
	Хармониски осцилации Непридушени и придушени осцилации. Присилени осцилации. Резонанција и нејзин израз во стоматолошката практика.	1
	Бранови. Интензитет на бран и единици. Природа и физички карактеристики на звукот. Резонанција на звукот и нејзина примена во медицината. Физички основи на акустичките методи во медицината.	1
	Ултразвук, извори, дејство и примена на ултразвукот за дијагностика и терапија.	1
	Хемодинамика. Основни хидростатички закони Закон за континуитет. Бернулиева равенка и нејзина примена во медицината и стоматологијата.	1
	Вискозност. Ламинарно струење на вискозна течност. Закон на Хаген Пуазел. Хидродинамички отпор. Вискозиметри.	1
	Ламинарно и турбулентно струење. Рејнолдсов број. Движење на тврдо тело во вискозна течност. Закон на Стокс.	1
	Молекуларна физика - Површински напон. Негово значење за примена во биомедицинските науки. Капиларни појави кај течностите. Гасна емболија во проток на течност односно крв.	1
	Транспортни појави. Дифузија. Осмоза. Основи на хемодијализата. Методи за мерење крвен притисок. Единици за притисок.	1
	Закони за права и нејзино влијание на живите организми. Електрофореза и нејзина примена за лечење и дијагностика.	1
	Џулов закон и негова примена. Наизменична струја. Омов закон за наизменична струја. Импеданс на забот.	1
	Основни закони на геометриската оптика. Тотална рефлексија, фибер оптика, примена кај инструменти кои се користат во медицината.	1
	Оптички леќи. Недостатоци на леќите. Окото како оптички систем.	1
	Оптички огледала и мибни недостатоци. Стоматолошко огледало.	1
	Оптички инструменти. Оптички и електронски микроскоп. Видови микроскопи. Способност на разлагање и зголемување на лупа и оптички микроскоп.	1

	Карактеристични величини на атомот според Боровата теорија.	1
	Рендгенско зрачење, добивање. Природа и особина, и негова примена во медицината. Апсорпција на рендгенско зрачење. Добивање на рендгенска слика. Томографија.	1
	Стимулирана емисија на зрачење. Ласери, видови на ласери и нивна примена.	1
	Структура на атомско јадро. Пиродна и вештачка радиоактивност. Својства на α , β и γ зраците.	1
	Закон за радиоактивно распаѓање. Активност и нејзина примена во медицината, Единици.	1
	Извори на јонизирачко зрачење. Радиоактивни изотопи кои се применуваат во биологијата и медицината.	1
	Влијание на јонизирачките зрачења врз живата материја. Заштита од надворешни и внатрешни извори на јонизирачко зрачење.	1
	Дозометрија. Дозиметри. Дозиметарски величини и единици. Максимална доза на зрачење.	1
	Практична настава	час.
	Воведно предавање. Предмет и задачи на биофизиката во медицината и стоматологијата. Мерење на физичките величини. Грешки и методи при мерењето. Меѓународен систем на мерни единици.	2
	Мерење на должини со шублер и микрометарски винт микроскоп.	2
	Определување на коефициентот на вискозност.	1
	Определување на Јунгов модул на еластичност кај различни материјали.	1
	Определување на коефициентот на површински напон.	1
	Резонанција на звук. Стојни бранови. Определување на должина каде настапува резонанција според предходно определена брзина на звук.	2
	Термоелемент. Баждарење и определување на непозната температура.	2
	Електролиза и нејзина примена во стоматологијата.	2
	Апсорпција на гама зрачење.	2
Организација	Теореска настава, 30 часови; практична настава 15 часови.	

Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	Студентот добива теориски и практични познавања за да ги следи предметите од повисоките години. Собирање на сили - Ортодонција, Момент на сила, лостови - Протетика. Импулс на сила, Клештите како лостови - Орална хирургија, Електричната струја за определување дали забот е жив. Електрофореза за лечење на заби. Ласери, Рендгенски зраци, ултразвук, Функционирање на современи апарати за терапија и дијагностика. Карактеристика на материјали кои се користат во стоматологијата.		
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови
			минимум максимум
	Редовност на теоретска настава		3 5
	Активност на теоретска настава		6 10
	Редовност на практична настава		3 5
	Активност на практична настава		9 15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		39 65
	вкупно		60 100
	Освоени кредитни бодови		оценка ЕКТС оценка
	< 60		5 F
	60-67		6 E
	68-75		7 D
76-84		8 C	
85-93		9 B	
94-100		10 A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања		30
	Подготовка за предавање		20
	Консултации		10
	Вежби		15
	Подготовка за вежби		15
	Вкупно		90

	Оценување	30
	Се вкупно	120
	кредити	4
Проверка на знаењето	Два колоквиуми, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава.	
Учебни помагала	<i>Биофизика</i> , Невенка Андоновска, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 1998 год.	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

БИОСТАТИСТИКА

Предмет	Биостатистика	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	1106	
Студиска година	I (прва)	
Семестар	I (прв)	
Вкупно часови	30	
Кредити	2,5	
Вид на предмет	Задолжителен; медицински.	
Предуслови	нема	
Изведува	Катедра за епидемиологија и Биостатистика со медицинска информатика.	
Одговорен наставник	Проф. д-р Никола Оровчанец, nikola_orovcanec@hotmail.com	
Адреса	Катедра за епидемиологија и Биостатистика со медицинска информатика, Водњанска 17, Скопје.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Биостатистика.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Вовед	1
	Статистичка анализа на серии со атрибутивни белези.	1

	Дескриптивна анализа.	1
	Мерки за варијабилност на нумерички податоци.	1
	Распределба на фреквенциите и веројатноста.	1
	Хипотези.	1
	χ^2 -квадрат тест.	1
	Регресиона анализа и линеарна корелација.	1
	Испитување на динамиката на појавите.	1
	Демографска статистика.	1
	Умирање, Општа стапка, Специфична стапка.	1
	Меѓународна класификација на болести, повреди и причини за смрт.	1
	Индекси на динамика на населението, Природен прираст.	1
	Морбидитет, инциденција и преваленција, специфичен морбидитет.	1
	Информатика	1
	Практична настава	час.
	Односи, пропорции, стапки, индекси.	1
	Индекси на динамика.	1
	Аритметичка средина.	1
	Стандардна девијација, коефициент на варијација.	1
	Модус и медијана.	1
	Процена на параметри од примерок.	1
	Студентов t - тест.	1
	Вежбање задачи.	1
	χ^2 -квадрат тест.	1
	Корелација.	1
	Линеарен тренд на временските серии.	1
	Сезонски индекс.	1
	Практична примена на термините од областа на демографска и витална статистика.	1
	Statistica for Windows, SPSS.	1
	Вежбање задачи.	1
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 15 часа. Наставата се организира како циклична или блок настава.	

Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	Излезност од теоретската настава: - Основни познавања од бистатистика, собирање на податоци и нивна понатамошна обработка.		
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови
			минимум максимум
	Редовност на теоретска настава		3 5
	Активност на теоретска настава		6 10
	Редовност на практична настава		3 5
	Активност на практична настава		9 15
	1 колоквиум		30 50
	Завршен испит		9 15
	вкупно		60 100
	Освоени кредитни бодови		оценка
< 60		5	F
60-67		6	E
68-75		7	D
76-84		8	C
85-93		9	B
94-100		10	A
Оптовареност на студентот/часови	Предавања		15
	Подготовка за предавање		5
	Консултации		5
	Вежби		15
	Подготовка за вежби		10
	Вкупно		50
	Оценување		25
	Се вкупно		75
	кредити		2,5

Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 1 колоквиум: I колоквиум-50 бода, завршен испит 15, останатите 35 бода студентот ги стекнува преку континуирана активност на теоретската и практичната настава.
Учебни помагала	Д.Д, Н.О, К.В, Б.Т, В.В.С, Р.И, Б.З.И, М.З, И.П, <i>Биостатистика</i> , Скопје, 2008 г., Д.Д, Н.О, К.В, Б.Т, В.В.С, Р.И, Б.З.И, М.З, И.П, <i>Биостатистика</i> , Скопје, 2006 г., М. Дачич, <i>Здравствена статистика и биомедицинска информатика</i> , Београд, 2003 г. Manuel: Internet-explorer, Word, Exel, Power Point, Statistica for Windows Д.Д, Н.О, К.В, Б.Т, В.В.С, Р.И, Б.З.И, М.З, И.П, <i>Биостатистика</i> , Скопје, 2008 г., Примери, <i>Применета статистика</i> , Загреб, 2004 г.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ХИСТОЛОГИЈА И ЕМБРИОЛОГИЈА

Предмет	Хистологија и ембриологија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	1107
Студиска година	I (прва)
Семестар	II (втор)
Вкупно часови	105
Кредити	9
Вид на предмет	Задолжителен, базичен биомедицински.
Предуслови	Потпиес од Анатомија I, Биологија.
Изведува	Катедра за хистологија и ембриологија
Одговорен наставник	Проф. д-р Лилјана Миленкова
Адреса	Катедра за хистологија и ембриологија, Медицински факултет 50 Дивизија бр. 6, 1000 Скопје. Тел: 3214 294 e-mail: liljana.milenkova@gmail.com
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, Хистологија и ембриологија.

Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	1. Градба на ткивата	9
	Хистолошки карактеристики на епителните ткива.	2
	Хистолошки карактеристики на сврзните ткива.	1
	Хистолошки карактеристики на рскавичното ткиво.	1
	Хистолошки карактеристики на коскениот ткиво.	1
	Хистолошки карактеристики на мускулните ткива.	2
	Хистолошки карактеристики на нервното ткиво.	2
	2. Хистолошка градба на органските системи	24
	Хистолошки карактеристики на кардиоваскуларниот систем.	2
	Хистолошки карактеристики на лимфните садови, лимфните јазли и лиенот.	2
	Хистолошки карактеристики на респираторниот систем.	2
	Хистолошки карактеристики на алиментарниот канал, црниот дроб и панкреасот.	4
	Хистолошки карактеристики на ендокриниот систем.	2
	Хистолошки карактеристики на кожата.	2
	Хистолошки карактеристики на окото.	2
	Хистолошки карактеристики на увото.	2
	Хистолошки карактеристики на уринарниот систем.	2
	Хистолошки карактеристики на машкиот полов систем.	2
	Хистолошки карактеристики на женскиот полов систем.	2
	3. Општа ембриологија	8
	Предембрионален период во развитокот.	2
	Ембрионален и фетален период во развитокот.	2
	Градба и функција на постелката, папчаникот и феталните мембрани.	2
	Нарушувања на пренаталниот развиток и настанување на вродените аномалии (причини, механизми, последици, терминологија).	2

4. Ембрионален развој на усната празнина и настанување на најчестите вродени аномалии	6
Формирање на главата, улога на ждрелниот апарат во формирањето на структурите во и околу усната празнина, настанување на вродените аномалии кои потекнуваат од ждрелниот апарат.	1
Ембрионален развој и настанување на најчестите вродени аномалии на: максилата, мандибулата, палатумот, носот и синусите, лицето.	2
Ембрионален развој и настанување на најчестите вродени аномалии на: усните и образите, vestibulum et cavum oris proprium, јазикот, плунковите жлезди, назо и орофарингсот.	2
Формирање на забите (одонтогенеза).	1
5. Хистолошка градба на сидот и структурите во усната празнина	6
Хистолошка градба на усните, јазикот, непцето, образите.	2
Хистолошка градба на плунковите жлезди, орофарингсот, назофарингсот, тонзилите.	2
Хистолошка градба на структурите на забот и потпорниот апарат на забот.	2
Практична настава	час.
1. Од областа на градбата на ткивата:	12
Демонстрирање на процесот на изготвување на хистолошки препарат; обука за микроскопирање; компарација на фиксиран и нефиксиран препарат; воочување на артефакти; клетка-ткиво-орган.	2
Микроскопска анализа на различни типови епители.	2
Микроскопска анализа на различни типови сврзно, рскавично, коскено ткиво.	4
Микроскопска анализа на мускулно и нервно ткиво.	4
2. Од областа на градбата на органските системи	18
Микроскопска анализа на препарати од КВС и лимфна жлезда.	2
Микроскопска анализа на препарати од респираторниот систем.	2
Микроскопска анализа на сегментите на алиментарниот канал.	4
Микроскопска анализа на препарати од кожата.	2
Микроскопска анализа на органите од ендокриниот систем (тироидна и надбубрежна жлезда).	2

	Микроскопска анализа на органот за вид и органот за слух и рамнотежа.	4
	Микроскопска анализа на препарати од уринарниот систем.	2
	3. Од областа на општата ембриологија:	6
	Дискусија за концептот на пренаталниот развој; запознавање со историјатот и значењето на ембриологијата во медицинската пракса со примери од стоматолошката пракса.	3
	Дискусија за функцијата и настанувањето на плацентата, плацен-тарната мембрана и плацентарната циркулација и анализа на препарати и микрофотографии од постелка и папочна врвца.	3
	4. Област: Ембрионален развој на усната празнина и настанување на најчестите вродени аномалии	6
	Видеоанимација на ембрионалниот развој и формирањето на главата, ждрелниот апарат, структурите во и околу усната празнина, настанување на вродените аномалии кои потекнуваат од ждрелниот апарат.	3
	Микроскопска анализа на препарати од различни стадиуми од развојот на забот.	3
	5. Област: Хистолошка градба на ѕидот и структурите во усната празнина	9
	Микроскопска анализа на препарати и микрофотографии од усни, јазик, образи, тврдо и меко непце, увула.	3
	Микроскопска анализа на препарати и микрофотографии од палатинална и јазична тонзила, паротис, сублингвална, суб-мандибуларна и интрамурални саливарни жлезди.	3
	Микроскопска анализа на структурите на забот и потпорниот апарат на забот.	3
Организација	<p>Настава вкупно 104 часа: теоретска 53 часа + практична 51 часа. Неделно по 4 часа во амфитеатар (2+2) + 4(3) часа во вежбална.</p> <p>1. Колоквиум: во VIII недела, 2. Колоквиум: во XV недела, 3. Колоквиум: во јунската сесија.</p>	
Методи на учење	<p>Теоретска: интерактивна настава. Практична настава: работа во мали групи (вежби со микроскопирање) и интерактивна настава низ презентација на електронска верзија на хистолошката градба на некои органски системи со заедничка дискусија и заклучоци.</p>	

<p>Излезност од учењето</p> <p>(1) основно познавање</p> <p>(2) пошироко познавање</p> <p>(3) детално познавање</p>	<p>Од областа на ткивата:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да ги познава главните делови на микроскопот и да умее да микроскопира; (3) • Да ги познава основите на изготвувањето на хистолошките препарати; (1) • На хистолошки препарат или микрофотографија да го препознае и класифицира секој тип ткиво и да ги препознае неговите основни структурни компоненти; (3) <p>Од областа на органските системи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да умее да го објасни основниот принцип на градба на секој орган; (2) • Да ги истакне структурните специфики кои му ја овозможуваат функцијата; (2) • На хистолошки препарат или микрофотографија да го препознае органот и неговите основни структурни компоненти (2) <p>Од областа на општата ембриологија: Да умее да ги објасни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хронологијата на пренаталниот период (2) • најбитните развојни процеси во трите периоди на пренаталниот развој; (2) • потеклото на ткивата; (1) • имплантацијата; (2) • начинот на формирањето на постелката, нејзината градба и основна функција; (2) • како и зошто доаѓа до нарушување на нормалниот развој; (2) <p>Од областа „Ембрионален развој на усната празнина и настанување на најчестите вродени аномалии“: Да умее да ги објасни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Концептот на формирањето на главата (и во склоп на неа усната празнина со сите структури вклучително и забите) (3) • Настанувањето на најчестите вродени аномалии на оваа регија (3) <p>Од областа „Хистолошка градба на сидот и структурите во усната празнина“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да умее да го објасни основниот принцип на градба на секој поединечен сегмент од усната празнина; (3) • Да ги истакне спецификите во неговата структура кои ја овозможуваат неговата функција; (3) • На хистолошки препарат или микрофотографија да ја препознае структурата и нејзините градбени компоненти; (3)
--	---

Оценка на активността на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	6
	Редовност на практична настава		12	19
	Континуирана проверка (1 колоквиуми)		15	25
	Континуирана проверка (2 колоквиум)		15	25
	Континуирана проверка (3 колоквиум)		15	25
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
	68-75		7	D
	76-84		8	C
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања		60	
	Подготовка за предавање		50	
	Консултации		15	
	Вежби		45	
	Подготовка за вежби		30	
	Вкупно		200	
	Оценување		70	
	Се вкупно		270	
	кредити		9	

Проверка на знаењето	<p>3 колоквиуми I = 15-25 бода; Ткива и органски системи (теоретски и практичен: препознавање на хистолошката градба) II = 15-25 бода; Општа ембриологија и ембрионален развој на усна празнина (теоретски) III = 15-25 бода; Хистолошка градба на усна празнин (теоретски и практичен: препознавање на хистолошката градба) Студентот мора да ги положи сите три колоквиуми.</p>
Учебни помагала	<p>- Миленкова Л., Костовска Н.: Општа ембриологија на човекот; Де Гама 2002 год. - Костовска Н., Миленкова Л.: Хистологија: Градба на ткивата; Декатлон, 2008 год. - Миленкова Л., Костовска Н., Бајрактарова Б.: Хистолошка градба и ембрионален развој на усната празнина, Де Гама 2005 год. - Костовска Н. Миленкова: Скрипта - Хистолошка градба на органските системи - Катедра за хистологија и ембриологија: Практикум за вежби по хистологија и ембриологија</p>
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

АНАТОМИЈА II

Предмет	Анатомија II
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	1108
Студиска година	I (прва)
Семестар	II (втор)
Вкупно часови	90
Кредити	8

Вид на предмет	Задолжителен, базичен биомедицински.	
Предуслови	Потпис од Анатомија I	
Изведува	Катедра по анатомија, Медицински факултет, Скопје.	
Одговорен наставник	Проф. д-р Д. Лазарова	
Адреса	Институт за анатомија, 50.Дивизија-6 Скопје тел. 3125 304 e-mail: lazarova@mt.net.mk	
Клучни зборови	Етика, однос доктор/пациент, дилеми, психолошки функции, невронаука, Стоматолошки факултет, прв циклус на студии.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Коски на черепот.	3
	Коски на лицето.	1
	Краниофацијални јами.	1
	Кранијални и краниовертебрални зглобови и врски.	1
	Мимични и мастикаторни мускули.	2
	Мускули на вратот.	1
	Крвни садови на глава и врат.	2
	Кранијални нерви.	5
	Вратен сплет и вратен симпатикус.	1
	Органи на глава и врат: cavum oris, lingua, glandulae salivales, dentes.	3
	Pharynx, spatium parapharyngeum.	2
	Cavum nasi, sinus paranasales, larynx.	2
	Сетила-око	3
	Сетила-уво	3
	ЦНС-рбетен мозок	2
	ЦНС-medulla oblongata	1
	ЦНС-pons	1
	ЦНС-cerebellum	1
	ЦНС-ventriculus quartus	1
	ЦНС-mesencephalon	1
ЦНС-diencephalon	1	
ЦНС-telencephalon	2	

	ЦНС-патишта	4														
	ЦНС-васкуларизација	1														
	Практична настава	час.														
	Коски на череп-непарни.	3														
	Коски на череп-парни.	3														
	Коски на лице.	3														
	Краниофацијални јами.	3														
	Топографска поделба наг лава и врат со површински регии.	3														
	Regio parotideomasseterica.	3														
	Regio colli anterior.	3														
	Regio sternocleidomastoidea.	3														
	Regio colli lateralis.	3														
	Regio infratemporalis.	3														
	Regio pterygopalatina.	3														
	Cavum oris, Pharynx.	3														
	Larynx	3														
	Regio colli posterior.	3														
Препарати од ЦНС-демонстрација.	3															
Организација	Предавања 45 часа, вежби 45 часа.															
Методи на учење	Во тек на предавања и вежби со интерактивно учење. Изработка на дисекциони препарати на кадавери. Употреба на атлас и соодветни учебници. Компјутерски презентации.															
Излезност од учењето	Студентот во текот на теоретската настава се стекнува со пошироки познавања од областа на систематската анатомија на главата и вратот. Од практичната настава се оспособува детално да ја познава и препознава анатомската градба на структурите на главата и вратот, како и топографијата на главата и вратот.															
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>1,2</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>1,8</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>1,2</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>		Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	1,2	2	Активност на теоретска настава	1,8	3	Редовност на практична настава	1,2	2
	Активности	Кредитни бодови														
		минимум	максимум													
	Редовност на теоретска настава	1,2	2													
Активност на теоретска настава	1,8	3														
Редовност на практична настава	1,2	2														

	Активност на практична настава	1,8	3
	Континуирана проверка (1 колоквиум-писмен)	12	20
	Завршен испит-тест	30	50
	Завршен испит-практичен	12	20
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
85-93	9	B	
94-100	10	A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања	45	
	Подготовка за предавање	30	
	Консултации	15	
	Вежби	45	
	Подготовка за вежби	30	
	Вкупно	165	
	Оценување	75	
	Се вкупно	240	
	кредити	8	
Проверка на знаењето	Преку еден задолжителен колоквиум -тест, на кој се освојуваат од 12-20 бода, завршен испит-тест; завршен испит-практичен.		
Учебни помагала	Учебници: <i>Глава и врат, Централен нервен систем со сетила</i> , во издание на Просветно дело, Скопје. Автори: Јосифов, Карговска. Атлас: Македонско издание на Netter.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

АНАТОМИЈА И МОРФОЛОГИЈА НА ВИЛИЦИ И ЗАБИ

Предмет	Анатомија и морфологија на вилицы и заби	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	1109	
Студиска година	I (прва)	
Семестар	II (втор)	
Вкупно часови	60	
Кредити	4,5	
Вид на предмет	Задолжителен, базичен стоматолошки, претклинички предмет.	
Предуслови	Потпис од Анатомија I	
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика	
Одговорен наставник	Проф. д-р Јанкуловска Е.	
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, ул. Водњанска бр. 17, Скопје.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Анатомија и морфологија на вилицы и заби (базичен стоматолошки, претклинички предмет).	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Анатомија на устата (анатомија на лицето однадвор, анатомија на усната празнина, коски, мускули, плинковни жлезди, ТМЗ).	2
	Карактеристиките на времените и постојаните заби и функции на забите. Забни редови и забни групи, анатомија и хистологија на забите (општо).	1
	Контактни точки и површини. Селбахов феномен. Карактеристични белзи на забите.	1
	Системи за означување на забите и потпорни ткива на забите.	1
	Морфологија на секачи (горни и долни).	2
	Морфологија на горни и долни канини.	1
	Морфологија на горни премолари.	1
	Морфологија на долни премолари.	1
	Морфологија на горни молари.	1
	Морфологија на долни молари.	1

	Атипични коронки и корени. Ориентациони точки, линии и рамнини.	1	
	Оклузија на забите.	1	
	Колоквиум	1	
	Практична настава	час.	
	Вовед во практичната настава.	3	
	Цртање и моделирање на горните секачи.	3	
	Цртање и моделирање на долните секачи.	3	
	Цртање и моделирање на горните канини.	3	
	Цртање и моделирање на долни канини.	3	
	Цртање и моделирање на горни премолари.	3	
	Цртање и моделирање на долни премолари.	3	
	Цртање и моделирање на горен прв молар.	3	
	Цртање и моделирање на горен втор молар.	3	
	Цртање и моделирање на долен прв молар.	3	
	Цртање и моделирање на долен втер молар.	3	
	Моделирање на група на заби во блок од восок за горна вилица.	3	
	Моделирање на група на заби во блок од восок за долна вилица.	3	
	Утврдување на материјалот.	3	
Колоквиум	1		
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 45 часа. Теоретска настава се организира како циклична или блок настава.		
Методи на учење	Теоретска настава, интерактивна, практична настава (вежби) и семинарски работи.		
Излезност од учењето	Студентот се оспособува да ја совлада анатомијата и морфологијата на забите и самостојно да моделира морфолошки и гнатолошки карактеристики на забите.		
Оценка на активноста на студентот	Активности	Кредитни бодови	
		минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5
Активност на практична настава	9	15	

	1 колоквиум	30	50		
	Завршен испит	9	15		
	вкупно	60	100		
	Освоени кредитни бодови			оценка	ЕКТС оценка
	< 60			5	F
	60-67			6	E
	68-75			7	D
	76-84			8	C
	85-93			9	B
	94-100			10	A
Оптовареност на студентот/часови	Предавања	15			
	Подготовка за предавање	10			
	Консултации	5			
	Вежби	45			
	Подготовка за вежби	30			
	Вкупно	105			
	Оценување	30			
	Се вкупно	135			
	кредити	4,5			
Проверка на знаењето	1 колоквиум: минимум 30 бода, максимум 50 бода. Завршен испит: минимум 9 бода, максимум 15 бода.				
Учебни помагала	<i>Анатомија и морфологија на вилицы и заби, Јанкуловска Е.</i>				
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				

СТОМАТОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛИ

Предмет	Стоматолошки материјали	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	1110	
Студиска година	I (прва)	
Семестар	II (втор)	
Вкупно часови	15	
Кредити	1,5	
Вид на предмет	Задолжителен	
Предуслови	Потпис од Медицинска хемија и биохемија.	
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика	
Одговорен наставник	Проф. д-р Ерол Шабанов	
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, тел. 3299 014, Водњанска 17, Скопје. e-mail: erolsabanov@g mail.com	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Стоматолошки материјали.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Барања-стандарди на стоматолошките материјали. Класификација на материјалите. Биокомпатибилност на материјалите.	1
	Својства на материјалите.	1
	Гипс-производ, добивање, примена. Стоматолошки гипсови.	1
	Восоци, видови и особини на восоците. Стоматолошки восоци.	1
	Метали кои имаат примена во стоматологијата. Легури-причини за легирање и можности за легирање.	1
	Поделба на стоматолошките легури. Златни легури. Сребро-паладиумски легури . Легури за метал-керамика.	1
	Легури за парцијални протези. Легури од титан. Жици. Материјали во имплантологијата.	1
	Огноотпорни маси за вложување. Извори на топлина во заботехничката лабораторија.	1

	Пластични маси-акрилати и композити.	1	
	Керамички материјали.	1	
	Материјали за отпечатување. Средства за изолација и дезоксидација.	1	
	Материјали за обработка и полирање.	1	
	Термичка обработка на легурите-рекристализација, хомогенизација, облагородување.	1	
	Последици од неправилно работење со легурите-корозија и промена на бојата на металите и легурите.	1	
	Завршно предавање со кратка рекапитулација и упатства за припрема и пријавување на завршниот тест-колоквиум по предметот стоматолошки материјали.	1	
	Колоквиум		
Организација	Теоретска настава 15 часа.		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска настава).		
Излезност од учењето	Излезност од теоретската настава - основни познавања на физичките, хемиските и биолошките својства на материјалите, - да се научат студентите како да ги користат материјалите и технологијата на работа со нив.		
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови		
	Активности	минимум максимум	
	Редовност на теоретска настава	3 5	
	Активност на теоретска настава	6 10	
	1 колоквиум	51 85	
	вкупно	60 100	
	Освоени кредитни бодови		оценка ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
76-84	8	C	
85-93	9	B	
94-100	10	A	

Оптовареност на студентот/часови	Предавања	15
	Подготовка за предавање	10
	Консултации	5
	Вкупно	30
	Оценување	15
	Се вкупно	45
	кредити	1,5
Проверка на знаењето	Колоквиум на крај на семестарот, континуирана проверка на знаењето во текот на теоретската настава	
Учебни помагала	Мирчев Е. <i>Технологија на материјали</i> , Скопје, 1987 год.; Стаменковиќ Д. <i>Стоматолошки материјали</i> , Белград, 2002 год.; Гркович Б., Теодосијевич М.: <i>Технологија зуботехничког материјала</i> , ЗУНС, Белград, 1994 год.	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

ФИЗИОЛОГИЈА I

Предмет	Физиологија I
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	1111
Студиска година	I (прва)
Семестар	II (втор)
Вкупно часови	75
Кредити	7
Вид на предмет	Базичен биомедицински предмет.
Предуслови	Потпис од Биологија, Медицинска хемија и биохемија.
Изведува	Катедра за физиологија

Одговорен наставник	Проф. д-р Бети Дејанова	
Адреса	50 Дивизија бр.6; тел.: + 389 (02) 3111 774; e-mail: bdejanova@medf.ukim.edu.mk	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Физиологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Вовед во физиологија. Хомеостаза.	2
	Физиологија на крв. Крвни елементи: еритроцити, леукоцити и тромбоцити. Крвни групи, Хемостаза и коагулација на крв.	8
	Физиологија на мускули. Физиолошка организација, карактеристики, експитација и контракција, разлики помеѓу скелетни и мазни мускули.	2
	Физиологија на кардиоваскуларен систем. Срцев циклус, срцеви тонови, срцева работа, енергетски метаболизам на срцето. Регулација на срцевата работа. Систем за создавање и спроведување на импулс во срцето, биоелектрична активност на срцето, нормален електрокардиограм. Артериски и венски систем. Физиологија на микроциркулација и лимфен систем. Контролни механизми на регулација на циркулација, регулација на крвен притисок.	8
	Физиологија на респираторен систем Белодробна вентилација, механика на дишење. Белодробна циркулација. Дифузија и транспорт на кислород и јаглероден диоксид: Регулација на дишење.	8
	Физиологија на гастроинтестинален систем. Моторна активност; мотилитет и секреторна активност. Дигестија на храна и апсорпција на хранливи материји. Регулација на функциите на гастроинтестиналниот систем.	8
	Физиологија на црн дроб, на метаболизам и на терморегулација. Метаболни процеси на јаглени хидрати, масти и протеини. физиолошка регулација на енергетска рамнотежа, базален метаболизам, исхрана. Физиолошки функции на црн дроб.	7
	Физиологија на кожа Физиологија на кожа, терморегулација, телесна температура.	2
	Практична настава	час.
	Воведна вежба. Експериментални животни, методи, апарати, Компјутеризирана настава, физиолошки раствори, наркоза и вивисекција.	2

	<p>Физиологија на крв. Земање на капиларна и венска крв за испитување, добивање плазма /серум, определување хематокрит, специфична тежина на крв и плазма.</p> <p>Броење на оформени елементи на крвта и броење на леукоцити (леукоцитарна формула).</p> <p>Физиологија на крв. Венепункција, определување седиментација на крвта, определување на крвни групи, одредување хемоглобин и хемолита.</p> <p>Физиологија на хемостаза Улога на јоните на калциум, испитување на време на крварење и време на коагулација.</p> <p>Физиологија на мускули. Мускулни контракции (поединични дразби и сумација на дразби), тетанус, замор, динамометрија, мускулен тонус, ЕМГ на мастикаторни мускули.</p> <p>Физиологија на жабешко срце. Препарација на жабешко срце и регистрација на срцеви контракции, екстрасистоли.</p> <p>Регулација на работата на срцето: спроводен систем, станиусови лигатуре, дејство на разни фактори врз работата на срцето - температура, јони и индиректно дразнење на н. вагус.</p> <p>Физиологија на кардиоваскуларен систем. Биоелектрични струи на срцето, регистрација и анализа на ЕКГ.</p> <p>Физиологија на кардиоваскуларен систем. Срцеви тонови, определување пулс и крвен притисок.</p> <p>Механика на дишење. Учество на меѓуребрени мускули.</p> <p>Белодробни волумени и капацитети, спирометрија, спирографија.</p> <p>Варење на храната во желудник и во тенко црево. Одредување ацидитет во желудочен сок, докажување на дејството на пепсинот, химозинот и панкреасната амилаза.</p> <p>Физиологија на енергетски метаболизам. Мерење на телесна температура. Дневни енергетски потреби и составување на дневен оброк, индекс на телесна маса.</p> <p>колоквим</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
Организација	Теоретската настава е организирана во 45 часа, а практична настава е организирана во 30 часа.	
Методи на учење	Теоретската настава е интерактивна, а практичната настава се изведува преку вежби и семинари во помали групи на студенти.	
Излезност од учењето	Студентот треба да биде запознаен со предвидената наставна содржина за да се стекне со основно познавање од предметот, со посебен осврт на одделни делови од предвидената наставна содржина кои треба да ги разбира со цел да знае да ги употребува при донесување на професионални одлуки.	

Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност и активност на теоретска настава		6	10
	Редовност и активност на практична настава		12	20
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		36	60
	Завршен испит		6	10
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
68-75		7	D	
76-84		8	C	
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања		45	
	Подготовка за предавање		35	
	Консултации		10	
	Вежби		30	
	Подготовка за вежби		20	
	Вкупно		140	
	Оценување		70	
	Се вкупно		210	
	кредити		7	
Проверка на знаењето	Проверката на знаење се изведува писмено преку два колоквиуми и усмено со завршен практичен испит			
Учебни помагала	<ul style="list-style-type: none"> • Guyton A, Hall J. <i>Медицинска физиологија</i>, 2003 год. • Одбрани поглавја од физиологија (од Катедрата) • <i>Практикум по физиологија</i> (од Катедрата) 			
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
Елаборат за измени и дополнување на студиската програма за доктори по стоматологија - I циклус на студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје			Стоматолошки факултет - Скопје	

ФИЗИОЛОГИЈА II

Предмет	Физиологија II	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	2101	
Студиска година	II (втора)	
Семестар	III (трет)	
Вкупно часови	60	
Кредити	5	
Вид на предмет	Базичен биомедицински предмет	
Предуслови	Освоени кредити од: Биологија, Медицинска хемија и биохемија, потпис од Физиологија I.	
Изведува	Катедра за физиологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Бети Дејанова	
Адреса	50 Дивизија бр.6; тел.:+389 (02) 3111 774; e-mail: bdejanova@medf.ukim.edu.mk	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Физиологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Физиологија на телесни течности. Состав на телесни течности. Регулација на телесни течност.	4
	Физиологија на уринарен систем. Процеси на создавање на урина во бубрезите и механизми на регулација. Миктуриција.	6
	Физиологија на ацидобазна рамнотежа.	2
	Регулација на ацидо-базната рамнотежа.	

Физиологија на електролити. Регулација на осмоларноста и концентрацијата на натриум, калиум, калциум, фосфати и магнезиум.	2
Физиологија на периферен нервен систем. Неврон. Нервни импулси. Синапси. Невротрансмитери и невромодулатори.	4
Физиологија на централен нервен систем. Физиологија на моторен кортекс, базални ганглии, мал мозок, мозочно стебло, рбетен мозок. Вегетативни спинални рефлекси. Физиологија на мозочен кортекс, интелектуални функции и физиологија на лимбичен систем и хипоталамус. Состојба на мозочна активност	7
Физиологија на автономен нервен систем Физиолошки функции на симпатичниот и парасимпатичниот нервен систем.	2
Физиологија на сетила. Рецептори. Нервни патишта. Сензорен кортекс. Соматски осети. Општа организација на сетилото за допир и положба. Сетило за вид. Сетило за слух. Сетило за вкус. Сетило за мирис.	8
Физиологија на ендокрин систем. Физиолошки механизми на делување на хормоните: хормони на хипофиза, метаболни хормони; хормони на надбубрежна жлезда, ендокрина функција на панкреас, паратиреоиден хормон, калцитонин.	10
Практична настава	час.
Физиологија на телесни течности и пресметување осмоларност.	1
Физиологија на уринарен систем. Испитување на бубрежна функција. Физиологија на ацидобазна рамнотежа. Пуфери на крвна плазма.	2
Периферен нервен систем. Мембрански потенцијал, акциски потенцијал. Механичка, хемиска и електрична дразба. Нервно-мускулен препарат. Директно и индиректно дразнење на мускул. Анестезија на нерв. Секундарна контракција и секундарен тетанус.	2
Рефлекси кај човек. Рефлексен лак. Клинички важни рефлекси. Рбетен мозок. Рефлексна активност кај жаба. Спинална жаба и спинален шок. Испитување на рефлекси кај спинална жаба.	2
Физиологија на анализатори. Механорецептивни сетила. Сетило за топло и ладно, сетило за вкус и мирис.	2
Сетило за вид. Мариотов опит. Периметрија. Акомодација на око (најблиска и најдалечна точка на јасен вид). Испитување на бои и офталмоскопија-набљудување очно дно.	2
Сетило за звук и рамнотежа. Осетливост на сетилото за звук. Тестови на Вебер, Рине и Швабах. Сетило за рамнотежа (Бараниева столица, Ромбергов тест).	2

	<table border="1"> <tr> <td>Автономен нервен систем. Дејството на симпатикус и парасимпатикус врз функцијата на системи и органи. Ендокрин систем. Испитување на хипофиза, тироидна жлезда, панкреас и полови жлезди.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>колоквиум</td> <td>1</td> </tr> </table>	Автономен нервен систем. Дејството на симпатикус и парасимпатикус врз функцијата на системи и органи. Ендокрин систем. Испитување на хипофиза, тироидна жлезда, панкреас и полови жлезди.	1	колоквиум	1																	
Автономен нервен систем. Дејството на симпатикус и парасимпатикус врз функцијата на системи и органи. Ендокрин систем. Испитување на хипофиза, тироидна жлезда, панкреас и полови жлезди.	1																					
колоквиум	1																					
Организација	Теоретската настава е организирана во 45 часа, а практична настава е организирана во 15 часа.																					
Методи на учење	Теоретската настава е интерактивна, а практичната настава се изведува преку вежби и семинари во помали групи на студенти.																					
Излезност од учењето	Студентот треба да биде запознаен со предвидената наставна содржина за да се стекне со основно познавање од предметот, со посебен осврт на одделни делови од предвидената наставна содржина, кои треба да ги разбира, со цел да знае да ги употребува при донесување на професионални одлуки.																					
Оценка на активноста на студентот/часови	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност и активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност и активност на практична настава</td> <td>12</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (2 колоквиума)</td> <td>36</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност и активност на теоретска настава	6	10	Редовност и активност на практична настава	12	20	Континуирана проверка (2 колоквиума)	36	60	Завршен испит	6	10	вкупно	60	100	
	Активности		Кредитни бодови																			
		минимум	максимум																			
	Редовност и активност на теоретска настава	6	10																			
	Редовност и активност на практична настава	12	20																			
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	36	60																			
	Завршен испит	6	10																			
	вкупно	60	100																			
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																			
	< 60	5	F																			
	60-67	6	E																			
68-75	7	D																				
76-84	8	C																				
85-93	9	B																				
94-100	10	A																				
<table border="1"> <tr> <td>Предавања</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>15</td> </tr> </table>	Предавања	45	Подготовка за предавање	35	Консултации	5	Вежби	15														
Предавања	45																					
Подготовка за предавање	35																					
Консултации	5																					
Вежби	15																					
Оценка на активноста на студентот/часови	<table border="1"> <tr> <td>Предавања</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>15</td> </tr> </table>	Предавања	45	Подготовка за предавање	35	Консултации	5	Вежби	15													
Предавања	45																					
Подготовка за предавање	35																					
Консултации	5																					
Вежби	15																					

	Подготовка за вежби	10
	Вкупно	110
	Оценување	50
	Се вкупно	150
	кредити	5
Проверка на знаењето	Проверката на знаење се изведува писмено преку два колоквиуми и усмено со завршен практичен испит	
Учебни помагала	<ul style="list-style-type: none"> • Guyton A, Hall J. <i>Медицинска физиологија</i>, 2003 • Одбрани поглавја од физиологија (од Катедрата) • Практикум по физиологија (од Катедрата) 	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА

Предмет	Микробиологија и имунологија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	2102
Студиска година	II (втора)
Семестар	III (трет)
Вкупно часови	90
Кредити	8
Вид на предмет	Задолжителен, базичен биомедицински предмет.
Предуслови	Освоени кредити од: Медицинска хемија и биохемија, Биологија. Потпис од: Физиологија I
Изведува	Катедра за Микробиологија и паразитологија, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.
Одговорен наставник	Проф. д-р Елена Трајковска-Докиќ

Адреса	Катедра за Микробиологија и паразитологија, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. „50 Дивизија“ бб 1000 Скопје, тел: + 389 2 3109-829 моб.: + 389 70 25 49 59 e-mail: elenatd@hotmail.com																					
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Микробиологија и имунологија.																					
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="512 462 1295 517">Теоретска настава</th> <th data-bbox="1295 462 1378 517">час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="512 517 1295 585">Вовед во Микробиологија и имунологија. Морфологија и структура на бактерии.</td> <td data-bbox="1295 517 1378 585">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 585 1295 625">Метаболизам на бактерии.</td> <td data-bbox="1295 585 1378 625">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 625 1295 693">Дејство на физички и хемиски агенси врз бактериите. Антибиотици и хемиотерапевтици.</td> <td data-bbox="1295 625 1378 693">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 693 1295 732">Генетика на микроорганизмите.</td> <td data-bbox="1295 693 1378 732">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 732 1295 772">Екологија на микроорганизмите.</td> <td data-bbox="1295 732 1378 772">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 772 1295 840">Патогеност и вируленција на микроорганизмите. Патогенеза на инфекциите.</td> <td data-bbox="1295 772 1378 840">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 840 1295 1029">Имунологија: Антигени и Хаптени. Ткивна хистокомпатибилност (МНС молекули), Т и Б лимфоцити. Обработка на антигени. Хуморален имун одговор. Клеточен имун одговор. Комплемент. Преосетливост. Вродена отпорност кон инфекции. Стекната отпорност кон инфекции. Вакцини и серуми.</td> <td data-bbox="1295 840 1378 1029">8</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 1029 1295 1069">Прв колоквиум</td> <td data-bbox="1295 1029 1378 1069">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="512 1069 1295 1496">Бактериологија: Класификација на медицински значајни бактерии, <ul style="list-style-type: none"> • Грам позитивни коки, • Грам негативни коки, • Грам позитивни бацили, • Грам негативни бацили значајни за респираторниот тракт, • Грам негативни бацили значајни за уринарниот тракт, • Анаеробни Грам негативни бактерии, • Спорогени Грам позитивни бацили, • <i>Mycobacterium tuberculosis</i>, • Спирални бактерии, • <i>Mycoplasma</i>, <i>i Ureaplasma</i>, • <i>Chlamydia</i>, • <i>Rickettsia</i>, • Актиномицети. </td> <td data-bbox="1295 1069 1378 1496">14</td> </tr> </tbody> </table>		Теоретска настава	час.	Вовед во Микробиологија и имунологија. Морфологија и структура на бактерии.	4	Метаболизам на бактерии.	2	Дејство на физички и хемиски агенси врз бактериите. Антибиотици и хемиотерапевтици.	5	Генетика на микроорганизмите.	3	Екологија на микроорганизмите.	2	Патогеност и вируленција на микроорганизмите. Патогенеза на инфекциите.	2	Имунологија: Антигени и Хаптени. Ткивна хистокомпатибилност (МНС молекули), Т и Б лимфоцити. Обработка на антигени. Хуморален имун одговор. Клеточен имун одговор. Комплемент. Преосетливост. Вродена отпорност кон инфекции. Стекната отпорност кон инфекции. Вакцини и серуми.	8	Прв колоквиум	2	Бактериологија: Класификација на медицински значајни бактерии, <ul style="list-style-type: none"> • Грам позитивни коки, • Грам негативни коки, • Грам позитивни бацили, • Грам негативни бацили значајни за респираторниот тракт, • Грам негативни бацили значајни за уринарниот тракт, • Анаеробни Грам негативни бактерии, • Спорогени Грам позитивни бацили, • <i>Mycobacterium tuberculosis</i>, • Спирални бактерии, • <i>Mycoplasma</i>, <i>i Ureaplasma</i>, • <i>Chlamydia</i>, • <i>Rickettsia</i>, • Актиномицети. 	14
Теоретска настава	час.																					
Вовед во Микробиологија и имунологија. Морфологија и структура на бактерии.	4																					
Метаболизам на бактерии.	2																					
Дејство на физички и хемиски агенси врз бактериите. Антибиотици и хемиотерапевтици.	5																					
Генетика на микроорганизмите.	3																					
Екологија на микроорганизмите.	2																					
Патогеност и вируленција на микроорганизмите. Патогенеза на инфекциите.	2																					
Имунологија: Антигени и Хаптени. Ткивна хистокомпатибилност (МНС молекули), Т и Б лимфоцити. Обработка на антигени. Хуморален имун одговор. Клеточен имун одговор. Комплемент. Преосетливост. Вродена отпорност кон инфекции. Стекната отпорност кон инфекции. Вакцини и серуми.	8																					
Прв колоквиум	2																					
Бактериологија: Класификација на медицински значајни бактерии, <ul style="list-style-type: none"> • Грам позитивни коки, • Грам негативни коки, • Грам позитивни бацили, • Грам негативни бацили значајни за респираторниот тракт, • Грам негативни бацили значајни за уринарниот тракт, • Анаеробни Грам негативни бактерии, • Спорогени Грам позитивни бацили, • <i>Mycobacterium tuberculosis</i>, • Спирални бактерии, • <i>Mycoplasma</i>, <i>i Ureaplasma</i>, • <i>Chlamydia</i>, • <i>Rickettsia</i>, • Актиномицети. 	14																					

Микологија: Морфологија и физиологија на габи. • Дерматофити, • Патогени и опортунистички квасници.	3
Вирусологија: Морфологија и структура на вируси. Размножување на вируси. Антивирусни средства. Имунитет кај вирусните инфекции. Интерференција и интерферон. Класификација и номенклатура на вируси, • RNK вируси значајни за стоматологијата, • DNK вируси значајни за стоматологијата.	9
Протозоологија - општо, • Протозои значајни за усната празнина.	1
Микробиологија на усна празнина.	2
Интрахоспитални инфекции.	1
Втор колоквиум	2
Практична настава	час.
Однесување во микробиолошки лаборатории. Микроскоп и микроскопско испитување на микроорганизмите. Нативен микроскопски препарат.	2
Боење на микроорганизми. Едноставни боења. Боење по Грам. Микроскопирање на обоени препарати. Сложени боења.	2
Културелно испитување на микроорганизмите. Квантитативни култури. Биохемиско испитување на микроорганизмите.	2
Испитување на осетливоста на бактериите кон хемиотерапевтски средства.	2
Стерилизација и дезинфекција. Земање, пакување и испраќање на материјал за микробиолошки преглед.	2
Имунолошки методи во микробиологијата.	2
Методи на вирусолошка дијагноза. Молекуларни методи во микробиологијата. Обработка на крв при септикемија - хемокултура.	3
Микробиолошка дијагноза на инфекции со пиогени коки.	3
Микробиолошка дијагноза на респираторни инфекции. Микробиолошка дијагноза на инфекции предизвикани од микобактерии и спирални бактерии (<i>Трепонета</i>).	3
Микробиолошка дијагноза на уринарни инфекции и инфекции предизвикани од опортунистички бактерии. Микробиолошка дијагноза на генитални и сексуални пренесувачки инфекции.	3

	<p>Микробиолошка дијагноза на бактериски инфекции во гастроинтестиналниот тракт. Микробиолошка дијагноза на инфекции со спорогени и анаеробни инфекции.</p>	3																							
	<p>Микробиолошка дијагноза и контрола на интрахоспитални инфекции. Микробиолошка дијагноза на инфекции во усната празнина. Инфекции предизвикана од <i>Candida</i>.</p>	3																							
<p>Организација</p>	<p>Теоретска настава: 60 часа; Практична настава: 30 часа</p>																								
<p>Методи на учење</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Интерактивна теоретска настава, • Работа во мали групи (вежби), • Самостојно учење, • Учење базирано на проблеми, • Самостојна анализа на препарати, култури, реакции, • Самостојно толкување на микробиолошки резултати, • Презентација со дискусија за време на семинари. 																								
<p>Излезност од учењето</p>	<p><i>Знаење и разбирање:</i> изучувајќи ги специфичните карактеристики на најчестите медицински значајни микроорганизми студентите ќе можат да ја разберат патогенезата на инфекциите кои тие ги предизвикуваат, локализацијата на истите и нивното ширење во организмот на домаќинот. <i>Клучни вештини:</i> правилно поставување на етиолошка дијагноза на инфекциите, испитување на дејството на антимикуробните средства и препорачување на соодветна антимикуробна терапија.</p>																								
<p>Оценка на активноста на студентот</p>	<table border="1" data-bbox="509 927 1372 1260"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (2 колоквиума)</td> <td>39</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>Предвидените 6 до 10 бодови за активност на теоретската настава студентите ќе можат да ги стекнат преку изработка на семинари на теми кои ќе им бидат предложени од наставниците на катедрата. Од 9 до 15 -те бодови кои се предвидени студентите да ги добијат за активност на практичната настава се поделени на два дела: од 4 до 5 бода ќе се доделуваат како бодови за знаење и изработка на секоја вежба, а од 5 до 10 бодови ќе носи тестот кој студентите ќе го полагаат на крај од семестарот како завршна вежба.</p>		Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65	вкупно	60	100
Активности	Кредитни бодови																								
	минимум	максимум																							
Редовност на теоретска настава	3	5																							
Активност на теоретска настава	6	10																							
Редовност на практична настава	3	5																							
Активност на практична настава	9	15																							
Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65																							
вкупно	60	100																							

	<p>Студентите ќе можат да добјат потпис во индекс како потврда дека го ислушале предметот доколку освојат минимум 21 бод од теоретската и практичната настава.</p> <p>Студентите кои ќе ги положат двата колоквиума ќе можат да добијат оценка според долунаведената табела. Оние студенти кои нема да положат еден или ниту еден од колоквиумите ќе мораат да пристапат кон полагање на целиот испит за да ги освојат потребните бодови за оценка.</p> <table border="1" data-bbox="509 462 1372 787"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																				
< 60	5	F																				
60-67	6	E																				
68-75	7	D																				
76-84	8	C																				
85-93	9	B																				
94-100	10	A																				
Оптовареност на студентот/часови	<table border="1" data-bbox="509 826 1372 1197"> <tbody> <tr> <td>Предавања</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>155</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>85</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>240</td> </tr> <tr> <td>кредити</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>	Предавања	60	Подготовка за предавање	40	Консултации	10	Вежби	30	Подготовка за вежби	15	Вкупно	155	Оценување	85	Се вкупно	240	кредити	8			
Предавања	60																					
Подготовка за предавање	40																					
Консултации	10																					
Вежби	30																					
Подготовка за вежби	15																					
Вкупно	155																					
Оценување	85																					
Се вкупно	240																					
кредити	8																					
Проверка на знаењето	Знаењето ќе се проверува преку два колоквиума кои ќе носат минимум 19.5, а максимум 32.5 бода.																					
Учебни помагала	<p>„Медицинска Микробиологија - општ дел“, Пановски Никола со соработници, „Декатлон“, Скопје, 2008 год.</p> <p>„Медицинска Микробиологија и паразитологија - специјален дел“ Пановски Никола со соработници, „Декатлон“, Скопје, 2008 год.</p> <p>„Практикум по Медицинска микробиологија и паразитологија“, Катедра по Микробиологија и паразитологија, Медицински факултет, Скопје, „Декатлон“ 2009 год.</p>																					

	„Медицинска микробиологија“ Жавец, Мелник и Аделберг, Савремена администрација, Београд, превод на 20-то издание, 1998 год. „Medical Microbiology and Immunology“, Левинстон, Jawetz, 1994 год.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ПРЕТКЛИНИЧКА МОБИЛНА ПРОТЕТИКА (ТОТАЛНА ПРОТЕЗА)

Предмет	Претклиничка мобилна протетика (тотална протеза)	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	2103	
Студиска година	II (втора)	
Семестар	III (трет)	
Вкупно часови	75	
Кредити	6	
Вид на предмет	Задолжителен, базичен стоматолошки, претклинички предмет	
Предуслови	Освоени кредити од Стоматолошки материјали и Анатомија и морфологија на вилицы и заби.	
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика	
Одговорен наставник	Проф. д-р Јанкуловска Е.	
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, ул. Водњанска бр. 17, Скопје.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Претклиничка мобилна протетика (тотална протеза).	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Биолошка основа (базален фундамент) за горна и долна тотална протеза.	2
	Ретенција и фактори за ретенција на тоталните протези.	2
	Отпечатоци од горна и долна беззабна вилица и добивање на анатомски модел.	2

Припрема на моделот и изработка и видови на индивидуални лажици.	2
Постапки на функционално отпечатување, припрема на отпечатокот и добивање на дефинитивен работен модел.	2
Загрини шаблони (база и бедем на загрините шаблони) и нивните функции при изработка на тотални протези.	2
Тест	2
Одредување на меѓувилничните односи кај тотално обеззабените пациенти (протетски рамнини, вертикална димензија, централна релација-методи на одредување).	2
Движење на долната вилица и артикулатори.	2
Начини на пренесување на работниот модел во артикулатор.	2
Избирање на заби и методи за нивно поставување за тотални протези.	2
Основни принципи на урамнотезена оклузија и артикулација, Проба на восочниот модел на тоталните протези во устата на пациентот.	2
Завршни лабораториски постапки, изработување на тотални протези.	2
Поправки на тотални протези и имедијатни тотални протези.	2
Тест	2
Практична настава	час.
Вовед во претклиниката на тоталното протезирање.	3
Анатомски отпечаток од горна вилица.	3
Анатомски отпечаток од долна вилица.	3
Излевање на анатомски отпечаток и добивање на работен модел.	3
Изработка на индивидуални лажици.	3
Функционален отпечаток, припрема и излевање, добивање на дефинитивен работен модел (демонстрирање).	3
Изработка на загрини шаблони за тотални протези (а. - базален дел; б. - бедем).	3
Одредување на висина на загринот и фиксирање на загрини шаблони - демонстрирање и практично изведување.	3
Пренесување на моделите во артикулатор, ориентациони линии и рамнини, припрема за поставување на забите за тотални протези.	3

	<table border="1"> <tr> <td>Поставување на фронтални заби за тотални протези.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Поставување на горни премолари и моларни заби за тотални протези.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Поставување на долни премолари и моларни заби за тотални протези.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Завршно моделирање на тоталните протези.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Припрема за киветирање и киветирање на тоталните протези - демонстрирање.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Утврдување на материјалот.</td> <td>3</td> </tr> </table>	Поставување на фронтални заби за тотални протези.	3	Поставување на горни премолари и моларни заби за тотални протези.	3	Поставување на долни премолари и моларни заби за тотални протези.	3	Завршно моделирање на тоталните протези.	3	Припрема за киветирање и киветирање на тоталните протези - демонстрирање.	3	Утврдување на материјалот.	3																																			
Поставување на фронтални заби за тотални протези.	3																																															
Поставување на горни премолари и моларни заби за тотални протези.	3																																															
Поставување на долни премолари и моларни заби за тотални протези.	3																																															
Завршно моделирање на тоталните протези.	3																																															
Припрема за киветирање и киветирање на тоталните протези - демонстрирање.	3																																															
Утврдување на материјалот.	3																																															
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава (вежби) 45 часа.																																															
Методи на учење	Теоретска настава, интерактивна, практична настава (вежби) и семинарски работи.																																															
Излезност од учењето	Студентот се оспособува да ги совлада техничките процедури за изработка на тотални протези.																																															
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (2 колоквиума)</td> <td>30</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	Континуирана проверка (2 колоквиума)	30	50	Завршен испит	9	15	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																															
	минимум	максимум																																														
Редовност на теоретска настава	3	5																																														
Активност на теоретска настава	6	10																																														
Редовност на практична настава	3	5																																														
Активност на практична настава	9	15																																														
Континуирана проверка (2 колоквиума)	30	50																																														
Завршен испит	9	15																																														
вкупно	60	100																																														
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																														
< 60	5	F																																														
60-67	6	E																																														
68-75	7	D																																														
76-84	8	C																																														
85-93	9	B																																														
94-100	10	A																																														

Оптовареност на студентот/часови	Предавања	30
	Подготовка за предавање	25
	Консултации	5
	Вежби	45
	Подготовка за вежби	30
	Вкупно	135
	Оценување	45
	Се вкупно	180
	кредити	6
Проверка на знаењето	2 колоквиума: минимум 30, максимум 50 бода. Завршен испит: минимум 9, максимум 15 бода.	
Учебни помагала	<ul style="list-style-type: none"> - Основни: <i>Тотална протеза</i> (претклиника), Јанкуловска Е. - Дополнителна литература: - <i>Клиника на тоталното протезирање</i>; Гугувчевски, Дејановски, Велески - <i>Тотална протеза-практикум</i>; Гугувчевски - <i>Тотална протеза</i>; Сувин - <i>Стоматолошка протетика-тотална протеза</i>; Крсиќ и соработници 	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

ОПШТА ПАТОЛОГИЈА

Предмет	Општа патологија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	2104
Студиска година	II (втора)
Семестар	III (трет)
Вкупно часови	50
Кредити	4,5

Вид на предмет	Задолжителен; базичен медицински, претклинички.	
Предуслови	Потпис од Хистологија и ембриологија, Анатомија I и II.	
Изведува	Катедра по патологија, Медицински факултет.	
Одговорен наставник	Проф. д-р Л. Спасевска	
Адреса	Катедра по патологија, Медицински факултет, Водњанска 17 Скопје e-mail: lspasevska@yahoo.com.mk	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Општа патологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	<p>Видови на оштетувања на клетка, причини за оштетување на клетка.</p> <p>Механизми за оштетување на клетките: исхемични хипоксични оштетувања: реверзибилни и ирреверзибилни, оштетување на клетката со слободни радикали, хемиски оштетувања, оштетување со вируси.</p> <p>Морфологија на оштетената клетка: реверзибилно оштетување ирреверзибилни оштетувања - некрози (макроскопски и микроскопски промени, видови некрози; апоптоза.</p> <p>Адаптивни одговори - интрацелуларни акумулации</p> <p>Липиди: стеатоза (масна промена), холестерол и холестеролски естри Протеини: реапсорпциони капки во проксималните ренални тубули, <i>Russell</i>-ови телца,</p> <p>Гликоген: diabetes mellitus,</p> <p>Пигменти: егзогени (јаглен) и ендогени (липофусцин, меланин, хемосидерин, билирубин)</p> <p>Патолошка калцификација: дистрофична и метастатска.</p> <p>Целуларни адаптации на раст и диференцијација</p> <p>Хиперплазија (дефиниција, поделба, причини, патогенеза и морфологија)</p> <p>Метаплазија (дефиниција, поделба, причини, патогенеза и морфологија)</p> <p>Хипертрофија (дефиниција, поделба, причини, патогенеза и морфологија)</p> <p>Атрофија (дефиниција, поделба, причини, патогенеза и морфологија)</p>	4

	<p>Едем: генерализиран едем (причини за настанување), локализиран едем.</p> <p>Хиперемија, конгестија и исхемија: активна хиперемија, пасивна хиперемија, морфологија (бели дробови, црн дроб, спленка).</p> <p>Крвавење (хеморагија): причини, видови на хеморагија и значење.</p> <p>Тромбоза: услови за создавање на тромб, морфологија на тромбот (артериски, венски), судбина на тромбот.</p> <p>Дисеминирана интраваскуларна коагулација: механизми на настанување и морфологија.</p> <p>Емболија: тромбемболија (венска, артериска), воздушна емболија, (Кесонска болест), масна емболија, емболија со амнионска течност.</p> <p>Инфаркт: дефиниција, патогенеза, видови, морфологија.</p> <p>Шок: патогенеза, видови, стадиуми, морфологија.</p>	4
	<p>Општо за воспаленијата</p> <p><i>Акутно воспаление</i></p> <p>Етиолошки фактори.</p> <p>Васкуларни промени (промени во васкуларниот проток, калибар и зголемена васкуларна пропустливост).</p> <p>Клеточни случувања: екстравазација и фагоцитоза.</p> <p>Исход на акутниот инфламаторен одговор.</p> <p>Хемиски медијатори на воспалението.</p> <p>Тек на акутното воспаление.</p> <p>Морфолошки форми на акутното воспаление: серозно, фибринозно, пурулентно, улкус.</p> <p>Одбрана на организмот од инфекции.</p> <p><i>Хронично воспаление</i></p> <p>Етиолошки фактори.</p> <p>Морфолошка слика.</p> <p>Мононуклеарна клеточна инфилтрација</p> <p>Грануломатозно воспаление.</p>	5
	Прв колоквиум	2
	<p><i>Регенерација</i></p> <p>Контрола на клеточна пролиферација и раст на клетките.</p> <p>Ткивна регенерација.</p> <p><i>Репарација.</i></p> <p>Репарација со формирање на сврзано ткиво (ангиогенеза, гранулационо ткиво).</p> <p>Заздравување на кожна рана (примарно заздравување, секундарно заздравување).</p> <p>Девијации во формирањето на колагеното ткиво.</p> <p>Локални и системски фактори од кои зависи процесот на заздравување.</p>	3

	<p>Туберкулоза: етиопатогенеза, макроскопски и микроскопски карактеристики, клиничка слика и принципи на терапија.</p> <p>Сифилис: етиопатогенеза, макроскопски и микроскопски карактеристики, клиничка слика и принципи на терапија.</p> <p>Актиномикоза етиопатогенеза, макроскопски и микроскопски карактеристики, клиничка слика и принципи на терапија.</p> <p>Основни белези на други грануломатозни заболувања: Саркоидоза, Лепра, Бруцелоза, Риносклером.</p>	3
	<p>Имунитет</p> <p>Вроден: целуларен: макрофаги, неутрофили, клетки природни убијци, дендритични клетки и хуморален: систем на комплемент, интерферон.</p> <p>Стечен: целуларен: Т и Б лимфоцити и хуморален: антитела.</p> <p>Антигени за хистокомпатибилност (ХЛА): поделба, значење, улога.</p> <p>Тип I реакции на хиперсензитивитет (поделба, примери, морфолошки карактеристики: системска анафилакса, локална анафилакса.</p> <p>Тип II реакции на хиперсензитивитет (поделба, примери, морфолошки карактеристики): Тип III реакции на хиперсензитивитет (поделба, примери, морфолошки карактеристики).</p> <p>Тип IV реакции на хиперсензитивитет (поделба, примери, морфолошки карактеристики).</p> <p>Автоимуни болести</p> <p>Патогенеза на автоимуните болести имунолошки фактори</p> <p>Веројатни автоимуни болести и</p> <p>Амилоидоза: етиопатогенеза, морфолошка слика, клинички тек.</p> <p>Системски лупус еритематодес: етиопатогенеза, морфолошка слика, клинички тек.</p> <p>Склеродерма: етиопатогенеза, морфолошка слика, клинички тек</p> <p>Сјогрен-ов синдром етиопатогенеза, морфолошка слика, клинички тек.</p>	4
	<p>Вовед во патологијата на туморите: дефиниција, номенклатура, разлики меѓу бенигните и малигните тумори.</p> <p>Епидемиологија на неоплазмите: географски разлики и влијанија од околината, возраст и пол, генетски предиспозиции, стекнати предиспонирачки состојби</p> <p>Молекуларните основи на ракот: клучни алтерации за малигна трансформација.</p> <p>Инвазија и метастазирање: стромална микрооколина, молекуларни основи на мултиетапната карциногенеза.</p>	4

	<p>Карциногени агенси и нивните ќелиски интеракции: хемиска карциногенеза, радијациона карциногенеза, микробна карциногенеза.</p> <p>Одбраната на домаќинот против туморите (туморски имунитет)</p> <p>Клиничките белези на туморите: локални и хормонални ефекти, паранеопластични синдроми.</p> <p>ТНМ класификација, степенување на туморите и определување на стадиумот на болеста.</p> <p>Лабораториска дијагноза на ракот.</p>	
	колоквиум	2
	Практична настава	час.
	Вовед (задознавање со дијагностичките анализи во патолошките лаборатории)	1
	Патологија на клетка: Degeneratio parenhimatosa hepatis, Degeneratio hydropica renis, Steatosis hepatis.	1
	Infarctus anemicus renis, Encephalomalatio alba, Lymphadenitis tuberculosae.	1
	Hemosiderosis hepatis, Atrophia fusca myocardii, Oedema pulmonum.	1
	Хемодинамски нарушувања Stasis pulmonum chronica, Stasis hepatis chronica, Infarctus haemorrhagicus intestini.	1
	Запознавање со макроскопска дисекција на оперативен и биоптичен материјал.	1
	колоквиум	
	Воспаленија Granulationes, Leptomeningitis suppurativa, Appendicitis acuta phlegmonosa.	1
	Abscessus cerebri, Pericarditis fibrinosa in st. Organisationem, Tuberculosis milliaris pulmonum.	1
	Бенигни тумори Lipoma, Haemangioma capillare, Polypus adenomatosus recti.	1
	Leomyoma, Teratoma cysticum benignum.	1
	Малигни тумори Adenocarcinoma colonis, Fibrosarcoma.	1
	колоквиум	1

Организација	Теоретска настава 35 часа, практична настава 15 часа.		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	<p>Излезност од теоретската настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пошироки познавања за клеточно оштетување, адаптација и смрт, - основни познавања на хемодинамски пореметувања, тромбоза и шок, - пошироки познавања на акутно и хронично воспаление, - основни познавања на ткивна репарација и регенерација, - основни познавања на специфични воспаленија, - основни познавања на имунопатологија, - основни познавања на патологија на туморите. 		
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови
			минимум
			максимум
	Редовност на теоретска настава		3
	Активност на теоретска настава		6
	Редовност на практична настава		3
	Активност на практична настава		9
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		39
	вкупно		60
			100
Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
< 60		5	F
60-67		6	E
68-75		7	D
76-84		8	C
85-93		9	B
94-100		10	A
Оптовареност на студентот/часови	Предавања		35
	Подготовка за предавање		25
	Консултации		10
	Вежби		15

	<table border="1"> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>135</td> </tr> <tr> <td>кредити</td> <td>4,5</td> </tr> </table>	Подготовка за вежби	15	Вкупно	100	Оценување	35	Се вкупно	135	кредити	4,5
Подготовка за вежби	15										
Вкупно	100										
Оценување	35										
Се вкупно	135										
кредити	4,5										
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на теоретската и практичната настава, 2 колоквиума. I колоквиум - 30 бода II колоквиум - 35 бода										
Учебни помагала	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авторизирани предавања по Патологија 1. Катедра по патологија Медицински факултет, 2008. 2. Kumar V, Cotran RS, Robbins SL. <i>Robbins basic pathology</i>. 7th ed. W.B. Saunders Company, Philadelphia, 2003. 3. Кумар В, Котран РС, Робинс СЛ. <i>Основи патологије</i>. 5 издање. Школска књига, Загреб, 1994. 										
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски										

ОРАЛНА БИОХЕМИЈА

Предмет	Орална биохемија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	2105
Студиска година	II (втора)
Семестар	III (трет)
Вкупно часови	50
Кредити	4
Вид на предмет	Задолжителен, базичен стоматолошки, претклинички
Предуслови	Освоени кредити од: Биологија, Медицинска хемија и биохемија Потпис од Физиологија I.

Изведува	Катедра за болести на устата и пародонтот	
Одговорен наставник	Проф. д-р Киро Ивановски	
Адреса	Катедра по болести на устата и пародонтот, Стоматолошки факултет, Водњанска 18 Скопје. Тел. +389 (0)2 3299 038. e-mail: kiroivanovski@hotmail.com	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Орална биохемија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Плунковни жлезди и лачење на плунка.	1
	Механизам на секреција на плунката.	1
	Општи карактеристики на саливарни протеини.	1
	Видови на саливарни протеини и нивни функции.	2
	Плунка и самочистење на оралната празнина.	1
	Плунка и одржување на интегритетот на оралните структури.	1
	Пуферизација на оралната средина.	1
	Заштита на оралната лигавица и биохемиски карактеристики на имуноглобулините.	1
	Секреторен имуноглобулински систем (сИГА).	1
	Значење на плунката за одржувањето на оралното здравје.	1
	Биохемиски карактеристики на гингивалниот флуид.	1
	I колоквиум	2
	Метаболизам на калциум и фосфор.	1
	Биохемиски карактеристики на емајлот на забот.	2
	Промени во составот на хидроксиапатитот.	1
	Улога на електролитите во зачувување на емајлот на забот.	1
	Биохемиски карактеристики на дентинот, цементот и забната пулпа.	1
	Биохемиски карактеристики на синтезата на колагенот.	1
	Биохемиски карактеристики на создавањето на плакот-биофилмот.	1
Протеинскиот матрикс на биофилмот.	1	
Екстраклеточни полисахариди во биофилмот.	1	
Метаболички процеси во биофилмот.	1	
Биохемиски процеси на бактериите во биофилмот.	1	

	Биофилмот и оралната хомеостаза (карактеристики на Са - соли).	1	
	Метаболизам на флуор.	1	
	II колоквиум	2	
	Практична настава	час.	
	Методи за колекција на нестимулирана плунка.	2	
	Методи за колекција на стимулирана плунка.	2	
	Докажување на делувањето на саливарната амилаза.	2	
	Методи за одредување на рН на плунката.	2	
	Докажување на влијанието на рН на плунката врз активноста на саливарната амилаза.	2	
	Демонстрација на растворливост на сиаломуциноот.	2	
	Колекција на гингивален флуид од гингивалниот сулкус со помош на филтер хартија.	2	
	Семинари	6	
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 14 часа + семинари (6).		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	Излезност од теоретската настава: <ul style="list-style-type: none"> - пошироки познавања на физиолошките и биохемиските процеси во оралната празнина кои се значајни за одржувањето на оралното здравје, - основни познавања на биохемиските карактеристики на оралните ткива, - пошироки познавања на биохемиските карактеристики на основниот етиолошки фактор на оралните заболувања (денталниот плак), - основни познавања на биохемиската основа на превентивните мерки во стоматологијата. 		
Оценка на активноста на студентот/часови	Кредитни бодови		
	Активности	минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5
	Активност на практична настава	9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65
вкупно	60	100	

	<p>Ако студентот на го положи првиот колоквиум (првата проверка на знаењето), целата наставна содржина ја полага во испитната сесија.</p> <table border="1" data-bbox="509 322 1372 654"> <thead> <tr> <th data-bbox="509 322 1048 391">Освоени кредитни бодови</th> <th data-bbox="1048 322 1210 391">оценка</th> <th data-bbox="1210 322 1372 391">ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="509 391 1048 433">< 60</td> <td data-bbox="1048 391 1210 433">5</td> <td data-bbox="1210 391 1372 433">F</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 433 1048 476">60-67</td> <td data-bbox="1048 433 1210 476">6</td> <td data-bbox="1210 433 1372 476">E</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 476 1048 519">68-75</td> <td data-bbox="1048 476 1210 519">7</td> <td data-bbox="1210 476 1372 519">D</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 519 1048 561">76-84</td> <td data-bbox="1048 519 1210 561">8</td> <td data-bbox="1210 519 1372 561">C</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 561 1048 604">85-93</td> <td data-bbox="1048 561 1210 604">9</td> <td data-bbox="1210 561 1372 604">B</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 604 1048 654">94-100</td> <td data-bbox="1048 604 1210 654">10</td> <td data-bbox="1210 604 1372 654">A</td> </tr> </tbody> </table>	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																				
< 60	5	F																				
60-67	6	E																				
68-75	7	D																				
76-84	8	C																				
85-93	9	B																				
94-100	10	A																				
<p>Оптовареност на студентот/часови</p>	<table border="1" data-bbox="509 688 1372 1057"> <tbody> <tr> <td data-bbox="509 688 1113 731">Предавања</td> <td data-bbox="1113 688 1372 731">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 731 1113 773">Подготовка за предавање</td> <td data-bbox="1113 731 1372 773">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 773 1113 816">Консултации</td> <td data-bbox="1113 773 1372 816">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 816 1113 859">Вежби</td> <td data-bbox="1113 816 1372 859">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 859 1113 901">Подготовка за вежби</td> <td data-bbox="1113 859 1372 901">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 901 1113 944">Вкупно</td> <td data-bbox="1113 901 1372 944">90</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 944 1113 987">Оценување</td> <td data-bbox="1113 944 1372 987">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 987 1113 1029">Се вкупно</td> <td data-bbox="1113 987 1372 1029">120</td> </tr> <tr> <td data-bbox="509 1029 1113 1057">кредити</td> <td data-bbox="1113 1029 1372 1057">4</td> </tr> </tbody> </table>	Предавања	30	Подготовка за предавање	20	Консултации	10	Вежби	20	Подготовка за вежби	10	Вкупно	90	Оценување	30	Се вкупно	120	кредити	4			
Предавања	30																					
Подготовка за предавање	20																					
Консултации	10																					
Вежби	20																					
Подготовка за вежби	10																					
Вкупно	90																					
Оценување	30																					
Се вкупно	120																					
кредити	4																					
<p>Проверка на знаењето</p>	<p>Континуирана проверка на знаењето, 2 колоквиума I колоквиум- 30 бода II колоквиум- 35 бода</p>																					
<p>Учебни помагала</p>	<p>Накова, Ивановски, Пешевска <i>Основи на оралната физиологија и биохемија</i> Ивановски, <i>Практикум со теоретски основи</i> Тодоровиќ, <i>Орална Биохемија</i></p>																					
<p>Јазик на кој се изведува наставата</p>	<p>Македонски</p>																					

ЕРГОНОМИЈА

Предмет	Ергономија																						
Студиска програма	Доктор по дентална медицина																						
Код	2106																						
Студиска година	II (втора)																						
Семестар	III (трети)																						
Вкупно часови	30																						
Кредити	2,5																						
Вид на предмет	Задолжителен предмет, Стоматолошки, Претклинички																						
Предуслови	Освоени кредити од: Стоматолошки материјали и Анатомија и морфологија на вилицы и заби.																						
Изведува	Катедра по дентална патологија																						
Одговорен наставник	Проф. д-р Љупка Матовска																						
Адреса	Водњанска 17, 1000 Скопје, тел. 3299 000																						
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, Ергономија,																						
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Воведни напомени за Ергономијата.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Дефинирање на Ергономијата во стоматологијата.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Ергономски концепти.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Ергономски методи.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Ергономски критериуми во стоматолошката пракса.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Анатомски и физиолошки аспекти на коректната работна положба на терапевтот и пациентот.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Дизајн на стоматолошкиот инструментариум и локални неуромускуларни оптеретувања.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Ергономски аспекти на екипираноста на работниот простор Евалуација на работата-практична ергономска методологија.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Значење на дизајнот на статичките и динамичките стоматолошки инструменти, инструменти низ призма на ергономските мерила.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Ергономија, дизајн, анатомија-корелација со ангажираните делови на телото во изведување на интервенциите.</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Воведни напомени за Ергономијата.	1	Дефинирање на Ергономијата во стоматологијата.	1	Ергономски концепти.	1	Ергономски методи.	1	Ергономски критериуми во стоматолошката пракса.	1	Анатомски и физиолошки аспекти на коректната работна положба на терапевтот и пациентот.	2	Дизајн на стоматолошкиот инструментариум и локални неуромускуларни оптеретувања.	2	Ергономски аспекти на екипираноста на работниот простор Евалуација на работата-практична ергономска методологија.	2	Значење на дизајнот на статичките и динамичките стоматолошки инструменти, инструменти низ призма на ергономските мерила.	1	Ергономија, дизајн, анатомија-корелација со ангажираните делови на телото во изведување на интервенциите.	2
	Теоретска настава	час.																					
	Воведни напомени за Ергономијата.	1																					
	Дефинирање на Ергономијата во стоматологијата.	1																					
	Ергономски концепти.	1																					
	Ергономски методи.	1																					
	Ергономски критериуми во стоматолошката пракса.	1																					
	Анатомски и физиолошки аспекти на коректната работна положба на терапевтот и пациентот.	2																					
	Дизајн на стоматолошкиот инструментариум и локални неуромускуларни оптеретувања.	2																					
	Ергономски аспекти на екипираноста на работниот простор Евалуација на работата-практична ергономска методологија.	2																					
	Значење на дизајнот на статичките и динамичките стоматолошки инструменти, инструменти низ призма на ергономските мерила.	1																					
Ергономија, дизајн, анатомија-корелација со ангажираните делови на телото во изведување на интервенциите.	2																						

	Ергономија на работната облека.	1	
	Организација и дизајн на третманскиот работен простор, чекална, лабораторија.	1	
	Работна кондиција и ергономски мерки и можности.	2	
	Прв колоквиум		
	Четворорачна стоматологија.	2	
	Хигиена и ергономија.	2	
	Дизајн на работната средина.	1	
	Епидемиологија на неправилната работна положба и навики.	2	
	Компјутеризација на стоматолошката ординација низ призма на ергономски можности.	1	
	Мултимедиите во ергономизација на целокупната стоматолошка дејност (превентивна, тераписка, посттераписка итн.).	1	
	Човечките фактори во дизајнирањето, развитокот и прогресот на стоматолошките инструменти.	1	
	Ергономски критериуми во стоматолошката пракса и контрола на инфекцијата.	1	
	Ергономија во препарација на кавитетите и механичката канална препарација.	1	
Втор колоквиум			
Организација	Теоретска настава 30 часа.		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска) работа во групи, семинарска работа.		
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - основни познавања за ергономските методи во стоматолошката пракса, - основни познавања за дизајн на работната средина, - пошироки познавања за анатомски и физиолошки аспекти на коректната работна положба на терапевтот и пациентот, - темелни познавања за дизајн на стоматолошкиот инструментариум, и ергономски аспекти на екипираноста на работниот простор. 		
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови		
	Активности	минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	51	85
вкупно	60	100	

	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A
	Оптовареност на студентот/часови	Предавања	30
Подготовка за предавање		25	
Консултации		5	
Вкупно		60	
Оценување		15	
Се вкупно		75	
кредити		2,5	
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, интерактивна настава, семинарски работи, 2 колоквиума: 1. колоквиум 45 бода, 2. колоквиум 40 бода.		
Учебни помагала	Авторизирани предавања од проф. д-р Љупка Матовска		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

ПАТОЛОШКА ФИЗИОЛОГИЈА

Предмет	Патолошка физиологија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	2107
Студиска година	II (втора)

Семестар	IV (четврти)																																		
Вкупно часови	60																																		
Кредити	5																																		
Вид на предмет	Задолжителен, базичен биомедицински.																																		
Предуслови	Освоени кредити од Физиологија I, потпис од Физиологија II.																																		
Изведува	Универзитет „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, Катедра по патолошка физиологија.																																		
Одговорен наставник	Проф. д-р Даниела Поп Ѓорчева																																		
Адреса	Катедра по патолошка физиологија, Институт за патофизиологија и нуклеарна медицина, Медицински факултет, Скопје, 17 Дивизија 50, Скопје, 02 / 3112 831, e-mail: dpopmed@gmail.com																																		
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, патолошка физиологија.																																		
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Општа патофизиологија:</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Предмет, методи и значење на патофизиологија. Болест, периоди на болеста, терминални состојби, смрт. Општа етиологија и патогенеза.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Патогени фактори на надворешната средина: патофизиологија на шокот.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Дејство на термичкиот фактор.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Дејство на електрична струја. Психички фактор.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Хемиски фактор.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Дејство на зраците, ултразвукот. Ласер.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Општа реактивност и отпорност.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Имунитет</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Нарушувања на локалната циркулација.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Хипоксија</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Грозница</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Нарушувања на енергетскиот метаболизам.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Нарушувања на јагленихидратен метаболизам.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Нарушувања на протеинскиот метаболизам.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Нарушувања на метаболизам на мастите.</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	<i>Општа патофизиологија:</i>		Предмет, методи и значење на патофизиологија. Болест, периоди на болеста, терминални состојби, смрт. Општа етиологија и патогенеза.	1	Патогени фактори на надворешната средина: патофизиологија на шокот.	1	Дејство на термичкиот фактор.	1	Дејство на електрична струја. Психички фактор.	1	Хемиски фактор.	1	Дејство на зраците, ултразвукот. Ласер.	2	Општа реактивност и отпорност.	1	Имунитет	3	Нарушувања на локалната циркулација.	2	Хипоксија	1	Грозница	1	Нарушувања на енергетскиот метаболизам.	1	Нарушувања на јагленихидратен метаболизам.	1	Нарушувања на протеинскиот метаболизам.	1	Нарушувања на метаболизам на мастите.	1
	Теоретска настава	час.																																	
	<i>Општа патофизиологија:</i>																																		
	Предмет, методи и значење на патофизиологија. Болест, периоди на болеста, терминални состојби, смрт. Општа етиологија и патогенеза.	1																																	
	Патогени фактори на надворешната средина: патофизиологија на шокот.	1																																	
	Дејство на термичкиот фактор.	1																																	
	Дејство на електрична струја. Психички фактор.	1																																	
	Хемиски фактор.	1																																	
	Дејство на зраците, ултразвукот. Ласер.	2																																	
	Општа реактивност и отпорност.	1																																	
	Имунитет	3																																	
	Нарушувања на локалната циркулација.	2																																	
	Хипоксија	1																																	
	Грозница	1																																	
	Нарушувања на енергетскиот метаболизам.	1																																	
	Нарушувања на јагленихидратен метаболизам.	1																																	
	Нарушувања на протеинскиот метаболизам.	1																																	
Нарушувања на метаболизам на мастите.	1																																		

	Нарушувања на метаболизмот на водата и електролитите.	1
	Нарушувања на метаболизмот на витамини.	1
	<i>Специјална патофизиологија:</i>	
	Нарушувања на хематопоезниот систем.	4
	Нарушувања на кардиоваскуларниот систем.	3
	Нарушувања на респираторниот систем.	3
	Нарушувања на уринарниот систем.	3
	Нарушувања на гастроинтестиналниот систем.	2
	Нарушувања на хепатобилијарниот систем.	1
	Нарушувања на ендокриниот систем.	5
	Нарушувања на ацидобазната рамнотежа.	1
	Практична настава	час.
	Воведна вежба-наркоза, експеримент.	1
	Радиометрија.	1
	Хипотермија.	1
	Експериментална вежба.	1
	Клиренс на радиотрасер од поткожно ткиво.	1
	Кожни и медикаментозни реакции.	1
	Семинар Болка.Исхемична болка.	1
	Хемостаза.	3
	Ресорпционо време по McClure Aldrich. Хиперосмоларна дехидратација.	1
	Фиксација на радиојод во тироидата.	1
	Хипервентилациски тест.	1
	Вентилациски тестови.	1
Организација	Теоретска настава - 45 часа, практична настава - 15 часа.	
Методи на учење	Теоретска настава (класичен и интерактивен тип). Практична настава (семинарски тип, самостојна работа и учење).	
Излезност од учењето	Основно познавање на предметот и методите на патофизиологија (изучување на етиологијата и патогенезата на болести на експериментални модели и со клинички методи). Пошироко познавање на општите механизми на компензација и декомпензација при патогеното дејство на факторите на надворешната средина.	

	<p>Пошироко познавање на факторите на општата реактивност и отпорност на човекот, нивната релација со надворешната средина и нивните нарушувања. Детаљно познавање на механизмите на метаболните пореметувања. Детаљно познавање на механизмите на иницијација, текот и исходот на нарушувања на кардиоваскуларниот, респираторниот, уринарниот гастроинтестиналниот, хепатобилијарниот и ендокриниот систем.</p>																																																	
<p>Оценка на активноста на студентот</p>	<table border="1" data-bbox="509 462 1367 860"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (2 колоквиума)</td> <td>30</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="509 889 1367 1219"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>			Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	Континуирана проверка (2 колоквиума)	30	50	Завршен испит	9	15	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																																	
	минимум	максимум																																																
Редовност на теоретска настава	3	5																																																
Активност на теоретска настава	6	10																																																
Редовност на практична настава	3	5																																																
Активност на практична настава	9	15																																																
Континуирана проверка (2 колоквиума)	30	50																																																
Завршен испит	9	15																																																
вкупно	60	100																																																
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																																
< 60	5	F																																																
60-67	6	E																																																
68-75	7	D																																																
76-84	8	C																																																
85-93	9	B																																																
94-100	10	A																																																
<p>Оптовареност на студентот/часови</p>	<table border="1" data-bbox="509 1257 1367 1487"> <tbody> <tr> <td>Предавања</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>115</td> </tr> </tbody> </table>			Предавања	45	Подготовка за предавање	35	Консултации	10	Вежби	15	Подготовка за вежби	10	Вкупно	115																																			
Предавања	45																																																	
Подготовка за предавање	35																																																	
Консултации	10																																																	
Вежби	15																																																	
Подготовка за вежби	10																																																	
Вкупно	115																																																	

	<table border="1"> <tr> <td>Оценување</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>150</td> </tr> <tr> <td>кредити</td> <td>5</td> </tr> </table>	Оценување	35	Се вкупно	150	кредити	5
Оценување	35						
Се вкупно	150						
кредити	5						
Проверка на знаењето	Два колоквиуми- по општа патофизиологија и по специјална патофизиологија. Завршен испит по практичната настава.						
Учебни помагала	<p>Каранфилски и сор. <i>Општа патолошка физиологија за студенти по стоматологија</i>, Студентски збор, 1987 г.</p> <p>Корубин и сор. <i>Специјална патолошка физиологија за студенти по стоматологија</i>, Студентски збор, 1987 г.</p> <p><i>Практикум по општа и специјална патофизиологија за студентите по стоматологија</i>, Боро Графика, 2007 г.</p> <p>Учебник по патолошка физиологија за студентите по стоматологија (во подготовка).</p>						
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски						

ФАРМАКОЛОГИЈА

Предмет	Фармакологија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	2108
Студиска година	II (втора)
Семестар	IV (четврти)
Вкупно часови	75
Кредити	5.5
Вид на предмет	Задолжителен, биомедицински предмет
Предуслови	Освоени кредити од: Медицинска хемија и биохемија; Физиологија I
Изведува	Катедра за фармакологија, Медицински факултет
Одговорен наставник	Проф. д-р П. Милошевски

Адреса	Катедра за фармакологија, Медицински факултет, ул. Водњанска бр. 17, Скопје. e-mail: pharma@on.net.mk.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Фармакологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Поим за лек и отров, дози и дозирање на лекови: фармакодинамика и фармакокинетика.	3
	Интеракции помеѓу лековите, несакани дејства на лековите, претклиничко и клиничко испитување на лекови.	3
	Фармакологија на централен нервен систем (медијатори на ЦНС, општа анестезија, невролептици, антидепресиви, халуциногени сретства, хипнотици, антиепилептици, наркотични аналгетици).	3
	Фармакологија на периферен нервен систем (локални анестетични сретства).	3
	Фармакологија на автономен нервен систем (симпатомиметици, симпатолитици, парасимпатомиметици, парасимпатолитици).	3
	Фармакологија на респираторен систем (стимулатори на дишење, оксигенотерапија, антитусивни сретства, експекторанти, антиастматични сретства).	3
	Фармакологија на кардиоваскулерен систем (сретства против коронарна инсуфициенција, антилипемични, кардиотоници, антиаритмиски, антихипертензивни).	3
	Фармакологија на крв и ткива (коагулантни и антикоагулантни лекови, антианемски сретства, фибринолитици, антихистамински сретства).	3
	Фармакологија на дигестивен систем (замени за желудечен сок, желудечни и панкреасни ензими, антациди, антиулкусни, лаксанти).	3
	Фармакологија на бубрези (диуретици и уроантисептици).	3
	Витамини (Б1, Б6, Ц, А, Д) и хормони (на хипофиза, тиреоидеа, антитиреоидни лекови, паратхормон, калцитонин, калциум, инсулин и орални антидијабетици, минерало и гликокортикоиди, естрогени, прогестерон и андрогени).	3
	Антисептични и дезинфекциони сретства; флуор.	3
Хемотераписки сретства (сулфонамиди, пеницилини, цефалоспорини, антитуберкулозни лекови, тетрациклини, хлорамфеникол).	3	

	Хемотераписки сретства (аминогликозиди, макролиди, антибиотици за локална употреба, употреба на антибиотици во стоматологија, фунгициди, антивирусни лекови, цитостатици, имunosупресивни лекови).	3		
	Токсикологија (поделба на отрови и општи принципи на нивно дејство, труења со крвни отрови и тешки метали).	3		
	Практична настава	час.		
	Поделба на лекови, фармакопеја, рецепт, таблети, капсули, прашоци, чаеви, екстракти, супозитории, раствори, емулзии, капки, масти и пасти, инјекции, клизми, испитни рецепти (1-80).	30		
Организација	Теоретска настава 45 часа, практична настава (вежби) 30 часа.			
Методи на учење	Теоретска настава, интерактивна настава, практична настава (вежби), семинарски работи.			
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - Основни познавања за фармакодинамиката и фармакокинетиката на лековите, - Пошироки познавања за локалните анестетици, - Основни познавања за фармакологијата на респираторниот и кардиоваскуларниот систем, - Пошироко познавање за антисептичните и дезинфекционите сретства. 			
Оценка на активноста на студентот	Активности	Кредитни бодови		
		минимум	максимум	
	Редовност на теоретска настава	3	5	
	Активност на теоретска настава	6	10	
	Редовност на практична настава	3	5	
	Активност на практична настава	9	15	
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65	
	вкупно	60	100	
		Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
		< 60	5	F
		60-67	6	E
	68-75	7	D	

	<table border="1"> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </table>	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A									
76-84	8	C																	
85-93	9	B																	
94-100	10	A																	
Оптовареност на студентот/часови	<table border="1"> <tr> <td>Предавања</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>165</td> </tr> <tr> <td>кредити</td> <td>5,5</td> </tr> </table>	Предавања	45	Подготовка за предавање	20	Консултации	5	Вежби	30	Подготовка за вежби	20	Вкупно	120	Оценување	45	Се вкупно	165	кредити	5,5
Предавања	45																		
Подготовка за предавање	20																		
Консултации	5																		
Вежби	30																		
Подготовка за вежби	20																		
Вкупно	120																		
Оценување	45																		
Се вкупно	165																		
кредити	5,5																		
Проверка на знаењето	2 колоквиума, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава																		
Учебни помагала	<i>Фармакологија, Варагиќ и Милошевиќ</i>																		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски																		

ПРЕТКЛИНИЧКА МОБИЛНА ПРОТЕТИКА (ПАРЦИЈАЛНА ПРОТЕЗА)

Предмет	Претклиничка мобилна протетика (парцијална протеза)
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	2109
Студиска година	II (втора)
Семестар	VI (четврти)
Вкупно часови	75

Кредити	6																						
Вид на предмет	Задолжителен, базичен стоматолошки претклинички предмет.																						
Предуслови	Освоени кредити од: Анатомија и морфологија на вилицы и заби; потпис: Претклиничка мобилна протетика (тотална протеза).																						
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика																						
Одговорен наставник	Проф. д-р Гугувчевски Љ.																						
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, ул. Водњанска бр. 17, Скопје.																						
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Претклиничка мобилна протетика (парцијална протеза).																						
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Краток историски преглед на развојот на парцијалната протетика (организација, материјали и техники и концепциски основи на ПП-и и истражувања во проблематиката).</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Промени во стоматогнатниот систем по делумното губење на природните заби (екстра и интраорални промени).</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Отпечатоци во парцијалната протетика (стандардни лажици, анатомски отпечатоци од долна и горна вилица).</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Техника на излевање на анатомските отпечатоци, индивидуални лажици, отпечатоци со еластомерна маса во стандардни и индивидуални лажици.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Карактеристики на беззабните алвеоларни гребени, беззабни полиња, коскено ткиво, орална лигавица, резилиенција на лигавицата.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Вовед во денталната паралелометрија (екватор на забот, водечки рамнини, дентален паралелометар, принципи на работа со денталниот паралелометар, анализа на моделите во паралелометар).</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Поим ретенција во парцијалната протетика, елементи за ретенција, општо за кукичките, однос меѓу кукичката и ретенциониот заб.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Техничка изработка на жичени кукички, кукички од прва и втора група, атечмените како ретенциони елементи на ПП-и, видови најчесто користени атечмени.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Прва колоквиумска седмица.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Поим стабилизација на ПП-и. Статика на ПП-и.</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Краток историски преглед на развојот на парцијалната протетика (организација, материјали и техники и концепциски основи на ПП-и и истражувања во проблематиката).	2	Промени во стоматогнатниот систем по делумното губење на природните заби (екстра и интраорални промени).	2	Отпечатоци во парцијалната протетика (стандардни лажици, анатомски отпечатоци од долна и горна вилица).	2	Техника на излевање на анатомските отпечатоци, индивидуални лажици, отпечатоци со еластомерна маса во стандардни и индивидуални лажици.	2	Карактеристики на беззабните алвеоларни гребени, беззабни полиња, коскено ткиво, орална лигавица, резилиенција на лигавицата.	2	Вовед во денталната паралелометрија (екватор на забот, водечки рамнини, дентален паралелометар, принципи на работа со денталниот паралелометар, анализа на моделите во паралелометар).	2	Поим ретенција во парцијалната протетика, елементи за ретенција, општо за кукичките, однос меѓу кукичката и ретенциониот заб.	2	Техничка изработка на жичени кукички, кукички од прва и втора група, атечмените како ретенциони елементи на ПП-и, видови најчесто користени атечмени.	2	Прва колоквиумска седмица.	2	Поим стабилизација на ПП-и. Статика на ПП-и.	2
Теоретска настава	час.																						
Краток историски преглед на развојот на парцијалната протетика (организација, материјали и техники и концепциски основи на ПП-и и истражувања во проблематиката).	2																						
Промени во стоматогнатниот систем по делумното губење на природните заби (екстра и интраорални промени).	2																						
Отпечатоци во парцијалната протетика (стандардни лажици, анатомски отпечатоци од долна и горна вилица).	2																						
Техника на излевање на анатомските отпечатоци, индивидуални лажици, отпечатоци со еластомерна маса во стандардни и индивидуални лажици.	2																						
Карактеристики на беззабните алвеоларни гребени, беззабни полиња, коскено ткиво, орална лигавица, резилиенција на лигавицата.	2																						
Вовед во денталната паралелометрија (екватор на забот, водечки рамнини, дентален паралелометар, принципи на работа со денталниот паралелометар, анализа на моделите во паралелометар).	2																						
Поим ретенција во парцијалната протетика, елементи за ретенција, општо за кукичките, однос меѓу кукичката и ретенциониот заб.	2																						
Техничка изработка на жичени кукички, кукички од прва и втора група, атечмените како ретенциони елементи на ПП-и, видови најчесто користени атечмени.	2																						
Прва колоквиумска седмица.	2																						
Поим стабилизација на ПП-и. Статика на ПП-и.	2																						

	Составни делови на скелетираните парцијални протези (СПП).	2
	Технички постапки во изработката на СПП.	2
	Карактеристики на потпорните ткива на кои лежи ПП-а (цвакални мускулни сили, цвакален и пародонтален притисок, физиологија на пренос на цвакопритисокот, функционално-механичка рамнотежа на пародонтот, граници на оптоварување на пародонтот.	2
	Употреба на лигавичната и пародонталната потпора, цвакални оптеретувања, оптеретувања при стискање со забите, принципи на распределување на оптеретувањата, сооднос меѓу потпората и ретенцијата.	2
	Втора колоквиумска седмица	2
	Практична настава	час.
	Вовед во претклиника на парцијалното протезирање.	3
	Анатомски отпечаток од горна парцијално беззабна вилица.	3
	Анатомски отпечаток од долна парцијално беззабна вилица.	3
	Излевање на анатомските отпечатоци и добивање на работни модели.	3
	Изработки на индивидуални лажици за парцијални протези.	3
	Функционален отпечаток, припрема, излевање, добивање на дефинитивен работен модел (демонстрирање).	3
	Ретенција кај парцијални протези (општо). Техничка изработка на екваторијална кукичка	3
	Техничка изработка на опфатна кукичка.	3
	Техничка изработка на Бонихард кукичка.	3
	Техничка изработка на Џексон кукичка.	3
	Моделирање на Неј систем на кукички со восочни профили.	3
	Изработка на загризни шаблони за парцијални протези и фиксирање на загризот.	3
	Фиксирање на моделите во артикулатор.	3
	Постава на заби за парцијални протези.	3
	Завршни лабораториски процедури (киветирање, полимеризација, обработка и полирање) - демонстрирање.	3
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава (вежби) 45 часа.	
Методи на учење	Теоретска настава, интерактивна настава, практична настава (вежби), семинарски работи.	

Излезност од учењето	Студентот се оспособува да ги совлада техничките процедури за изработка на парцијални протези.			
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум максимум	
	Редовност на теоретска настава		3 5	
	Активност на теоретска настава		6 10	
	Редовност на практична настава		3 5	
	Активност на практична настава		9 15	
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		30 50	
	Завршен испит		9 15	
	вкупно		60 100	
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
	68-75		7	D
	76-84		8	C
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања		30	
	Подготовка за предавање		25	
	Консултации		5	
	Вежби		45	
	Подготовка за вежби		30	
	Вкупно		135	
	Оценување		45	
	Се вкупно		180	
	кредити		6	

Проверка на знаењето	2 колоквиума: минимум 30 бода, максимум 50 бода. Завршен испит: минимум 9 бода, максимум 15 бода.
Учебни помагала	Основно: Претклиника на парцијалните протези, Гугувчевски Љ. Дополнителна литература: Делимична протеза, Сувин Стоматолошка протетика-парцијална протеза, Бабиќ.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ПАТОЛОШКИ ОСНОВИ НА БОЛЕСТИТЕ

Предмет	Патолошки основи на болестите				
Студиска програма	Доктор по дентална медицина				
Код	2110				
Студиска година	II (втора)				
Семестар	IV (четврт)				
Вкупно часови	75				
Кредити	6				
Вид на предмет	Задолжителен; базичен медицински, претклинички				
Предуслови	Потпис од Општа патологија				
Изведува	Катедра по патологија, Медицински факултет				
Одговорен наставник	Проф. д-р Л. Спасевска				
Адреса	Катедра по патологија, Медицински факултет, Водњанска 17 Скопје; e-mail: lspasevska@yahoo.com				
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Патолошки основи на болестите.				
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Патологија на РЕС Патологија на анемиите: поделба. Патологија на белата крвна лоза и лимфни јазли. Леукопенија: неутропенија, агранулоцитоза.</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Патологија на РЕС Патологија на анемиите: поделба. Патологија на белата крвна лоза и лимфни јазли. Леукопенија: неутропенија, агранулоцитоза.	5
Теоретска настава	час.				
Патологија на РЕС Патологија на анемиите: поделба. Патологија на белата крвна лоза и лимфни јазли. Леукопенија: неутропенија, агранулоцитоза.	5				

	<p>Реактивна (инфламаторна) пролиферација на белите крвни клетки и лимфните јазли: леукоцитоза, акутен неспецифичен лимфаденит, хроничен неспецифичен лимфаденит.</p> <p>Неопластична пролиферација на белата крвна лоза - етиолошки и патогенетски фактори.</p> <p>Лимфоиди неоплазми: non-Hodgkin i Hodgkin lymphomi.</p> <p>Миелоидни неоплазми (акутна миелоична леукемија, миелодиспластичен синдром, хронична миелопрлиферативна болест).</p>	
	<p>Патологија на кардиоваскуларен систем.</p> <p>Болести на артериските крвни садови.</p> <p>Атеросклероза и артериосклероза: дефиниција, епидемиологија, ризик фактори, етиопатогенеза, морфологија, компликации.</p> <p>Аневризми: дефиниција, видови според етиологија и форма, компликации и прогноза.</p> <p>Болести на вените: варикозни вени, флеботромбоза и тромбоза.</p> <p>Патологија на срцето</p> <p>Конгестивна (лева и десна) срцева слабост: општо за срцевата слабост: принципи, компензаторни механизми, декомпензација, морфологија, ефекти на други органи.</p> <p>Ишемична срцева болест (етиологија и патогенеза): ангина пекторис, миокарден инфаркт (етиологија и патогенеза, морфологија, клиничка презентација, доцни компликации), хронична ишемична срцева болест, нагла срцева смрт.</p> <p>Болести на миокардот</p> <p>Миокардитиси: дефиниција и класификација според Далас-овите критериуми: примарни, секундарни, миокардити кај Morbus rheumaticus.</p> <p>Ендокардитиси : најзначајните видови (дефиниција, морфологија, компликации):</p>	6
	<p>Патологија на респираторен систем</p> <p>Патологија на носна паразина и параназални синуси: акутен и хроничен ринит, алергиски ринити, хронични специфични ринити, акутен и хроничен синусит, туморовидни творби и тумори на носот и параназалните синуси.</p> <p>Патологија на ларинкс: акутен и хроничен ларингит, едем и амилоидоза на ларинкс, тумори на ларинкс.</p> <p>Патологија на бели дробови</p> <p>Циркулаторни и васкуларни промени во бели дробови: акутен и хроничен застој, белодробен едем, АРДС, пулмонална хипертензија.</p>	5

	<p>Опструктивни белодробни заболувања: емфизем, акутен и хроничен бронхит и бронхиолит, бронхијална астма, бронхиектази.</p> <p>Воспаленија на бели дробови: бронхопнеумонија, лобарна пнеумонија, белодробен апсцес, интерстицијални пнеумонии.</p> <p>Рестриktivни белодробни заболувања:</p> <p>Тумори на бели дробови: примарни тумори, секундарни (метастатски) тумори.</p> <p>Патологија на плевра: насобирање на воздух и течности, воспаленија.</p>	
	<p>Усна шуплина</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Конгенитални малформации ● Воспаленија на слузокожата на усната шуплина: неспецифични воспаленија: бактериски и вирусни специфични и специјални форми на воспаленија, ● Периапикална болест, ● Промени на усната слузница кај системските болести, ● Псеудотуморски лезии и бенигни тумори на слузокожата: <i>papilloma, myoblastoma, fibroma, haemangioma, epulis,</i> ● Преканцерозни лезии на слузокожата: леукоплакија и еритроплакија, ● Малигни тумори на слузокожата: <i>carcinoma planocellulare, adenocarcinoma, melanoma malignum, sarcomi,</i> ● Одонтогени цисти и цисти на вилиците: радикуларна, фоликуларна и циста дентигероза; фисурални цисти, ● Одонтогени тумори: <i>dentinom, cementom, fibrom, ameloblastom,</i> ● Плунковни жлезди: воспаленија, автоимуни заболувања, цисти, сијалолитијаза, ● Тумори на плунковните жлезди бенигни: <i>мономорфен и плеоморфен аденом, Warthinov тумор</i> малигни: <i>carcinoma mucosuperficiale, cylindroma, carcinoma acinocellulare, карциноми настанати во tumor mixtus, adenocarcinoma, carcinoma anaplasticum.</i> 	5
	<p>Хранопроводник</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Болести на хранопроводникот: Лезии поврзани со моторни дисфункции, воспаленија тумори; <p>Желудник</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Воспаленија: акутен и хроничен гастритис, ● Улкусна болест: пептичен улкус и акутни улцерации на желудник, ● Тумори: бенигни (ненеопластични и неопластични полипи) и малигни (<i>adenocarcinoma, lymphoma</i>). 	3

	<p>Тенко и дебело црево</p> <ul style="list-style-type: none"> • Воспаленија- инфективни ентероколитиси, • Идиопатска инфламаторна цревна болест: Morbus Crohn и colitis ulcerativa, • Механички и васкуларни цревни болести: исхемична цревна болест, интестинална опструкција, • Тумори на тенкото црево: carcinoid, lymphom, stromal cell tumors, • Тумори на дебелото црево и ректум: полипи и аденокарциноми. 	
	<p>Патологија на хепатобилијарниот систем и панкреас:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вирусни хепатитиси, • Цирози, • Тумори на црн дроб, • жолчно кесе: воспаление, калкулоза, тумори, • Панкреас: акутна хеморагична некроза, • Тумори на егзокрин и ендокрин панкреас. 	3
	колоквиум	4
	<p>Патологија на уринарен систем:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Гломерулопати: дефиниција, клинички синдроми, патогенеза на гломеруларното оштетување, механизми на прогресија на гломеруларните болести, • Опструктивна уропатија и уролитијаза, • Тумори на бубрегот: бенигни и малигни • Мочен меур: воспаление, калкулоза, тумори. 	2
	<p>Патологија на хипофиза. Тироидеа:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тиреотоксикоза, • Хипотиреозидизам, • Струма: дифузна нетоксична, нодозна, • Тумори: аденоми и малигни тумори - карциноми, • (папиларен, фоликуларен, медуларен анапластичен). <p>Хипо и хиперпаратиреозидизам</p>	3
	<ul style="list-style-type: none"> • Мастопатична болест на градата, • Тумори на градата, • Бенигни тумори (фиброаденом, гигантски фиброаденом, филодес тумор, интрадуктален папилом), • Малигни тумори: <p>Карцином (инциденција, етиологија, локализација, видови, патоанатомски промени, метастазирање).</p>	2

	<p>Мозочен едем, покачен интракранијален притисок и хернијација</p> <p>Цереброваскуларни заболувања</p> <p>Интракранијални крвавења</p> <ul style="list-style-type: none"> • Интрацеребрални, • Субарахноидални, • Инфаркт, • трауматски. <p>Инфекции</p> <ul style="list-style-type: none"> • Акутен менингоенцефалитис : бактериски, вирусен, мозочни абсцеси, • Encefalitis. <p>Тумори</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gliomi (Astrocytoma Oligodendroglioma Ependimoma, Meduloblastoma), • Meningeomi, • Тумори на периферни нерви. 	4
	<p>Патологија на тестис и епидидимис</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тумори на тестис и епидидимис (епидемиологија, класификација, и клиничко значење). <p>Патологија на простата</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нодуларна хиперплазија (епидемиологија, етиологија, патогенеза, морфологија и клинички импликации), • Тумори: простатичен карином (епидемиологија, етиологија, фактори на ризик, класификација и клинички импликации). 	2
	<p>Патологија на грлото на матката</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тумори, • Бенигни: ендоцервикален полип, • Премалигни и малигни: цервикална интраепителна неоплазма и инвазивен карцином (епидемиологија, етиологија, ризик фактори, патогенеза, морфологија и класификација на прекурсорните лезии и карциномот и клинички импликации). <p>Патологија на телото на матката</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хормон-индуцирани промени, • Тумори на ендометриумот и мазната мускулатура. <p>Патологија на овариум</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тумори, • Примарни (епидемиологија, класификација, и клиничко значење), • Секундарни (метастатски). 	3

	<p><i>Патологија на кожа</i></p> <p>Дефиниција на термините</p> <ul style="list-style-type: none"> • Макроскопски термини: макула, папула, нодул, плака, везикула, була, меур, пустула, уртика, сквама лихенификација, ексоријација, онихолиза. • Микроскопски термини: хиперкератоза, паракератоза, акантоза, дизкератоза, акантолиза, папиломатоза, лентигинозен, спонгиоза, егзоцитоза, ерозија, улцерација, вакуолизација. <p>Пореметувања на пигментацијата и меланоцити</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пореметувања на пигментација: витилиго, пигментни лезии: ефелиди, мелазма и лентиго. • Тумори од меланоцитно потекло: пигментен невус, диспластични невуси и малигни меланом. <p>Тумори на кожа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Епителни (епидермални) тумори, • Дермални тумори. <p>Булозни дерматози</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инфламаторни булозни болести: пемфигус, булозен пемфигоид, херпетиформен дерматит. <p>Воспалителни дерматози</p>	4
	<p>Воспаленија: остеомиелитис</p> <p>Тумори на коски и туморовидни лезии</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тумори кои создаваат коска: osteoma, osteoid osteoma, osteoblastoma, osteosarcoma, • Тумори кои создаваат рскавица: osteochondroma, chondroblastoma, chondromixoid fibroma, chondrosarcoma, • Тумори на фиброзно ткиво: фиброзна дисплазија, fibrosarcoma, malignant fibrous histiocytoma, • Ewing sarcoma, giant cell tumor, метастатски тумори. 	4
	<p>Тумори кои потекнуваат од:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мускулното ткиво, • Масното ткиво, • Други тумори. 	2
	<p>колоквиум</p>	3
	<p>Практична настава (35 препарати)</p>	час.
	<p>Патологија на кардиоваскуларен систем</p> <p>Thrombosis arteriae atherosclerotica, Infarctus myocardii, Endocarditis bacterialis</p>	1

	<p>Патологија на респираторен систем Sinusitis chronica, Pneumonia lobaris, Carcinoma planocellulare pulmonum.</p>	1
	<p>Патологија на усната шуплина Gingivitis chr., Syaloadenitis chr., Cystis radicularis, Epulis gigantocellulare,</p>	1
	<p>Papilloma linquae, Tumor mixtus glanullae salivaris, Adenoid cystic carcinoma.</p>	1
	<p>Патологија на дигестивниот систем Ulcus chronicum pepticum ventriculi, Cholecystitis chronica, Cirrhosis hepatis.</p>	1
	<p>Патологија на уринарен систем Pyelonephritis suppurativa ac., Carcinoma transitiocellulare vesicae urinae, Hyperplasio simplex endometrii, BPH.</p>	1
	<p>колоквиум</p>	2
	<p>Патологија на града и ПЕС Mastopathia fibrosa cystica, Carcinoma mammae, Lymphadenitis chr. Reactiva, Hodgking Lymphoma.</p>	1
	<p>Патологија на ендокрин систем Struma colloides, Carcinoma papillare glandulae thyreoideae.</p>	1
	<p>Патологија на централен нервен систем Meningeoma, Glioblastoma, Schwannoma.</p>	1
	<p>Патологија на кожа Carcinoma planocellulare labii oris inferioris, Carcinoma baseocellulare cutis, Melanoma malignum.</p>	1
	<p>Патологија на локомоторен систем Osteochondroma, Osteosarcoma, Rbdomyosarcoma.</p>	1
	<p>колоквиум</p>	2
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава (вежби) 45 часа.	
Методи на учење	Теоретска настава, интерактивна настава, практична настава (вежби), семинарски работи.	
Излезност од учењето	<p>Излезност од теоретската настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основни познавања за патологија на кардиоваскуларен систем, - основни познавања на патологија на ПЕС, - пошироки познавања на патологија на дигестивниот систем, - основни познавања на патологија на респираторен систем, - основни познавања на патологија на хепатобилијарен-панкреатичен систем, - основни познавања на патологија на уринарниот систем, - основни познавања на патологија на ендокрин систем, - основни познавања на патологија на кожа. 	

Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		30	50
	Завршен испит		9	15
	вкупно		60	100
		Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
		< 60	5	F
		60-67	6	E
		68-75	7	D
		76-84	8	C
	85-93	9	B	
	94-100	10	A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања	60		
	Подготовка за предавање	40		
	Консултации	5		
	Вежби	15		
	Подготовка за вежби	15		
	Вкупно	135		
	Оценување	45		
	Се вкупно	180		
	кредити	6		

Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на теоретската и практичната настава, 2 колоквиума; завршен испит: Теоретски: усна шуплина, РЕС, Горни дишни патишта, Периферен нервен систем, Кожа, Локомоторен систем. Практичен: 5 препарати (2 општа +3 специјална)
Учебни помагала	1. Авторизирани предавања по Патологија 1. Катедра по патологија, Медицински факултет, 2008 год. 2. Kumar V, Cotran RS, Robbins SL. <i>Robbins basic pathology</i> . 7th ed. W.B. Saunders Company, Philadelphia, 2003 год. 3. Кумар В, Котран РС, Робинс СЛ. <i>Основи патологије</i> . 5 издање. Школска књига, Загреб, 1994 год.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ЕПИДЕМИЛОГИЈА

Предмет	Епидемиологија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	2111
Студиска година	II (втора)
Семестар	IV (четврти)
Вкупно часови	30
Кредити	2,5
Вид на предмет	Задолжителен; медицински
Предуслови	Потпис од Микробиологија со имунологија, освоени кредити од Биостатистика
Изведува	Катедра за епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика
Одговорен наставник	Проф. д-р Никола Оровчанец
Адреса	Катедра за епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика, e-mail: nikola_orovcanec@hotmail.com
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Епидемиологија.

Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Епидемиолошки методи.	1
	Показатели на заболувањата.	1
	Епидемиски процес.	1
	Епидемиолошки модели. Еколошки тријас.	1
	Настанување на инфекцијата и заразните болести.	1
	Превенција на болестите и нарушување на здравјето.	1
	Интрахоспитални инфекции.	1
	Епидемиолошки карактеристики на цревни заразни болести.	1
	Епидемиолошки карактеристики на респираторни заразни болести.	1
	Епидемиолошки карактеристики на трансмисивни заразни болести.	1
	Епидемиолошки карактеристики на зоонози.	1
	Вирусни хепатити.	1
	Епидемиолошки карактеристики на болести кои се пренесуваат по сексуален и други патишта.	1
	Епидемиолошки карактеристики на незаразни заболувања и оштетување на здравјето.	1
	Епидемиолошки карактеристики на болестите на устата, вилиците и забите.	1
	Практична настава	
	Дескриптивен епидемиолошки метод.	1
	Анамнестички испитувања / одредување на OR .	1
	Кохортни испитувања / одредување на RR .	1
	Експериментален епидемиолошки метод / проценка на ефикасност на лекови применети во стоматологијата.	1
	Скрининг	1
	Превенција при професионална експозиција.	1
	Епидемиолошки карактеристики на цревни заразни заболувања.	1
	Епидемиолошки карактеристики на респираторни заразни заболувања.	1
	Епидемиолошки карактеристики на трансмисивни заразни заболувања.	1

	<table border="1"> <tr> <td>Епидемиолошки карактеристики на зоонози.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Вирусни хепатити.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Епидемиолошки карактеристики на болести кои се пренесуваат по сексуален пат.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Епидемиолошки карактеристики на малигни заболувања.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Епидемиолошки карактеристики на забен кариес.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Епидемиолошки карактеристики на пародонтопатија.</td> <td>1</td> </tr> </table>	Епидемиолошки карактеристики на зоонози.	1	Вирусни хепатити.	1	Епидемиолошки карактеристики на болести кои се пренесуваат по сексуален пат.	1	Епидемиолошки карактеристики на малигни заболувања.	1	Епидемиолошки карактеристики на забен кариес.	1	Епидемиолошки карактеристики на пародонтопатија.	1																																			
Епидемиолошки карактеристики на зоонози.	1																																															
Вирусни хепатити.	1																																															
Епидемиолошки карактеристики на болести кои се пренесуваат по сексуален пат.	1																																															
Епидемиолошки карактеристики на малигни заболувања.	1																																															
Епидемиолошки карактеристики на забен кариес.	1																																															
Епидемиолошки карактеристики на пародонтопатија.	1																																															
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 15 часа. Наставата се организира како циклична или блок настава.																																															
Методи на учење	Интерактивна настава(теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.																																															
Излезност од учењето	Излезност од теоретската настава: - Основни познавања од епидемиологијата и превентивната медицина.																																															
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (1 колоквиум)</td> <td>30</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	Континуирана проверка (1 колоквиум)	30	50	Завршен испит	9	15	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																															
	минимум	максимум																																														
Редовност на теоретска настава	3	5																																														
Активност на теоретска настава	6	10																																														
Редовност на практична настава	3	5																																														
Активност на практична настава	9	15																																														
Континуирана проверка (1 колоквиум)	30	50																																														
Завршен испит	9	15																																														
вкупно	60	100																																														
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																														
< 60	5	F																																														
60-67	6	E																																														
68-75	7	D																																														
76-84	8	C																																														
85-93	9	B																																														
94-100	10	A																																														

Оптовареност на студентот/часови	Предавања	15
	Подготовка за предавање	10
	Консултации	5
	Вежби	15
	Подготовка за вежби	5
	Вкупно	50
	Оценување	25
	Се вкупно	75
	кредити	2,5
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 1 колоквиум: I колоквиум-50 бода, завршен испит 15, останатите 35 бода студентот ги стекнува преку континуирана активност на теоретската и практичната настава.	
Учебни помагала	Д.Д, Н.О, К.В, Б.Т, В.В.С, Р.И, Б.З.И, М.З, И.П, <i>Општа епидемиологија</i> , Скопје, 2007 г. Д.Д, Н.О, К.В, Б.Т, В.В.С, Р.И, Б.З.И, М.З, И.П, <i>Специјална епидемиологија</i> , Скопје, 2009 г.	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

ОРАЛНА ХИГИЕНА

Предмет	Орална хигиена
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	2112
Студиска година	II (втора)
Семестар	IV (четврти)
Вкупно часови	45
Кредити	3

Вид на предмет	Задолжителен	
Предуслови	Освоени кредити од Анатомија и морфологија на вилицы и заби. Потпис од Орална биохемија.	
Изведува	Катедра за болести на устата и пародонтот	
Одговорен наставник	Проф. д-р М. Поповска, доц. д-р М. Пандилова	
Адреса	Катедра по болести на устата и пародонтот, Стоматолошки факултет, Водњанска 17, Скопје Тел. +389 2 3299 038 e-mail: popovskam2002@yahoo.com ; majapan@freemail.com	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Орална хигиена.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Вовед во предметот и постапка за згрижување на пациентот.	1
	Анамнестички податоци поврзани со оралната хигиена и детекција на денталниот плак.	1
	Индекси на дентален плак.	1
	Индекси на забен камен.	1
	Плак контрола.	1
	Одржување на оралната хигиена во домашни услови.	1
	Техники на четкање на забите.	1
	Грижа за интерденталните простори.	1
	Фармаколошки препарати во одржувањето на оралната хигиена.	1
	Амбулантско отстранување на денталниот плак.	1
	Пигментации на забите и нивно отстранување.	1
	Одржување на орална хигиена кај ортодонтски, протетски и пациенти со импланти.	1
	Одржување на орална хигиена кај пациенти со посебни потреби.	1
	Мотивација, ремотивација на пациентите, евалуација и одржување на постигнатите резултати.	1
	колоквиум	1
	Практична настава	час.
	Вовед, постапка за згрижување на пациентите.	2
Анамнеза, детекција на дентален плак.	2	
Индекси на дентален плак.	2	

	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Индекси на забен камен</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Плак контрола</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Одржување на орална хигиена во домашни услови</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Грижа за интерденталните простори</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Техники на четкање на забите</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Фармаколошки препарати во оралната хигиена</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Амбулантско отстранување на денталниот плак</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Пигментации на забите и нивно отстранување</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Одржување на орална хигиена кај ортодонтски, протетски и пациенти со импланти</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Одржување на орална хигиена кај пациенти со посебни потреби</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Проверка на стекнатите вештини</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>колоквиум</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Индекси на забен камен	2	Плак контрола	2	Одржување на орална хигиена во домашни услови	2	Грижа за интерденталните простори	2	Техники на четкање на забите	2	Фармаколошки препарати во оралната хигиена	2	Амбулантско отстранување на денталниот плак	2	Пигментации на забите и нивно отстранување	2	Одржување на орална хигиена кај ортодонтски, протетски и пациенти со импланти	2	Одржување на орална хигиена кај пациенти со посебни потреби	2	Проверка на стекнатите вештини	2	колоквиум	2		
Индекси на забен камен	2																										
Плак контрола	2																										
Одржување на орална хигиена во домашни услови	2																										
Грижа за интерденталните простори	2																										
Техники на четкање на забите	2																										
Фармаколошки препарати во оралната хигиена	2																										
Амбулантско отстранување на денталниот плак	2																										
Пигментации на забите и нивно отстранување	2																										
Одржување на орална хигиена кај ортодонтски, протетски и пациенти со импланти	2																										
Одржување на орална хигиена кај пациенти со посебни потреби	2																										
Проверка на стекнатите вештини	2																										
колоквиум	2																										
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 30 часа.																										
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.																										
Излезност од учењето	<p>Излезност од теоретската настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пошироки познавања за значењето на оралната хигиена за оралното и општото здравје. <p>Клучни вештини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособен за идентификација на плакот, - оспособен за обука на пациентот за одржување на орална хигиена, - оспособен за обука на пациентот со протетски и ортодонтски помагала за одржување на орална хигиена, - оспособен за мотивација на пациентот и комуникација со него. 																										
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>12</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (1 колоквиума)</td> <td>30</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	12	20	Континуирана проверка (1 колоквиума)	30	50	Завршен испит	9	15	вкупно	60	100
Активности	Кредитни бодови																										
	минимум	максимум																									
Редовност на теоретска настава	3	5																									
Активност на теоретска настава	6	10																									
Редовност на практична настава	3	5																									
Активност на практична настава	12	20																									
Континуирана проверка (1 колоквиума)	30	50																									
Завршен испит	9	15																									
вкупно	60	100																									

	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																		
	< 60	5	F																		
	60-67	6	E																		
	68-75	7	D																		
	76-84	8	C																		
	85-93	9	B																		
	94-100	10	A																		
Оптовареност на студентот/часови	<table border="1"> <tr> <td>Предавања</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>кредити</td> <td>3</td> </tr> </table>		Предавања	15	Подготовка за предавање	10	Консултации	5	Вежби	30	Подготовка за вежби	15	Вкупно	75	Оценување	15	Се вкупно	90	кредити	3	
Предавања	15																				
Подготовка за предавање	10																				
Консултации	5																				
Вежби	30																				
Подготовка за вежби	15																				
Вкупно	75																				
Оценување	15																				
Се вкупно	90																				
кредити	3																				
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 1 тест + проверка на стекнатите знаења и вештини од практичната настава на последната вежба - тест 50, - проверка на студентите во текот на теоретската и практичната настава + проверка на последната вежба 50.																				
Учебни помагала	Миновска, Пандилова, Ивановски: Орална хигиена Ивановски, Пандилова: Орално здравје																				
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски																				

ПСИХИЈАТРИЈА

Предмет	Психијатрија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	2113	
Студиска година	II (втора)	
Семестар	IV (четврти)	
Вкупно часови	30	
Кредити	2	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички медицински	
Предуслови	Освоени кредити: Медицинска етика и психологија. Физиологија I	
Изведува	Катедра за Психијатрија, Медицински факултет	
Одговорен наставник	Проф. д-р В. Пејовска - Геразова	
Адреса	Медицински факултет, Водњанска 17; prof.pejoska_gerazova@yahoo.com	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Психијатрија.	
Наставна содржина	Теоретска настава:	
		час.
	Општа психопатологија(растројства на перцепции, внимание, помнење, мислење, емоции, волја , свест и интелегенција).	2
	Специјална психопатологија (растројства во адолесцентниот и адултниот период, психоорганички синдром, ментални растројства и растројства од психоактивни супстанции).	5
	Шизофренија, шизопатни и налудничави растројства.	3
	Растројства на расположението, навротски поврзан стрес и соматоформни растројства, бихевиорални синдроми со физиолошки нарушувања.	2
	Ургентни состојби во психијатријата, ментално здрава личност.	2
	кловвиум	1
	Практична настава	
		час.
Психијатриски преглед, лична и семејна анамнеза, клиничка слика и терапија на растројства кај пациенти во адолесцентниот период и адултниот период.	15	

Организација	Теоретска настава со 15 часа и практична настава со 15 часа, семинарски теми (консултации околу семинарските теми).		
Методи на учење	Теоретска настава, работа во групи за практичните вежби.		
Излезност од учењето	Основни познавања од психопатологијата, значајни за стоматолошката пракса.		
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови
			минимум максимум
	Редовност на теоретска настава		3 5
	Активност на теоретска настава		6 10
	Редовност на практична настава		3 5
	Активност на практична настава		9 15
	1 колоквиум		39 65
	вкупно		60 100
	Освоени кредитни бодови		оценка ЕКТС оценка
	< 60		5 F
	60-67		6 E
	68-75		7 D
	76-84		8 C
	85-93		9 B
94-100		10 A	
Оптовареност на студентот/часови	Предавања		15
	Подготовка за предавање		5
	Консултации		5
	Вежби		15
	Подготовка за вежби		5
	Вкупно		45
	Оценување		15
	Се вкупно		60
	кредити		2

Проверка на знаењето	1 колоквиум и континуирано оценување на активноста на студентите на теоретската и практичната настава.
Учебни помагала	<i>Психијатрија 1 и 2</i> од Г. Чадловски и В. Мицев; <i>Психијатрија за стоматолози</i> Г. Чадловски.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ПРЕТКЛИНИЧКА ФИКСНА ПРОТЕТИКА I

Предмет	Претклиничка фиксна протетика I	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	3101	
Студиска година	III (трета)	
Семестар	V (петти)	
Вкупно часови	60	
Кредити	4,5	
Вид на предмет	Задолжителен, стоматолошки, претклинички предмет.	
Предуслови	Освоени кредити од: Анатомија и морфологија на вилицы и заби и од Стоматолошки материјали. Потпис од: Претклиничка мобилна протетика (тотална протеза), Претклиничка мобилна протетика (парцијална протеза).	
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика	
Одговорен наставник	Проф. д-р Јагода Бајевска	
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, Водњанска 18, Скопје, тел.: 3299 012.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Претклиничка фиксна протетика.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Вештачки коронки, видови и поделба на коронките, услови што треба да ги исполнат.	1
	Информација за препарација на забите за вештачки коронки, граница на препарација, видови на отпечатоци.	1

	Добивање на работен модел со подвижни трупчиња, и тоа: со неевни метални колчиња и други разни методи, добивање на подвижни трупчиња без колчиња со сепарирање (модел треј).	1
	- добивање на подвижни трупчиња со коренско продолжение и метално колче без сепарирање, - добивање на подвижно трупче со галванизација.	1
	Изработка на едноделнолеана коронка со и без меѓупростор, методи за изработка на кошулка.	1
	Моделирање на аксијални површини, на оклузална површина, вложување, леење.	1
	Едноделно леана фасетирана коронка, фасетирана со композити.	1
	Наменски или атипични коронки, галванотехничка изработка на метален скелет за коронка, синтеруваани коронки.	1
	Неметални коронки, неметални коронки со композитни маси; порцеланска џекет коронка.	1
	Vita in Ceram. Ивоклар порцелански систем, Дикор керамика.	1
	Двојни телескопски коронки.	1
	Модификации на телескопските коронки, отворена телескопска коронка, конусни коронки по Кербер.	1
	Полни коронки, Ричмонд коронки, изработка на надградби, ричмонд основа со поставување на разни атечмени, индиректна изработка на заштитни коронки.	2
	колоквиум	1
	Практична настава	час.
	Запознавање со инструментариумот и апаратите за изработка на фиксни конструкции. Препарација на заби на фантом. Моделирање на коронки на фантом, вложување во маса за вложување, леење, обработка и фасетирање. Изработка на неметална коронка.	45
Организација	Теоретска настава 15, практична настава 45, теоретската настава се организира како циклична или блок настава.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска настава). Работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени по ЕКТС.	
Излезност од учењето	- да го подготви студентот да ги познава основните принципи на изработка на вештачките коронки од технички аспект.	

Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	1 колоквиум		39	65
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
	68-75		7	D
	76-84		8	C
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		15	
	Подготовка за предавање		10	
	Консултации		5	
	Вежби		45	
	Подготовка за вежби		25	
	Вкупно		100	
	Оценување		35	
	Се вкупно		135	
	Кредити		4,5	
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на теоретската и практичната настава, 1 колоквиум.			

Учебни помагала	Мирчев Е. <i>Претклиника на фиксната стоматолошка протетика</i> , Студентски збор 1996 год, Скопје Мирчев Е. <i>Стоматолошка технологија, неметали, метали и материјали за полнење кавитети</i> , 2 издание, Просветно дело 1993 год., Скопје Трифунувик Д. 1 сор. <i>Стоматолошка протетика-претклиника</i> , Белград 2000 год.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ИНТЕРНА МЕДИЦИНА

Предмет	Интерна медицина										
Студиска програма	Доктор по дентална медицина										
Код	3102										
Студиска година	III (трета)										
Семестар	V (петти)										
Вкупно часови	90										
Кредити	7										
Вид на предмет	Задолжителен, клинички медицински										
Предуслови	Освоени кредити од Физиологија I и II, Патофизиологија и Фармакологија.										
Изведува	Катедра за интерна медицина, Медицински факултет.										
Одговорен наставник	Проф. д-р К. Чакаларовски										
Адреса	Катедра за интерна медицина, Медицински факултет Адреса: Водњанска 17.										
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Интерна медицина.										
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Реуматоиден артритис.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Системски лупус еритематозус.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Сјогренов синдром.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Системска склероза.</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Реуматоиден артритис.	1	Системски лупус еритематозус.	1	Сјогренов синдром.	1	Системска склероза.	1
Теоретска настава	час.										
Реуматоиден артритис.	1										
Системски лупус еритематозус.	1										
Сјогренов синдром.	1										
Системска склероза.	1										

	ГИХТ	1
	Остеопороза.	1
	Анемија поради недостиг на железо.	1
	Мегалобластна анемија (пернициозна), анемија кај хронични заболувања.	1
	Хемолитички анемии (автоимуни).	1
	Апластична анемија.	1
	Акутни и хронични мијелоични леукози.	1
	Акутни и хронични лимфоцитни леукози.	1
	Morbus Hodgkin и non Hodgkin.	1
	Васкуларно условени хеморагични синдроми. Тромбоцитопении.	1
	Коагулациони нарушувања на крвта.	1
	Пристап кон болен со бубрежно заболување, аспект од стоматологија.	1
	Акутна бубрежна инсуфициенција.	1
	Хронична бубрежна инсуфициенција.	1
	Бубрежна трансплантација - промени во уста од циклоспорини.	1
	Нефротски синдром.	1
	Акутен и рапидно прогресивен гломерулонефритис.	1
	Реноваскуларна хипертензија. Дијабетична нефропатија.	1
	Инфекции на уринарниот систем. Хроничен пиелонефритис.	1
	Нефролитијаза.	1
	Симптоми при кардиоваскуларни заболувања.	1
	Кардиолошки проблеми во стоматологијата.	1
	Акутна и хронична срцева слабост.	1
	Конгенитални срцеви мани.	1
	Ревматска треска.	1
	Миокардитис. Перикардитис. Инфективен ендокардитис.	1
	Срцеви тахиаритмии.	1
	Брадиаритмии и срцеви блокови.	1
	Артериосклероза.	1
	Коронарна артериска болест (епидемиологија, ризик фактори).	1

Акутен коронарен симптом и ангина пекторис.	1
Акутен инфаркт на миокардот.	1
Симптоми на респираторниот систем.	1
Вирусни инфекции на горните респираторни патишта, САРС.	1
Синузитис.	1
Алергични заболувања. Алергиски ринитис.	1
Астма.	1
Акутен бронхитис и бронхиолитис.	1
Хроничен бронхитис.	1
Пнеумонија.	1
Хронична опструктивна болест.	1
Заболувања на плеврата.	1
Туберкулоза на бели дробови.	1
Рефлуксен езофагитис.	1
Гастритис акутен и хроничен.	1
Чир на желудник и дванаестопалачно црево.	1
Синдром на малапсорпција.	1
Morbus Crohn	1
Најчести синдроми присутни кај заболувањата на дебелото црево.	1
Акутен и хроничен панкреатитис.	1
Црнодробна цироза и нејзините компликации.	1
Хипофизни тумори, акромегалија и гигантизам.	1
Хипотирози, Струма, Thireoditis Hashimoto.	1
Syndroma Cushing.	1
Diabetes mellitus.	1
Ургентни состојби во интерната медицина. Симптоми и знаци кај акутните интоксикации.	1
Практична настава	час.
Објективен преглед, примена на физикални методи, помошни методи за дијагноза и диференцијална дијагноза.	2
Преглед на граден кош-инспекција, палпација, перкусија, аускултација, експекторација, физикално испитување на респираторниот систем.	2

	Физички преглед на срцето: инспекција, палпација, перкусија, аускултација на срцеви тонови и шумови.	2	
	Неинвазивна и инвазивна дијагностика на заболувањата на срцето и крвните садови.	2	
	Основи на ЕКГ, фонокардиографија, ехокардиографија.	2	
	Анамнеза и преглед на болен со заболување на дигестивниот тракт.	2	
	Инспекција, палпација, перкусија, аускултација на абдомен.	2	
	колоквиум	2	
	Инструментален преглед на дигестивниот систем.	2	
	Принципи и методи на преглед на локомоторниот апарат.	2	
	Општа нефролошка пропедевтика.	2	
	Етиолошка, морфолошка и функционална процена на бубрезите.	2	
	Хематолошка анамнеза кај пациенти во стоматолошка ординација, преглед на хематопоеетични органи.	2	
	Принципи и начин на парентерална терапија и ургентно згрижување на болен, давање на венозна и мускулна инекција.	2	
	колоквиум	2	
Организација	Теоретска настава 60 часа, практична настава 30 часа.		
Методи на учење	Интерактивна настава(теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - основни познавања на интернистичките заболувања значајни за стоматологијата, - пошироки познавања на импликациите на интернистичките заболувања врз стоматогнатиот систем, - пошироки познавања за можните компликации кај интернистичките болни при стоматолошките интервенции. 		
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови		
	Активности	минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5
Активност на практична настава	9	15	

	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65
	Завршен испит (практичен)	9	15
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
94-100	10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	60	
	Подготовка за предавање	50	
	Консултации	10	
	Вежби	30	
	Подготовка за вежби	10	
	Вкупно	160	
	Оценување	50	
	Се вкупно	210	
	Кредити	7	
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 2 колоквиума. Завршен (практичен) испит.		
Учебни помагала	Учебник <i>Интерна медицина</i> од група автори на катедрата за Интерна медицина.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

ПРЕТКЛИНИЧКА ФИКСНА ПРОТЕТИКА II

Предмет	Претклиничка фиксна протетика II	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	3109	
Студиска програма	III (трета)	
Семестар	VI (шести)	
Вкупно часови	60	
Кредити	4,5	
Вид на предмет	Задолжителен, стоматолошки претклинички.	
Предуслови	Потпис од Претклиничка фиксна I	
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика	
Одговорен наставник	Проф. д-р Елена Петкова	
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, Водњанска 18, Скопје, тел.: 3299 012.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Претклиничка фиксна протетика I.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Општи карактеристики на мостовите, дефиниција, услови за изработка, поделба, делови на мост.	1
	Моделирање и изработка на дентални мостови во зависност од локализацијата, хигиенските, естетските и фонетските услови. Моделирање и изработка на дентални мостови со восочна фолија и со готови полуфабрикати. Горен фронтален мост.	1
	Горен бочен мост, долен бочен и долен фронтален мост.	1
	Моделирање на крилен и екстензионен мост. Алтернативни мостови.	1
	Моделирање на целосно фасетиран мост.	1
	Моделирање и изработка на циркуларни мостови.	1
	Обработка и полирање на мостовните конструкции.	1
	Методи за фасетирање на мостовните конструкции.	1
	Металкерамички мостовни конструкции, карактеристики во моделаџијата.	1

	Изработка на металкерамички мостови, горен фронтален мост, горен бочен мост, долен фронтален мост и долен бочен мост.	1	
	Вложување и обработка на металкерамичките мостови, кондиционирање.	1	
	Фасетирање на мостовите со керамика, избирање на боја, нанесување на керамиката и печење. Печки за печење на керамиката, корекционо печење и завршно глазурно печење.	1	
	Моделирање на забите по гнатолошки принципи со навосочување.	1	
	Завршно предавање со кратка рекапитулација и упатства за припрема и пријавување на завршниот тест-колоквиум.	1	
	Колоквиум	1	
	Практична настава	час.	
Изработка моделирање на мостови (горни фронтален, горни бочен и долни фронтален и долни бочен мост). Припрема за вложување, вложување леене, обработка груба / фина и полирање (демонстрација). Фасетирање на мост, полимеризација, обработка и полирање (демонстрација).	45		
Организација	Теоретска настава 15, практична настава 45. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска настава) Работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени по ЕКТС.		
Излезност од учењето	- да го подготви студентот да ги познава основните принципи на изработка на мостовните конструкции од технички аспект и да имплементира одредени методологии во секојдневната стоматолошка пракса.		
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови		
	Активности	минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5
	Активност на практична настава	9	15
	1 колоквиум	30	50
	Завршен испит	9	15
вкупно	60	100	

	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15	
	Подготовка за предавање	10	
	Консултации	5	
	Вежби	45	
	Подготовка за вежби	25	
	Вкупно	100	
	Оценување	35	
	Се вкупно	135	
	Кредити	4,5	
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на теоретската и практичната настава, 1 колоквиум, завршен практичен испит.		
Учебни помагала	<p>Мирчев Е. <i>Претклиника на фиксната стоматолошка протетика</i>, Студентски збор 1996 год., Скопје.</p> <p>Мирчев Е. <i>Стоматолошка технологија, неметали, метали и материјали за полнење кавитети</i>, 2 издание, Просветно дело 1993 год., Скопје.</p> <p>Трифунувик Д. И сор. <i>Стоматолошка протетика-претклиника</i>, Белград 2000 год.</p>		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

ПРЕТКЛИНИЧКА КАРИОЛОГИЈА

Предмет	Претклиничка кариологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	3106	
Студиска програма	III (трета)	
Семестар	V (петти)	
Вкупно часови	75	
Кредити	5,5	
Вид на предмет	Задолжителен, стоматолошки, претклинички	
Предуслови	Освоени кредити: Стоматолошки материјали, Ергономија, Анатомија и морфологија на вилицы и заби, Орална биохемија	
Изведува	Катедра за дентална патологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Љупка Матовска	
Адреса	Водњанска 17,1000 Скопје, тел.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, претклиничка кариологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Вовед во предметот, забна номенклатура, системи за обележување на забите.	1
	Специјална анатомија и морфологија на забите и околузабните структури од аспект на предметот, интердентален простор и допирна точка.	1
	Хистологија, хемиски состав, физиологија на тврдите забни супстанции. Клинички карактеристики и значење на кариесот, епидемиологија, современи свакања за кариозниот процес.	2
	Забен кариес. Класификација на забниот кариес според: локализација, тек, начин на ширење, сооднос со пулпата, класификација на кавитетите според Black, класификација според Mount.	2
	Клиничка слика на забниот кариес (субјективен, објективен наод, дијагностички методи). Морфологија и патохистологија на кариозниот процес во емајл, дентин, цемент.	2
	Терапија на кариозниот процес: принципи за препарација, инструменти (рачни и машински) за обработка на кавитетите, отстапки при препарацијата, современи тераписки ставови.	2

Дентинска рана и заштитни постапки.	2
Секундарен и рецидивирачки кариес. Препарација на кавитети од I, V класа.	2
Прв колоквиум	
Препарација на кавитети од II, MOD класа. Препарација на кавитети од III, IV класа.	
Принципи за препарација на кавитети за адхезивна техника Неконвенционална препарација на кавитети-атрауматски реставративен третман, минимално-инвазивна препарација, Sonicsys техника, ласер препарација и др.	2
Сепарација на забите, потиснување на интердентална папила	2
Тоалета на кавитетите, сретства и значење за дефинитивната оптурација на кавитетите.	2
Заштитни подлоги (начин на припрема, поставување и нивни алтернативи). Ресторативни материјали.	2
Материјали за привремена оптурација на кавитети (видови, состав, особини, техника на подготвување, апликација). Материјали за дефинитивна оптурација на кавитети (видови, состав, особини, техника на подготвување, апликација)-амалгами.	2
Видови матрици. Композити, глас-јономерни цементи, лајнери, компомери и др.	2
Препарација на кавитети за леани полнења: инлеи, онлеи, пинлеи. Препарација на кавитети за порцелански инлеј, компјутерска изработка на инлеј (Сегес).	2
Интерактивна рекапитулација на материјалот.	2
Втор колоквиум	
Практична настава	час.
Работа на акрилатни модели:	
Опис и демонстрација на работното место и инструментариумот за препарација.	3
Принципи за препарација и препарација на I, V класа.	3
Препарација на II, MOD класа.	3
Препарација на III, IV класа.	3
Апликација на подлоги или нивни замени на препарираниите кавитети.	3
Матрици: видови и нивна апликација според вид на кавитет.	3
Амалгам и апликација во препарираниите кавитети по индикација.	3

	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Композити и нивна апликација во препарираниите кавитети по индикација.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Работа на фантом модели:</td> </tr> <tr> <td>Препарација на кавитети од I, V класа, апликација на подлоги.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Препарација на кавитети од II, MOD класа, апликација на подлоги.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Препарација на кавитети од III, IV класа, апликација на подлоги.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Упасување на матрици, апликација на амалгамски полнења кај I, II, V, MOD класа.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Апликација на композитни полнења.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Микроскопирање на тврдите забни супстанции, препарација за инлеј, отпечаток.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Терапија на caries profunda.</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Композити и нивна апликација во препарираниите кавитети по индикација.	3	Работа на фантом модели:		Препарација на кавитети од I, V класа, апликација на подлоги.	3	Препарација на кавитети од II, MOD класа, апликација на подлоги.	3	Препарација на кавитети од III, IV класа, апликација на подлоги.	3	Упасување на матрици, апликација на амалгамски полнења кај I, II, V, MOD класа.	3	Апликација на композитни полнења.	3	Микроскопирање на тврдите забни супстанции, препарација за инлеј, отпечаток.	3	Терапија на caries profunda.	3
Композити и нивна апликација во препарираниите кавитети по индикација.	3																		
Работа на фантом модели:																			
Препарација на кавитети од I, V класа, апликација на подлоги.	3																		
Препарација на кавитети од II, MOD класа, апликација на подлоги.	3																		
Препарација на кавитети од III, IV класа, апликација на подлоги.	3																		
Упасување на матрици, апликација на амалгамски полнења кај I, II, V, MOD класа.	3																		
Апликација на композитни полнења.	3																		
Микроскопирање на тврдите забни супстанции, препарација за инлеј, отпечаток.	3																		
Терапија на caries profunda.	3																		
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 45 часа.																		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во групи (вежби).																		
Излезност од учењето	<p>ТЕОРЕТСКА НАСТАВА Кариологија (вовед во предметот, специјална анатомија и морфологија на забите од значење за предметот), забни супстанции-емајл, дентин, цемент, забен кариес-класификација, клиничка слика, морфологија и патохистологија, терапија на забниот кариес-правила и принципи за препарација, дентинска рана, препарација на кавитети според класи, поставување на подлоги и нивни модификации, дефинитивни полнења на кавитетите, материјали за дефинитивно полнење на кавитетите, материјали за провизорно затворање на кавитетите, секундарен и рецидивирачки кариес, амалгами, композити.</p> <p>ПРАКТИЧНА НАСТАВА Опис и демонстрација на работното место и инструменти, положба при работа, препарација на кавитети според класи на акрилатни заби, аплицирање на подлоги и дефинитивни полнења, полирање, видови матрици и нивна практична апликација. Препарација на сите предвидени кавитети, поставување на подлоги, матрици и дефинитивни полнења на сите класи на фантом-модели, терапија на длабок кариес, изработка на леани полнења (препарација, подлога, упасување, цементирање, обработка на фантом модел).</p>																		
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10							
Активности	Кредитни бодови																		
	минимум	максимум																	
Редовност на теоретска настава	3	5																	
Активност на теоретска настава	6	10																	

	Редовност на практична настава	3	5
	Активност на практична настава	9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиуми)	30	50
	Завршен испит	9	15
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		30
	Подготовка за предавање		25
	Консултации		5
	Вежби		45
	Подготовка за вежби		25
	Вкупно		130
	Оценување		35
	Се вкупно		165
	Кредити		5,5
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 2 колоквиуми + завршен испит		
Учебни помагала	Основни учебници: <i>Кариологија</i> - Матовска Љупка, Сигмапрес 2001 год., <i>Ендодонција</i> - Матовска Љупка, Сигмапрес 2002 год. Дополнителни учебници: <i>Материјали</i> - Караџов и сор. Београд, <i>Дентин адхезивна сретства у стоматологији</i> - Славољуб Живковиќ, Балкански стоматолошки Форум, Београд, 1998 год.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

ПРЕТКЛИНИЧКА ЕНДОДОНЦИЈА

Предмет	Претклиничка ендодонција	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	3114	
Студиска програма	III (трета)	
Семестар	VI (шести)	
Вкупно часови	60	
Кредити	4	
Вид на предмет	Задолжителен, стоматолошки, претклинички.	
Предуслови	Потпис од Претклиничка кариологија	
Изведува	Катедра за дентална патологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Љупка Матовска	
Адреса	Водњанска 17, 1000 Скопје.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Претклиничка ендодонција.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Воведни напомени и развојни фази на ендодонцијата.	1
	Анатомо-морфолошки карактеристики на ендодонтскиот простор.	1
	Ендодонтски инструменти-рачни, машински и ултразвучни.	1
	Трепанација по групи на заби.	1
	Екстирпација на забната пулпа.	1
	Витална екстирпација на забната пулпа.	1
	Мортална екстирпација на забната пулпа.	1
	Рачни методи за обработка на коренскиот канал.	1
	Машински методи и техники на обработка на коренскиот канал.	1
	Иригација на коренскиот канал, сретства и начин на примена.	1
	Медикаменти во ендодонтската терапија-видови и начин на примена.	1
	Полнење на коренскиот канал-услови и задачи.	1
	Техники на полнење на коренските канали.	1

	Компликации во тек и по ендодонтската терапија.	1
	Колоквиум	
	Практична настава	час.
	Методи и начини за дијагностика на заболувањата на пулпата.	3
	Ендодонтски инструменти (рачни, машински, ултразвучни).	3
	Трепанација-еднокоренски заби.	3
	Трепанација-повеќекоренски заби.	3
	Витална екстирпација.	3
	Мортална екстирпација.	3
	Обработка на коренските канали со рачни инструменти.	3
	Обработка на коренските канали со машински инструменти.	4
	Полнење на коренските канали-класичен начин.	3
	Примена на други техники за полнење на коренските канали.	3
	Иригација на коренските канали.	3
	Компликации во тек на каналната терапија-приказ на случај.	3
	Канална терапија кај еднокорен заб.	4
Канална терапија кај повеќекоренски заб.	4	
Организација	Теоретска настава 15 часа (наставата се организира како циклична или блок настава). Практична настава 45 часа.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска) работа во групи (вежби).	
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - Морфологија на ендодонтскиот простор -мортална екстирпација - витална екстирпација, - ендодонтски инструменти (рачни и машински)-методи и техники на обработка на коренските канали, - иригација и медикаменти - медикаменти во ендодонтската терапија - техники на полнење на коренските канали - компликации при ендодонтската терапија. 	
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови	
	Активности	минимум максимум
	Редовност на теоретска настава	3 5
	Активност на теоретска настава	6 10

	Редовност на практична настава	3	5		
	Активност на практична настава	9	15		
	1 колоквиум	30	50		
	Завршен испит	9	15		
	вкупно	60	100		
	Освоени кредитни бодови			оценка	ЕКТС оценка
	< 60			5	F
	60-67			6	E
	68-75			7	D
	76-84			8	C
85-93			9	B	
94-100			10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15			
	Подготовка за предавање	10			
	Консултации	5			
	Вежби	45			
	Подготовка за вежби	25			
	Вкупно	100			
	Оценување	20			
	Се вкупно	120			
	Кредити	4			
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 колоквиум + завршен испит				
Учебни помагала	Основни учебници: <i>Кариологија</i> - Матовска Љупка, Сигмапрес 2001 год., <i>Ендодонција</i> -Матовска Љупка, Сигмапрес 2002 год. Дополнителни учебници: <i>Материјали</i> - Караџов и сор., Београд, <i>Дентин адхезивна сретства у стоматологији</i> - Славољуб Живковиќ, Балкански стоматолошки Форум, Београд, 1998 год.				
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				

ИНФЕКТОЛОГИЈА

Предмет	Инфектологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	3105	
Студиска програма	III (трета)	
Семестар	V (петти)	
Вкупно часови	30	
Кредити	2,5	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички медицински предмет.	
Предуслови	Освоени кредити од Микробиологија и Имунологија, Епидемиологија.	
Изведува	Катедра по инфектологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Ирена Кондова Топузовска	
Адреса	Катедра по инфектологија, Медицински факултет, Скопје, Водњанска 17, 1000 Скопје, 3 228 224, e-mail: irenakon2001@yahoo.com	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет Инфектологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Инфекција и антиинфективен имунитет. Основни и клинички карактеристики на инфективните болести. Температура и температура со непозната етиологија.	1
	Сепса и септичен шок. Иследувања во инфектологијата.	1
	Имунолошки аспекти на инфективните болести. Имунопрофилакса.	1
	Принципи на терапија на инфективните болести. Антимикробна терапија - антибиотерапија (општи принципи; беталактамски антибиотици: пеницилин Г и В, пеницилин А, цефалоспоринони, инхибитори на беталактамазата; макролиди), антивирусни медикаменти (општи напомени, анти-херпес вирусни медикаменти); антисептици; останат не-антиинфективен третман.	1
	Алиментарни токсоинфекции. Нетифусни салмонелози. Дизентерија бациларис. Ротавирусен ентероколит.	1
	Ангини. Дифтерија. Скарлатина. Ринит. Грип. Мумпс	1
	Гнојни менингити.	1
	Серозни менингити. Енцефалити. Rabies.	1

	Морбили. Рубеола. Варицела. Херпес зостер.	1
	Херпес симплекс инфекции. Мононуклеоза.	1
	Вирусни хепатити.	1
	ХИВ/СИДА.	1
	Орални инфекции. Микози. Маларија	1
	Тетанус. Антракс. Бруцелоза.	1
	Нозокомијални (болнички) инфекции.	1
	Практична настава	час.
	Менаџмент на инфективните заболувања на различни нивои на здравствениот систем.	1
	Дијагностички протокол - анамнеза и статус на пациенти со инфективно заболување.	1
	Серо и вакцино профилакса кај инфективните заболувања.	1
	Вирусни горнореспираторни инфекции.	1
	Тонзилофарингити: ангини.	1
	Менингеален и ликворен синдром.	1
	Водно-електролитни пореметувања кај акутните инфективни проливи.	1
	Инфекции со кожно-мукозни промени.	1
	Мононуклеозен синдром и мумпс.	1
	Иктеричен синдром.	1
	Вирусни хепатити.	1
	Синдром на стекната имунодефициенција и опортунни инфекции кај имуносупримирани.	1
	Инфективни заболувања со фебрилен синдром.	1
	Енцефалитичен синдром. Рабиес. Тетанус.	1
	Микози.	1
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 15 часа. Наставата се организира како циклична или блок настава.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби).	
Излезност од учењето	Оспособен е за поставување на дијагноза. Оспособен е за одредување на план на терапија. Оспособен е за одредување на план за специфична имуно и хемиопротекса.	

Оценка на активността на студентот	Активности		Кредитни бодови		
			минимум	максимум	
	Редовност на теоретска настава*		3	5	
	Активност на практична настава**		9	15	
	Завршен испит:				
	- теоретски писмен дел (тест) и		24	40	
	- практичен усмен дел		24	40	
	вкупно		60	100	
	* (12 предавања - 3 бода; 13 предавања - 4 бода; 14-15 предавања -5 бода)				
	** (9 вежби - 9 бода; 10 вежби -10 бода; 11 вежби -11 бода; 12 вежби -12 бода; 13 вежби -13 бода; 14 вежби -14 бода; 15 вежби -15 бода)				
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка		
	< 60	5	F		
	60-67	6	E		
	68-75	7	D		
	76-84	8	C		
	85-93	9	B		
	94-100	10	A		
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15			
	Подготовка за предавање	10			
	Консултации	5			
	Вежби	15			
	Подготовка за вежби	10			
	Вкупно	55			
	Оценување	20			
	Се вкупно	75			
Кредити	2,5				
Проверка на знаењето	Завршен испит 48-80 бода /писмен (24 - 40 бода) + усмен дел (24 - 40 бода)/				

Учебни помагала	1. „Инфективни болести“ Ивановски Љ, главен уредник. Скопје: ТРИМАКС, 2007, подготвен од наставниците и соработниците при Катедрата по инфектологија. 2. „Практикум по инфектологија за студентите по стоматологија“ подготвен од наставниците и соработниците при Катедрата по инфектологија.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

НЕВРОЛОГИЈА

Предмет	Неврологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	3103	
Студиска програма	III (трета)	
Семестар	V (петти)	
Вкупно часови	30	
Кредити	2,5	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички медицински предмет.	
Предуслови	Освоени кредити од Анатомија I и II и Патофизиологија.	
Изведува	Катедра по неврологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Вера Даскаловска, verus@mt.net.mk	
Адреса	Клиника за неврологија Водњанска 17, Скопје, 02 3 111 904, e-mail: nevrologija@nevrologija.com.mk	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, Неврологија, задолжителен предмет.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Неврологија - значење, историјат, моторни и сензитивни синдроми.	1
	Кранијални нерви: анатомија, физиологија, патологија на кранијални нерви (од првиот до шестиот).	1
	Кранијални нерви: анатомија, физиологија, патологија на кранијални нерви (од седмиот до дванаесеттиот).	1
	Заболувања и повреди на спиналните корени, сплетови и периферни нерви.	1

	Мултипла Склероза.	1	
	Болести на екстрапирамидниот систем.	1	
	Болести на малиот мозок: тумори, атаксии, васкуларни, воспалителни.	1	
	Цереброваскуларни болести: исхемичен, хеморагичен мозочен удар, субарахноидална хеморагија.	2	
	Тумори на големиот и рбетниот мозок.	1	
	Енцефалити: акутен вирусен енцефалит, субакутен склерозантен паненцефалит и други воспаленија на мозокот.	1	
	Епилепсии: етиопатогенеза, класификација, дијагноза и терапија.	1	
	Мигрена и други главоболки: етиопатогенеза, форми, дијагноза, диференцијална дијагноза, терапија.	1	
	Невропатии	1	
	Миопатии	1	
	Практична настава	час.	
	Невролошки статус	1	
	Анамнеза	1	
	Мотилитет	2	
	Сензибилитет	2	
	Кранијални нерви	3	
	Рефлекси	2	
Практична работа со пациенти со: ЦВИ, Мултипла склероза, Епилепсија, екстрапирамидни заболувања.	4		
Организација	Теоретска настава 15 часа, вежби 15 часа, наставата се организира како циклична или блок настава.		
Методи на учење	Интерактивна настава, практична работа со пациенти со невролошки заболувања.		
Излезност од учењето	Студентите треба да се стекнат со основни познавања од неврологијата.		
Оценка на активноста на студентот	Активности	Кредитни бодови	
		минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
Активност на теоретска настава	6	10	

	Редовност на практична настава	3	5		
	Активност на практична настава	9	15		
	1 колоквиум	39	65		
	вкупно	60	100		
	Освоени кредитни бодови			оценка	ЕКТС оценка
	< 60			5	F
	60-67			6	E
	68-75			7	D
	76-84			8	C
	85-93			9	B
94-100			10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15			
	Подготовка за предавање	10			
	Консултации	5			
	Вежби	15			
	Подготовка за вежби	10			
	Вкупно	55			
	Оценување	20			
	Се вкупно	75			
	Кредити	2,5			
Проверка на знаењето	Еден колоквиум со бодови од 39 до 65, континуирана проверка на знаењето во текот на теоретската и практичната настава.				
Учебни помагала	Учебник по неврологија: <i>Основни принципи на современата неврологија</i> , група автори, 2002 год., Просветно дело, Скопје.				
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				

ГНАТОЛОГИЈА

Предмет	Гнатологија																										
Студиска програма	Доктор по дентална медицина																										
Код	3107																										
Студиска програма	III (трета)																										
Семестар	V (петти)																										
Вкупно часови	30																										
Кредити	2,5																										
Вид на предмет	Задолжителен, базичен стоматолошки претклинички предмет.																										
Предуслови	Освоени кредити: Анатомија I и II, Физиологија I и II, Хистологија и ембриологија, Анатомија и морфологија на вилиците и заби; Биофизика потпис: Претклиничка мобилна протетика (тотална и парцијална протеза).																										
Изведува	Катедра за мобилна стоматолошка протетика																										
Одговорен наставник	Проф. д-р Љубен Гугувчевски																										
Адреса	Катедра за мобилна протетика, Стоматолошки факултет, Водњанска 17, тел.: 3115 647.																										
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Гнатологија.																										
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Вовед во гнатологијата.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Преглед на постапките за целосна рехабилитација на устната празнина.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Гнатолошки аспекти на оклузијата. Составни елементи на оклузијата.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Оклузија и артикулација.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Гранични мандибуларни движења.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Физиолошко мирување и центрична релација.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Артикулатори и лицев лак.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Функционална анализа на стоматогнатниот систем.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Предуслови за обезбедување на оптимални оклузални состојби.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Функции на стоматогнатниот систем.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Пречки и неправилности во функцијата на стоматогнатниот систем.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Терапија на пречките и неправилностите во функцијата на стоматогнатниот систем.</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Вовед во гнатологијата.	1	Преглед на постапките за целосна рехабилитација на устната празнина.	1	Гнатолошки аспекти на оклузијата. Составни елементи на оклузијата.	1	Оклузија и артикулација.	1	Гранични мандибуларни движења.	1	Физиолошко мирување и центрична релација.	1	Артикулатори и лицев лак.	1	Функционална анализа на стоматогнатниот систем.	1	Предуслови за обезбедување на оптимални оклузални состојби.	1	Функции на стоматогнатниот систем.	1	Пречки и неправилности во функцијата на стоматогнатниот систем.	1	Терапија на пречките и неправилностите во функцијата на стоматогнатниот систем.	1
	Теоретска настава	час.																									
	Вовед во гнатологијата.	1																									
	Преглед на постапките за целосна рехабилитација на устната празнина.	1																									
	Гнатолошки аспекти на оклузијата. Составни елементи на оклузијата.	1																									
	Оклузија и артикулација.	1																									
	Гранични мандибуларни движења.	1																									
	Физиолошко мирување и центрична релација.	1																									
	Артикулатори и лицев лак.	1																									
	Функционална анализа на стоматогнатниот систем.	1																									
	Предуслови за обезбедување на оптимални оклузални состојби.	1																									
	Функции на стоматогнатниот систем.	1																									
	Пречки и неправилности во функцијата на стоматогнатниот систем.	1																									
Терапија на пречките и неправилностите во функцијата на стоматогнатниот систем.	1																										

	Селективно истружување.	1		
	Современи оклузални шеми што се користат во гнатологијата.	1		
	Завршен тест	1		
	Практична настава	час.		
	Изработка на студио модели од тврд гипс со еугнат меѓувилчен сооднос.	1		
	Поставување на студио моделите во артикулатор (предвидена е работа во полуиндивидуален артикулатор тип Stratos 200).	3		
	Проучување на граничните мандибуларни движења.	4		
	Практична примена на лицев (образен) лак.	4		
	Практична примена на постапките на селективно истружување на студио моделите изработени од тврд гипс.	3		
Организација	Теоретска настава со 15 часа и практична настава со 15 часа, семинарски теми (консултации околу семинарските теми), наставата се организира како циклична или блок настава.			
Методи на учење	Теоретска настава, работа во групи за практичните вежби.			
Излезност од учењето	Оспособен за поставување на дијагноза на оклузалните нарушувања, оспособен за одредени терапевтски процедури од доменот на оклузијата кај природната и вештачката дентиција.			
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	1 колоквиум		30	50
	Завршен испит		9	15
	вкупно		60	100
		Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F	
	60-67	6	E	

	<table border="1"> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </table>	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A						
68-75	7	D																	
76-84	8	C																	
85-93	9	B																	
94-100	10	A																	
Оптовареност на студентот / часови	<table border="1"> <tr> <td>Предавања</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>55</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>Кредити</td> <td>2,5</td> </tr> </table>	Предавања	15	Подготовка за предавање	10	Консултации	5	Вежби	15	Подготовка за вежби	10	Вкупно	55	Оценување	20	Се вкупно	75	Кредити	2,5
Предавања	15																		
Подготовка за предавање	10																		
Консултации	5																		
Вежби	15																		
Подготовка за вежби	10																		
Вкупно	55																		
Оценување	20																		
Се вкупно	75																		
Кредити	2,5																		
Проверка на знаењето	1 колоквиум: минимум 30 бода, максимум 50 бода. Завршен испит: минимум 9 бода, максимум 15 бода, континуирана проверка на знаењето во текот на теоретската и практичната настава.																		
Учебни помагала	1. <i>Основи на гнатологијата</i> (од проф. Љ. Гугувчевски), 2. <i>Modern Gnathological Concepts</i> (od V. Lucia)																		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски																		

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА

Предмет	Оториноларингологија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	3108
Студиска програма	III (трета)
Семестар	V (петти)

Вкупно часови	45																										
Кредити	3																										
Вид на предмет	Задолжителен, клинички медицински.																										
Предуслови	Освоени кредити: Анатомија I и II																										
Изведува	Катедра за Оториноларингологија																										
Одговорен наставник	Проф. д-р Марина Давчева-Чакар																										
Адреса	Медицински факултет, Водњанска 17; e-mail: orlclinika@yahoo.com																										
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Оториноларингологија.																										
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Конгенитални малформации на надворешно, средно и внатрешно уво. Туѓи тела и воспалителни заболувања на надворешно уво.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Повреди на надворешно уво; Фрактури на темпорална коска.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Воспалителни процеси на средно уво, отогени компликации и ендокранијални компликации.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Невоспалителни процеси на внатрешно уво. Mo Meniere, Sy Costen.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Парези и парализи на n.Facialis.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Анатомија и физиологија на нос и параназални синуси; Конгенитални аномалии на нос и параназални синуси.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Повреди на лицевиот предел (Lefort I, II, III фрактура на зигоматичната коска, фронтотомоидална повреда, фрактура на долната вилица, импресивна фрактура на орбита). Крвавење од нос.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Колоквиум</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Воспалителни процеси и тумори на нос и параназални синуси. Егзокранијални синусогени компликации. Ороантрални фистули.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Конгенитални малформации на усната празнина и ждрелото. Неврогени нарушувања на фаринкс. Синдром на стилоидниот процесус, неуралгија на n.glossopharyngealis и n.vagus.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Хиперплазија и воспалителни процеси на аденоидните вегетации, лингвалната и палатиналните тонзили, тумори во епифаринкс и хипофаринкс.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Анатомија и физиологија на ларинкс. Конгенитални малформации на ларинкс.</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Конгенитални малформации на надворешно, средно и внатрешно уво. Туѓи тела и воспалителни заболувања на надворешно уво.	2	Повреди на надворешно уво; Фрактури на темпорална коска.	2	Воспалителни процеси на средно уво, отогени компликации и ендокранијални компликации.	2	Невоспалителни процеси на внатрешно уво. Mo Meniere, Sy Costen.	2	Парези и парализи на n.Facialis.	2	Анатомија и физиологија на нос и параназални синуси; Конгенитални аномалии на нос и параназални синуси.	2	Повреди на лицевиот предел (Lefort I, II, III фрактура на зигоматичната коска, фронтотомоидална повреда, фрактура на долната вилица, импресивна фрактура на орбита). Крвавење од нос.	2	Колоквиум	2	Воспалителни процеси и тумори на нос и параназални синуси. Егзокранијални синусогени компликации. Ороантрални фистули.	2	Конгенитални малформации на усната празнина и ждрелото. Неврогени нарушувања на фаринкс. Синдром на стилоидниот процесус, неуралгија на n.glossopharyngealis и n.vagus.	2	Хиперплазија и воспалителни процеси на аденоидните вегетации, лингвалната и палатиналните тонзили, тумори во епифаринкс и хипофаринкс.	2	Анатомија и физиологија на ларинкс. Конгенитални малформации на ларинкс.	2
	Теоретска настава	час.																									
	Конгенитални малформации на надворешно, средно и внатрешно уво. Туѓи тела и воспалителни заболувања на надворешно уво.	2																									
	Повреди на надворешно уво; Фрактури на темпорална коска.	2																									
	Воспалителни процеси на средно уво, отогени компликации и ендокранијални компликации.	2																									
	Невоспалителни процеси на внатрешно уво. Mo Meniere, Sy Costen.	2																									
	Парези и парализи на n.Facialis.	2																									
	Анатомија и физиологија на нос и параназални синуси; Конгенитални аномалии на нос и параназални синуси.	2																									
	Повреди на лицевиот предел (Lefort I, II, III фрактура на зигоматичната коска, фронтотомоидална повреда, фрактура на долната вилица, импресивна фрактура на орбита). Крвавење од нос.	2																									
	Колоквиум	2																									
	Воспалителни процеси и тумори на нос и параназални синуси. Егзокранијални синусогени компликации. Ороантрални фистули.	2																									
	Конгенитални малформации на усната празнина и ждрелото. Неврогени нарушувања на фаринкс. Синдром на стилоидниот процесус, неуралгија на n.glossopharyngealis и n.vagus.	2																									
	Хиперплазија и воспалителни процеси на аденоидните вегетации, лингвалната и палатиналните тонзили, тумори во епифаринкс и хипофаринкс.	2																									
Анатомија и физиологија на ларинкс. Конгенитални малформации на ларинкс.	2																										

	<table border="1"> <tr> <td>Парези и парализи на ларинкс. Воспалителни процеси и тумори на ларинкс.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Туѓи тела во ларинкс, едем на ларинкс, трахеотомија 2.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>колоквиум</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Практична настава</td> <td>час.</td> </tr> <tr> <td>Рутински вежби, оториноларинголошки преглед, со акцент на значајните методи на инвестигација за студентите по стоматологија.</td> <td>15</td> </tr> </table>	Парези и парализи на ларинкс. Воспалителни процеси и тумори на ларинкс.	2	Туѓи тела во ларинкс, едем на ларинкс, трахеотомија 2.	2	колоквиум	2	Практична настава	час.	Рутински вежби, оториноларинголошки преглед, со акцент на значајните методи на инвестигација за студентите по стоматологија.	15																																		
Парези и парализи на ларинкс. Воспалителни процеси и тумори на ларинкс.	2																																												
Туѓи тела во ларинкс, едем на ларинкс, трахеотомија 2.	2																																												
колоквиум	2																																												
Практична настава	час.																																												
Рутински вежби, оториноларинголошки преглед, со акцент на значајните методи на инвестигација за студентите по стоматологија.	15																																												
Организација	Теоретска настава со 30 часа и практична настава со 15 часа, семинарски теми (консултации околу семинарските теми).																																												
Методи на учење	Теоретска настава, работа во групи за практичните вежби.																																												
Излезност од учењето	Основни познавања за симптомите и знаците на одредени состојби од доменот на оториноларингологијата значајни за стоматолошката пракса.																																												
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (2 колоквиуми)</td> <td>39</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	Континуирана проверка (2 колоквиуми)	39	65	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																												
	минимум	максимум																																											
Редовност на теоретска настава	3	5																																											
Активност на теоретска настава	6	10																																											
Редовност на практична настава	3	5																																											
Активност на практична настава	9	15																																											
Континуирана проверка (2 колоквиуми)	39	65																																											
вкупно	60	100																																											
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																											
< 60	5	F																																											
60-67	6	E																																											
68-75	7	D																																											
76-84	8	C																																											
85-93	9	B																																											
94-100	10	A																																											

Оптовареност на студентот / часови	Предавања	30
	Подготовка за предавање	10
	Консултации	5
	Вежби	15
	Подготовка за вежби	10
	Вкупно	70
	Оценување	20
	Се вкупно	90
	Кредити	3
Проверка на знаењето	2 колоквиуми и континуирано оценување на активноста на студентите на теоретската и практичната настава.	
Учебни помагала	Оториноларингологија за студенти по стоматологија - Проф. д-р Ранко Держенц, одредени поглавја.	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

ОПШТА ХИРУРГИЈА

Предмет	Општа хирургија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	3110
Студиска програма	III (трета)
Семестар	V (петти)
Вкупно часови	60
Кредити	5
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, медицински.
Предуслови	Освоени кредити од Анатомија I и II, Општа патологија.
Изведува	Катедра за Хирургија, Медицински факултет.
Одговорен наставник	Проф. д-р Г. Кондов; Катедра за хирургија, Медицински факултет.
Адреса	Катедра за хирургија, Медицински факултет Адреса: Водњанска 17; e-mail: mail: kondov@yahoo.com

Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Општа хирургија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Вовед во хирургија и основни хируршки принципи; операциона сала и основни хируршки инструменти. Асепса, антисепса и контрола на инфекцијата. Неспецифични и специфични хируршки инфекции.	3
	Системски одговор на повредата. Механичка повреда. Термички повреди. Иницијално згрижување и третман на повредени. Повреди во воени услови и третман на повредите во воени услови.	3
	Рани, зараснување на рани, третман на рани. Фрактури, луксации, дисторзии. Крвавења, хемостаза, и трансфузија на крв и крвни деривати	2
	Трансплантација. Онкологија. Анестезија и третман на болка. Специфични хируршки проблеми: краниocereбрални повреди и спациокомпресивен синдром.	2
	Повреди на периферни нерви. Неуралгија на n.trigeminus. Тумори на мозокот и medulla spinalis.	2
	Скршеница на рбетниот столб, карлица, горен и долен екстремитет. Повреди на градниот кош.	2
	колоквиум	2
	Болести на тиреоидната и паратиреоидната жлезда. Болести на езофагус: туѓи тела, иницијален и дефинитивен третман.	3
	Тумори на дишните патишта, болести на белите дробови, туѓи тела, иницијален и дефинитивен третман.	3
	Болести на срцето, артериите, вените и лимфните патишта, болести на дојка.	3
	Болести на бубрегот, уретерот, уретрата, простата и v. urinaria.	2
	Повреда на абдомен, акутна абдоминална болка, болести на желудникот, дуоденумот и тенкото црево.	2
	Болести на црниот дроб, жолчните патишта и панкреас.	2
	колоквиум	2
	Практична настава	час.
	Студентите преку работа во лаборатории се запознаваат со базичните концепти на хируршката постапка. Студентите прегледуваат пациенти, пополнуваат медицинска документација и учествуваат во базичните третмански постапки. Присуствуваат и асистираат во постапка за иницијална и дефинитивна дијагноза, третман и следење на хируршки болни.	30

Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 30 часа.			
Методи на учење	Интерактивна настава(теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.			
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - основни познавања на основни хируршки принципи, - основни познавања за рани, зараснување на рани, - основни познавања на онколошки заболувања и анестезиологија, - пошироки познавања за асепса, антисепса и контрола на инфекцијата, - пошироки познавања за краниоцеребрални повреди. 			
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
		минимум	максимум	
	Редовност на теоретска настава	3	5	
	Активност на теоретска настава	6	10	
	Редовност на практична настава	3	5	
	Активност на практична настава	9	15	
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65	
	вкупно	60	100	
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
60-67		6	E	
68-75		7	D	
76-84		8	C	
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	30		
	Подготовка за предавање	20		
	Консултации	10		
	Вежби	30		
	Подготовка за вежби	10		
	Вкупно	100		

	Оценување	50
	Се вкупно	150
	Кредити	5
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската на става, 2 колоквиума.	
Учебни помагала	<i>Општа и специјална хирургија</i> , Пановски Скрипта за студентите по Стоматологија (во подготовка).	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

ПЕДИЈАТРИЈА

Предмет	Педијатрија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	3104
Студиска програма	III (трета)
Семестар	V (петти)
Вкупно часови	30
Кредити	2,5
Вид на предмет	Задолжителен, клинички медицински.
Предуслови	Освоени кредити од Патофизиологија, Микробиологија и имунологија.
Изведува	Катедра за детски болести
Одговорен наставник	Проф. д-р Розана Кацарска
Адреса	Клиника за детски болести, Водњанска 17, Скопје Тел. +389 2 3147 711, e-mail: rozesk2002@yahoo.com
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Педијатрија.

Наставна содржина	Теоретска настава		час.
	Вовед во педијатрија.		1
	Раст и развој.		1
	Дијабетес меллитус.		1
	Херидитарни болести со зафаќање на усна шуплина.		1
	Природна исхрана.		1
	Рахитис.		1
	Малнутрици.		1
	Хеморагичен синдром.		1
	Фебрис реуматика.		1
	Конгенитални кардиопатии.		1
	Малигни болести во детска возраст.		1
	Горни респираторни инфекции.		1
	Бронхопневмонии, примарна ТБЦ.		1
	Пострептококов гломерулонефрит.		1
	Пароксизмални пореметувања.		1
Практична настава		час.	
Клинички вежби на Клиниката за педијатрија. На вежбите студентите проследуваат пациенти во детска возраст со заболувања кои што се наведени во теоретските методски единици.		15	
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 15 часа. Наставата се организира како циклична или блок настава.		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	Излезност од теоретската настава: - Основни познавања на болестите во детска возраст кои имаат влијание врз оралното здравје.		
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови
			минимум
			максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10

	Редовност на практична настава	3	5
	Активност на практична настава	9	15
	1 колоквиум	39	65
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
94-100	10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15	
	Подготовка за предавање	10	
	Консултации	5	
	Вежби	15	
	Подготовка за вежби	5	
	Вкупно	50	
	Оценување	25	
	Се вкупно	75	
	Кредити	2,5	
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 1 колоквиум: I колоквиум - 65 бода останатите 35 бода студентот ги стекнува преку континуирана активност на теоретската и практичната настава.		
Учебни помагала	Катедрата за педијатрија подготви скрипта со сите предавања.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА

Предмет	Превентивна стоматологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	3111	
Студиска програма	III (трета)	
Семестар	VI (шести)	
Вкупно часови	60	
Кредити	4	
Вид на предмет	Клинички стоматолошки предмет.	
Предуслови	Освоени кредити од Орална биохемија, Епидемиологија, Орална хигиена.	
Изведува	Катедра за детска и превентивна стоматологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Миле Царчев	
Адреса	Стоматолошки Факултет, Водњанска бр. 17. тел 3115647 e-mail: carcev_m@stomfak.ukim.edu.mk	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен, превентивна стоматологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Вовед, поделба на превентивата, категории на орални заболувања.	2
	Дентален плак и неговата улога во настанување на забниот кариес.	1
	Развој на кариозна лезија.	3
	Механичка и хемиска контрола на денталниот плак.	3
	Улога на флуоридите во превентивата на забниот кариес.	6
	Залевање на фисури и јамички.	2
	Орална биолошка одбрана-деминерализација и реминерализација.	3
	Тестирање на кариес активността.	2
	Кариоген потенцијал на храната.	2
	Превентива на пародонталната болест.	1
	Интерцептивна ортодонција.	3
	Едукацијата и мотивацијата како фактор во промоцијата на оралното здравје.	2

	Практична настава		час.	
	Воведни вежби - категории на орални заболувања, - примарни превентивни мерки.		2	
	Прием на пациентот и запознавање со основните принципи на клиничката работа со пациенти.		2	
	Дентален плак и неговата улога во настанувањето на забниот кариес (визуализација на денталниот плак и одредување на плак индекс).		2	
	Механичка и хемиска контрола на денталниот плак (професионално отстранување на денталниот плак).		4	
	Методи на четкање на забите (демонстрација).		4	
	Методи на ендогена примена на флуоридите(флуоридни таблети-дозирање).		2	
	Локална апликација на флуоридни препарати.		4	
	Залевање на фисури (воведно предавање, работа со пациенти).		4	
	Детекција на иницијална кариозна лезија.		2	
	Дијагностика на хроничен катарален гингивит.		2	
	Едукацијата и мотивацијата како фактори за промоција на оралното здравје (држење на предавања во училишни и предучилишни установи).		2	
Организација	Теоретска настава - 30 часа, практична настава - 30 часа.			
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.			
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - стекнување на основни познавања за развојот на кариозната лезија, - стекнување на пошироки познавања за значењето на флуорот, во превенцијата на кариесот, - стекнување на пошироки познавања за мерките за одржување на орална хигиена, - стекнување на пошироки познавања за промоција на оралното здравје. 			
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
Редовност на практична настава		3	5	

	Активност на практична настава	9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	30	
	Подготовка за предавање	15	
	Консултации	5	
	Вежби	30	
	Подготовка за вежби	10	
	Вкупно	90	
	Оценување	30	
	Се вкупно	120	
	Кредити	4	
Проверка на знаењето	2 колоквиуми: вкупно 65 кредитни бода, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава.		
Учебни помагала	Основен учебник „Превентивна стоматологија“, проф. д-р Миле Царчев, издавач Стоматолошки Факултет - Скопје, 2006 година.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈА

Предмет	Дерматовенерологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	3112	
Студиска програма	III (трета)	
Семестар	VI (шести)	
Вкупно часови	30	
Кредити	2,5	
Вид на предмет	Клинички медицински предмет.	
Предуслови	Освоени кредити од Општа патологија, Фармакологија, Микробиологија. Потпис од: Интерна медицина.	
Изведува	Катедра за Дерматовенерологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Љ. Павлова	
Адреса	Клиника за Дерматовенерологија, Водњанска бр. 17.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен, Дерматовенерологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Макро-микроскопска структура на кожата и видливите слузокожи.	1
	Основни хистопатолошки процеси во кожата.	1
	Ефлоресценции на кожата.	1
	Терапија на кожните болести.	1
	Инфективни кожни болести, вклучително и СТД полово преносливите болести (гонореа, сифилис и ХИВ).	3
	Алергиски кожни болести.	1
	Медикаментозни егзантеми.	1
	Автоимуни и булозни дерматози.	1
	Еритемосквамозни дерматози.	1
	Болести на лојните жлезди; преканцерози.	1
	Болести на вени со последични состојби.	1
	Генодерматози, болести на косата, ноктите и пореметувања во пигментацијата.	1

	<table border="1"> <tr> <td>колоквиум</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Практична настава</td> <td>час.</td> </tr> <tr> <td>Обработка на инструктивна казуистика од хоспитализирани/амбулантски пациенти со дијагнози; посета и запознавање со работата на субспецијалистичките амбуланти на Клиниката за дерматовенерологија.</td> <td>15</td> </tr> </table>	колоквиум	1	Практична настава	час.	Обработка на инструктивна казуистика од хоспитализирани/амбулантски пациенти со дијагнози; посета и запознавање со работата на субспецијалистичките амбуланти на Клиниката за дерматовенерологија.	15																																									
колоквиум	1																																															
Практична настава	час.																																															
Обработка на инструктивна казуистика од хоспитализирани/амбулантски пациенти со дијагнози; посета и запознавање со работата на субспецијалистичките амбуланти на Клиниката за дерматовенерологија.	15																																															
Организација	Теоретска настава -15 часа, практична настава -15 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.																																															
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.																																															
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - основни познавања за дерматовенеролошките заболувања, - оспособен за поставување на диференцијална дијагноза и подготовка на план на терапија. 																																															
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>1 колоквиум</td> <td>30</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Завршен (практичен) испит</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	1 колоквиум	30	50	Завршен (практичен) испит	9	15	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																															
	минимум	максимум																																														
Редовност на теоретска настава	3	5																																														
Активност на теоретска настава	6	10																																														
Редовност на практична настава	3	5																																														
Активност на практична настава	9	15																																														
1 колоквиум	30	50																																														
Завршен (практичен) испит	9	15																																														
вкупно	60	100																																														
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																														
< 60	5	F																																														
60-67	6	E																																														
68-75	7	D																																														
76-84	8	C																																														
85-93	9	B																																														
94-100	10	A																																														

Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15
	Подготовка за предавање	10
	Консултации	5
	Вежби	15
	Подготовка за вежби	5
	Вкупно	50
	Оценување	15
	Се вкупно	75
	Кредити	2,5
Проверка на знаењето	1 колоквиум, завршен (практичен) испит, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава.	
Учебни помагала	<i>Дерматовенерологија</i> за стоматолози, Павлова.	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

ОСНОВИ НА КЛИНИЧКА РАДИОЛОГИЈА

Предмет	Основи на клиничка радиологија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	3113
Студиска програма	III (трета)
Семестар	VI (шести)
Вкупно часови	30
Кредити	2,5
Вид на предмет	Клинички медицински предмет.
Предуслови	Освоени кредити од Анатомија I и II
Изведува	Катедра за Радиологија
Одговорен наставник	Проф. д-р Климе Ѓорески (e-mail: kgjoreski@hotmail.com)
Адреса	Универзитетска клиника за радиологија, Белградска бб.
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен, Основи на клиничка радиологија.

Наставна содржина	Теоретска настава		час.	
	Основи на радиолошка физика.		1	
	Основи на радиолошка радиобиологија.		1	
	Геометриски законитости при создавањето на рентгенската слика.		1	
	Принципи на радиолошка заштита.		2	
	Радиологија на кардиоваскуларниот систем.		1	
	Радиологија на респираторниот систем.		1	
	Радиологија на гастроинтестиналниот систем.		1	
	Радиологија на хепатобилијарниот и уринарниот систем.		1	
	Радиологија на остеоартикуларниот систем.		2	
	Компјутеризирана томографија и нејзина примена во стоматологијата.		1	
	Магнетна резонанца и нејзина примена во стоматологија.		1	
	Ултразвук		1	
	колоквиум		1	
	Практична настава		час.	
Демонстрација на изведување на одделни радиолошки методи, основни појмови за рентгенската слика и нејзина анализа, принципи на радиолошка заштита.		15		
Организација	Теоретска настава -15 часа; практична настава -15 часа; наставата се организира како циклична или блок настава.			
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.			
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - основни познавања на радиобиологија, - основни познавања на радиологијата на одделни системи, - основни познавања за современите методи во радиологијата, - пошироки познавања на принципите на радиолошка заштита. 			
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	1 колоквиум		39	65
вкупно		60	100	

	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A
	Оптовареност на студентот / часови	Предавања	
Подготовка за предавање			10
Консултации			5
Вежби			15
Подготовка за вежби			5
Вкупно			50
Оценување			15
Се вкупно			75
Кредити			2,5
Проверка на знаењето	1 колоквиум, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава.		
Учебни помагала	Авторизирани предавања од катедрата за радиологија		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

ИНДИВИДУАЛЕН ПРОЕКТ

Предмет	Индивидуален проект
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	3115
Студиска програма	III (трета)

Семестар	VI (шести)																
Кредити	2,5																
Вид на предмет	Задолжителен проект																
Предуслови	Студентот мора да ги положи испитите сродни со областа од која е одбран проектот.																
Изведува	Во зависност од изборот на темата за изработка на индивидуалниот проект.																
Одговорен наставник	Во зависност од изборот на темата за изработка на индивидуалниот проект.																
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен проект.																
Наставна содржина	Поставување на проектна задача (PBL ориентирана задача). Селекција на релевантна литература, преглед на сознанијата и донесување на сопствени заклучоци кои треба да се формулираат во пишан извештај, усна презентација и одбрана на проектот пред членовите на катедрата и студентите кои одбрале проект кај истиот професор.																
Излезност од учењето	Воведување на студентите во научноистражувачката работа, критичко размислување, пишување и усмена презентација на мини проект.																
Оценка на активноста на студентот	Усно презентирање на проектот, евалуација на пишаниот проект.																
Оптовареност на студентот / часови	<table border="1"> <tr> <td>Дефинирање на проектната задача (поставување на PBL ориентирана задача).</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Преглед и обработка на релевантна литература.</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Прелиминарна подготовка на извештајот за проектот.</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Пишување на извештајот.</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за јавна презентација.</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Јавна презентација и одбрана.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>Кредити</td> <td>2,5</td> </tr> </table>	Дефинирање на проектната задача (поставување на PBL ориентирана задача).	4	Преглед и обработка на релевантна литература.	15	Прелиминарна подготовка на извештајот за проектот.	10	Пишување на извештајот.	35	Подготовка за јавна презентација.	9	Јавна презентација и одбрана.	2	Се вкупно	75	Кредити	2,5
Дефинирање на проектната задача (поставување на PBL ориентирана задача).	4																
Преглед и обработка на релевантна литература.	15																
Прелиминарна подготовка на извештајот за проектот.	10																
Пишување на извештајот.	35																
Подготовка за јавна презентација.	9																
Јавна презентација и одбрана.	2																
Се вкупно	75																
Кредити	2,5																
Учебни помагала	Селектирана литература релевантна за избраниот проект.																
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски																

ОРАЛНА МЕДИЦИНА И ПАТОЛОГИЈА I

Предмет	Орална медицина и патологија I	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4101	
Студиска година	IV (четврта)	
Семестар	VII (седми)	
Вкупно часови	60	
Кредити	4,5	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, стоматолошки.	
Предуслови	Освоени кредити од Интерна медицина и Општа патологија, Патолошки основи на болестите, Дерматовенерологија.	
Изведува	Катедра за болести на устата и пародонтот Проф. д-р. М. Накова, проф. д-р. З. Белазелкоска, проф. д-р. М. Поповска.	
Одговорен наставник	Проф. д-р З. Белазелкоска	
Адреса	Катедра за болести на устата и пародонтот, Стоматолошки факултет, Водњанска 18 Скопје. Тел. +389 2 3299 038 e-mail:belazlatanka@yahoo.com	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Орална медицина и патологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	ВОВЕД ВО ОРАЛНАТА МЕДИЦИНА	
	Орална медицина (МИНАТО, СЕГАШНОСТ, ИДНИНА).	1
	Класификација на оралните заболувања.	1

	Анатомски карактеристики на оралната лигавица. Микроскопска слика, функционални карактеристики, и физиолошки процеси на оралната лигавица.	2
	Патолошки промени на оралната лигавица, микроскопски и макроскопски.	2
	Фактори на одбрана на усната празнина.	1
	Повреди на оралната лигавица (механички, термички, хемиски, радијациони).	1
	Нуспојави на лекови и токсични реакции на оралната лигавица.	1
	Патолошки промени и воспаленија на усниците.	3
	Патолошки промени на лигавиците, воспаленија на јазикот и развојни аномалии.	3
	Патолошки промени на лигавицата и воспаленија на непцето.	1
	Болести на плунковните жлезди.	1
	Нарушувања во секрецијата на плуковните жлезди.	1
	Синдромот на печење и жарење во устата и нарушување во осетливоста на вкусот.	1
	Манифестации на крвните заболувања на оралната лигавица. Нарушување во функцијата на еритроцитите и тромбоцитите.	1
	Манифестација на крвните заболувања на оралната лигавица. Нарушувања во функцијата на леукоцитите.	1
	Манифестации на кардиоваскуларните и респираторните заболувања на оралната лигавица.	1
	Манифестации на хормоналните и метаболичките нарушувања на оралната лигавица.	2
	Манифестации на неуролошките и психосоматските нарушувања во устата.	1
	Манифестации на болестите на гастроинтестиналниот тракт на оралната лигавица. Манифестации на бубрежните заболувања на оралната лигавица.	1
	Манифестации на нутритивните нарушувања и недостатокот на витамини на оралната лигавица.	1
	Орална медицина во детска возраст.	2
	Орална медицина кај болни со посебни потреби. Орални заболувања кои се последица на сексуален контакт.	1

Практична настава	час.
ОСНОВИ НА ОРАЛНАТА ПРОПЕДЕВТИКА	
Анатомија на усната празнина (усни, образ, предворје на усната празнина, непце, јазик, под на усната празнина, плункини жлезди).	2
<p>Хистологија на усната празнина</p> <p>Мастикаторна лигавица (Орален епител. Сулкусен епител. Припоен епител. Дезмозомски врски. Базална мембрана. Крзно)</p> <p>Покровна лигавица, Специјализирана лигавица.</p>	3
<p>Орална флора</p> <p>Асоцијации помеѓу микроорганизмите</p> <ul style="list-style-type: none"> - симбиоза. <p>Состав на оралната флора</p> <ul style="list-style-type: none"> - Бактерии (градба, поделба на бактериите според обликот и дишењето), - Габи, - Вируси (градба, поделба) протозои. 	2
<p>Орален имунитет</p> <p>Механизам на неспецифична заштита</p> <p>1. Неспецифична пасивна заштита</p> <ul style="list-style-type: none"> - анатома-хистолошки карактеристики на оралната лигавица, - плунка, - сијаломуцин, - цвакање, - стабилност на оралната флора, - специфична положба и облик на забите. <p>2. Неспецифична активна заштита</p> <p>3. Неспецифична клеточна заштита</p> <p>Механизам на специфична заштита</p> <ul style="list-style-type: none"> - хуморален имун одговор, - целуларен имун одговор. <p>Реакции на хиперсензибилност</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анафилактична реакција, - Цитотоксична реакции, - Артусов феномен, - Доцен тип на хиперсензибилност. 	2

	<p>Оштетување и заздравување на оралните меки ткива Воспаленија. Ексудативни воспаленија. Механизам на формирање на ексудат. Поделба на ексудативните воспаленија. Проллиферативни воспаленија. Алтеративни воспаленија Поделба на воспаленијата според времетраење (акутни, хронични, субакутни). Клеточни отстапувања. Клеточни адаптации (атрофија, хипертрофија, хиперплазија, метаплазија, дисплазија). Клеточни акумулации (дегенерации) - реверзибилни оштетувања</p> <ul style="list-style-type: none"> - интрацелуларен едем, - вакуолна дегенерација, - слузна дегенерација, - хијалина дегенерација, - амилоидна дегенерација, - масна дегенерација, - фибриноидна дегенерација. 	2
	<p>Оштетување и заздравување на оралните меки ткива Клеточни дезинтеграции-иреверзибилни оштетувања</p> <ul style="list-style-type: none"> - Некроза, - Гангрена. <p>Заздравување на повреденото ткиво</p> <ul style="list-style-type: none"> - Регенерација, - Репарација (примарна, секундарна). 	2
	<p>Патологија на оралната лигавица. Основни патолошки процеси во епителот и крзното. Примарни ефлоресценции на оралната лигавица. Ефлоресценции во ниво на оралната лигавица (макула, енантем)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ефлоресценции над ниво на оралната лигавица. <p>Ефлоресценции со течна, цврста и полутечна содржина</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ефлоресценции под ниво на оралната лигавица. <p>Секундарни ефлоресценции на оралната лигавица.</p>	2
	АНАМНЕСТИЧКО И ДИЈАГНОСТИЧКО СЛЕДЕЊЕ	
	<p>Приод и анамнеза, Приод кон пациентот. Анамнеза за пациентот (анамнестички генералии) главни тегоби, сегашна болест. Мината анамнеза. Лична анамнеза. Семејна анамнеза. Социјална анамнеза. Запазување на доктринарните принципи при орално медицинските заболувања.</p>	1
	<p>Клинички преглед Поставеност на пациентот за преглед 1. Status localis extraoralis: Состојба на лицето и околните структури, Набљудување, Опипување.</p>	2

	<p>2. Status localis intraoralis: Набљудување. Опипување.</p> <p>3. Status morphe: Набљудување на промените (локализација, вид, дистрибуција, аранжман, број, форма, големина, граници, околина, боја, површинска структура).</p> <p>Опипување на промените (конзистенција, придвижување, експанзија, флукуација, болка).</p>	2
	<p>Развој на диференцијалната дијагноза.</p> <p>Групирање на промените. Повторно испитување на лезиите.</p> <p>Класификација на промените. Прелистување на можните дијагнози. Финализација на диференцијалната дијагноза.</p>	2
	<p>Понатамошни дијагностички постапки</p> <p>1. Клинички тестови (тестирање на отокот на оралната лигавица, лингвален тест, толуидински тест, шилерова јодна проба, тест на витропресија, Бренингв тест, ксеростомичен тест, тестирање на Ph плунката, тест на Nikolsky).</p> <p>2. Клиничко лабораториски тестови (микробиолошки, земање брис за антибиограм, вирусолошки испитувања, микотични испитувања нативен препарат, ексфолијативно-цитолошки тест, цитолошка анализа Tzanck-ов тест).</p> <p>3. Лабораториски тестови: Хематолошки испитувања. Биохемиски испитувања; Алерголошки испитувања; Имунолошки испитувања.</p>	2
	<p>Поставување дефинитивна дијагноза:</p> <p>Работна дијагноза, Крајна дијагноза, Терапија.</p>	2
	<p>Клинички вежби во сала</p> <p>Земање анамнеза, спроведување клинички преглед, поставување дијагноза, план на терапија.</p>	2
	<p>Клинички вежби во сала</p> <p>Земање анамнеза, спроведување клинички преглед, поставување дијагноза, план на терапија.</p>	2
	<p>Клинички вежби во сала</p> <p>Земање анамнеза, спроведување клинички преглед, поставување дијагноза, план на терапија.</p>	2
Организација	Теоретска настава 30 часа. Практична настава 30 часа.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.	
Излезност од учењето	Излезност од теоретската настава: Основни познавања за патолошките збиднувања во оралниот кавитет и превземање на превентивни и куративни методи.	

Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		39	65
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
60-67		6	E	
68-75		7	D	
76-84		8	C	
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		30	
	Подготовка за предавање		20	
	Консултации		5	
	Вежби		30	
	Подготовка за вежби		15	
	Вкупно		100	
	Оценување		35	
	Се вкупно		135	
	Кредити		4,5	
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 2 теста + проверка на стекнатите знаења и вештини од практичната настава на последната вежба.			
Учебни помагала	<ol style="list-style-type: none"> 1. Димитровски В. Поповска М. <i>Основи на оралната пропедевтика</i>. Стоматолошки факултет. Скопје 2002 год. 2. Белазелкоска З. Накова М. <i>Орлна патологија</i>. Стоматолошки факултет. Скопје 2003 год. 			

	<p>3. Поповска М. Димитровски В. Атанасовска - Стојановска А. <i>Диференцијална дијагноза на оралните лезии</i>. Магнаскен 2004 год.</p> <p>4. Накова М. Поповска М. <i>Дијагностика на оралните лезии</i>. Стоматолошки факултет. Скопје 2006 г.</p> <p>5. Цекиќ- Арамбасин А. <i>Орална медицина</i>. Школска књига - Загреб, 2005 год.</p> <p>6. Грееенберг М. Глицк М. <i>Буркетова орална медицина дијагноза и лијечење</i>. Десето издање. Медицинска наклада. Загреб, 2006 год.</p>
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

Орална медицина и патологија II

Предмет	Орална медицина и патологија II						
Студиска програма	Доктор по дентална медицина						
Код	4108						
Студиска година	IV(четврта)						
Семестар	VIII (осми)						
Вкупно часови	75						
Кредити	4,5						
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, стоматолошки предмет						
Предуслови	Потпис од Орална медицина и патологија I						
Изведува	Катедра за болести на устата и пародонтот; проф. д-р. М. Накова., проф. д-р. З. Белазелкоска., проф. д-р. М. Поповска						
Одговорен наставник	Проф. д-р. З. Белазелкоска						
Адреса	Катедра по болести на устата и пародонтот, Стоматолошки факултет, Водњанска 18 Скопје Тел. +389 2 3299 038 e-mail:belazlatanka@yahoo.com						
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Орална медицина и патологија.						
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Неспецифични бактериски инфекции на устата.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Специфични бактериски инфекции на устата.</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Неспецифични бактериски инфекции на устата.	2	Специфични бактериски инфекции на устата.	3
Теоретска настава	час.						
Неспецифични бактериски инфекции на устата.	2						
Специфични бактериски инфекции на устата.	3						

Гливични инфекции на устата.	2
Вирусни инфекции на устата.	3
Класификација оралните имунолошки пореметувања на Lichen planus.	2
Орални афтозни улцерации.	3
Мукокутани булозни болести.	4
Системски автоимуни болести.	2
Орални промени кај ХИВ инфекциите.	2
Орални манифестации кај имунодефициите.	1
Орални манифестации кај васкулитис, парапротеинемија и амилоидоза.	1
Орални алергиски реакции.	2
Практична настава	час.
КЛИНИЧКИ, ЛАБОРАТОРИСКИ ВЕЖБИ И СЕМИНАРИ	
Воведни предавања Орални генодерматози, Наследни и развојни аномалии на устата. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.	3
Воведни предавања Орални заболувања поврзани со староста, Клинички вежби во сала, Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.	3
Воведни предавања Орални болести како последица на системски нарушувања. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.	3
Воведни предавања Светли (бели) промени на оралната лигавица. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.	3
Воведни предавања Светли (бели) промени на оралната лигавица. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.	3
Воведни предавања Црвено-сини промени на оралната лигавица. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.	3

	<p>Воведни предавања Црвено-сини промени на оралната лигавица. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
	<p>Воведни предавања Пигментации на оралните и периоралните ткива. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
	<p>Воведни предавања Пигментации на оралните и периоралните ткива. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
	<p>Воведни предавања Везико-булозни заболувања. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
	<p>Воведни предавања Везико-булозни заболувања. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
	<p>Воведни предавања Улцеративни состојби. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
	<p>Воведни предавања Улцеративни состојби. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
	<p>Воведни предавања Заболувања на саливарните жлезди. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
	<p>Воведни предавања Заболувања на саливарните жлезди. Клинички вежби во сала Обработка на пациент од анамнеза до план за терапија.</p>	3
Организација	Теоретска настава 30 часа. Практична настава 45 часа.	
Методи на учење	Интерактивна настава(теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.	

Излезност од учењето	<p>Излезност од теоретската настава: Пошироки познавања за патолошките збиднувања во оралниот кавитет и превземање на превентивни и куративни методи.</p> <p>Клучни вештини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособен за дијагностика на оралните заболувања, - оспособен за расветлување на диференцијано дијагностички дилеми и разграничување на физиолошкото од патолошкото, - оспособен за клинички преглед на пациент со орални заболувања, - оспособен за ординирање терапија, - оспособен за следење на тераписки резултати и евентуални комплкации. 																																																	
Оценка на активноста на студентот	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width: 60%;">Активности</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th style="width: 20%;">минимум</th> <th style="width: 20%;">максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td style="text-align: center;">6</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td style="text-align: center;">9</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (2 колоквиума)</td> <td style="text-align: center;">30</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td style="text-align: center;">9</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td style="text-align: center;">60</td> <td style="text-align: center;">100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;">Освоени кредитни бодови</th> <th style="width: 20%;">оценка</th> <th style="width: 20%;">ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">< 60</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">F</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60-67</td> <td style="text-align: center;">6</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">68-75</td> <td style="text-align: center;">7</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">76-84</td> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">85-93</td> <td style="text-align: center;">9</td> <td style="text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">94-100</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">A</td> </tr> </tbody> </table>			Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	Континуирана проверка (2 колоквиума)	30	50	Завршен испит	9	15	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																																	
	минимум	максимум																																																
Редовност на теоретска настава	3	5																																																
Активност на теоретска настава	6	10																																																
Редовност на практична настава	3	5																																																
Активност на практична настава	9	15																																																
Континуирана проверка (2 колоквиума)	30	50																																																
Завршен испит	9	15																																																
вкупно	60	100																																																
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																																
< 60	5	F																																																
60-67	6	E																																																
68-75	7	D																																																
76-84	8	C																																																
85-93	9	B																																																
94-100	10	A																																																
Оптовареност на студентот / часови	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td style="width: 60%;">Предавања</td> <td style="width: 40%; text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td style="text-align: center;">45</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td style="text-align: center;">115</td> </tr> </tbody> </table>			Предавања	30	Подготовка за предавање	20	Консултации	5	Вежби	45	Подготовка за вежби	15	Вкупно	115																																			
Предавања	30																																																	
Подготовка за предавање	20																																																	
Консултации	5																																																	
Вежби	45																																																	
Подготовка за вежби	15																																																	
Вкупно	115																																																	

	<table border="1"> <tr> <td>Оценување</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>135</td> </tr> <tr> <td>Кредити</td> <td>4,5</td> </tr> </table>	Оценување	20	Се вкупно	135	Кредити	4,5
Оценување	20						
Се вкупно	135						
Кредити	4,5						
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 2 теста + проверка на стекнатите знаења и вештини од практичната настава на последната вежба (завршен испит)						
Учебни помагала	<ol style="list-style-type: none"> 1. Димитровски В. Поповска М. <i>Основи на оралната пропедевтика</i>. Стоматолошки факултет. Скопје 2002 год. 2. Белазелкоска З. Накова М. <i>Орална патологија</i>. Стоматолошки факултет. Скопје 2003 год. 3. Поповска М. Димитровски В. Атанасовска - Стојановска А. <i>Диференцијална дијагноза на оралните лезии</i>. Магнаскен 2004 год. 4. Накова М. Поповска М. <i>Дијагностика на оралните лезии</i>. Стоматолошки факултет. Скопје 2006 год. 5. Цекиќ- Арамбасин А. <i>Орална медицина</i>. Школска књига - Загреб, 2005 год. 6. Грeенберг М. Глицк М. <i>Буркетова орална медицина дијагноза и лијечење</i>. Десето издање. Медицинска наклада. Загреб, 2006 год. 						
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски						

ПРЕТКЛИНИЧКА ОРАЛНА ХИРУРГИЈА

Предмет	Претклиничка орална хирургија
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	4102
Студиска година	IV (четврта)
Семестар	VII (седми)
Вкупно часови	45
Кредити	4
Вид на предмет	Задолжителен, претклинички, стоматолошки

Предуслови	Добиени кредити од: Претклиничка кариологија и Интерна медицина, Општа патологија, Патолошки основи на болестите, Оториноларингологија.	
Изведува	Катедра за орална хирургија	
Одговорен наставник	Проф. д-р. Борис Величковски	
Адреса	Катедра за орална хирургија, Стоматолошки факултет, Водњанска 18 Скопје Тел. +389 (0)2 3299 033	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Претклиничка орална хирургија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Анатомо-топографија на орофацијална регија: остеологија, мускули, васкуларизација, инервација.	1
	Принципи на асепса и антисепса.	1
	Предоперативна евалуација на пациент (медицинска историја на болен).	1
	Припрема на болен за оралнохируршка интервенција.	1
	Болка како орално-хируршки проблем.	1
	Вовед во анестезија.	1
	Терминална инфилтративна анестезија во горна и долна вилица.	1
	Спроводни анестезии во горна вилица.	1
	Спроводни анестезии во долна вилица.	1
	Компликации при изведување на локална анестезија.	1
	Принципи на егзодонција.	1
	Типични екстракции.	1
	Атипични екстракции.	1
	Компликации во тек на екстракција на заби.	1
	Колоквиум	1
	Практична настава	час.
	Воведно запознавање со задачите, целите и методите на предметот орална хирургија.	1
Принципи на асепса и антисепса.	1	

	Земање на анамнеза кај пациенти за оралнохируршки интервенции.	1	
	Клинички (екстраорален и интраорален) преглед	1	
	Запознавање со инструментариум: - полуги и клешти за работа во горна вилица.	2	
	Запознавање со инструментариум: - полуги и клешти за работа во долна вилица.	2	
	Запознавање со оралнохируршки инструментариум.	2	
	Терминална анестезија во горна и долна вилица.	2	
	Спроводни анестезии во горна вилица.	2	
	Спроводни анестезии во долна вилица.	2	
	Компликации во тек и по давање на анестезија.	2	
	Екстракција на заби на поодделни морфолошки групи, став на лекарот и фази на екстракции.	2	
	Компликации во тек на екстракција на заби.	2	
	Анестезија и екстракција на заби од страна на студентот (со асистенција на асистентот).	8	
	Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 30 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени со заеднички критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - основно познавање на оралнохируршкиот инструментариум, - основно познавање на методите на локална инфилтративна анестезија, - пошироко познавање на методите на екстракција на заби. 		
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови		
	Активности	минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5
	Активност на практична настава	9	15
	Континуирана проверка (1 колоквиум)	39	65
	вкупно	60	100

	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
		< 60	5
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A

Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15
	Подготовка за предавање	10
	Консултации	5
	Вежби	45
	Подготовка за вежби	15
	Вкупно	90
	Оценување	30
	Се вкупно	120
	Кредити	4

Проверка на знаењето	Колоквиум, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава
Учебни помагала	Систематизирани, авторизирани и уредени предавања од членовите на катедрата (до издавање на учебник по Орална хирургија). „Практикум оралне хирургије“ - Марковиќ А. „Орална хирургија“ - Јојќ Б. и Перовиќ Ј. „Орална хирургија“ - Тодоровиќ Љ. „Анестезија у стоматологији“ - Тодоровиќ Љ. „Спроводне анестезије у горњој и доњој вилицы“ - Лотриќ Н. „Орална хирургија“ - Мише И. „Хемостаза и њени поремеќаји у стоматолошкој пракси“ - Перовиќ Ј. „Периапикалне лезије“ - Петровиќ В.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ОРАЛНА ХИРУРГИЈА I

Предмет	Орална хирургија I	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4109	
Студиска програма	IV (четврта)	
Семестар	VIII (осми)	
Вкупно часови	75	
Кредити	4,5	
Вид на предмет	Задолжителен; клинички стоматолошки предмет	
Предуслови	Потпис од: Претклиничка орална хирургија	
Изведува	Катедра за орална хирургија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Борис Величковски	
Адреса	Катедра за орална хирургија, Стоматолошки факултет, Водњанска 18 Скопје. Тел. +38923299033.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Орална хирургија I.	
Наставна содржина	Теоретска настава	Час.
	Зараснување на екстракциона рана.	2
	Dolor post extractionem (компликација по екстракција на заби).	2
	Оралнохируршки аспекти при пациенти со ризик.	2
	Хемостаза во оралната хирургија.	2
	Заболувања со хеморагичен синдром.	2
	Одонтогени инфекции.	2
	Комплексни одонтогени инфекции.	2
	Колоквиум	2
	Основни принципи во хирургија.	2
	Хронични периапикални процеси.	2
	Тераписки постапки на хронични периапикални процеси.	2
	Импактирани заби.	2
	Ртг во оралната хирургија.	2

	Превенција и третман на ургентни состојби.	2
	колоквиум	2
	Практична настава	час.
	Земање на анамнеза на пациенти за оралнохируршки интервенци.	1
	Клинички (екстраорален и интраорален) преглед, забен статус.	1
	Општи (интернистички заболувања) од орално хируршки интерес.	2
	Инструменти (полуги и клешти) за работа во горна вилица.	2
	Инструменти (полуги и клешти) за работа во долна вилица.	2
	Оралнохируршки инструментариум.	2
	Терминална анестезија во горна и долна вилица.	4
	Спроводни анестезии во горна вилица.	2
	Спроводни анестезии во долна вилица.	2
	Компликации во тек и по давање на анестезија.	2
	Екстракција на заби на поделни морфолошки групи, став на лекарот и фази на екстракцији.	3
	Компликации во тек на екстракција на заби.	2
	Анестезија и екстракција на заби од страна на студентот.	18
	Компликации после екстракција на заби.	2
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 45 часа.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени со заеднички критериуми на ЕКТС.	
Излезност од учењето	<p>Пошироко познавање во однос на одредена оралнохируршка казуистика: зараснување на екстракциони рани, компликации по екстракција на заби, третман на пациенти со ризик, хемостаза и заболувања со хеморагичен синдром, акутни одонтогени инфекции, хронични периапикални процеси, импактирани заби, третман на ургентни состојби</p> <p>клучни вештини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособен е за поставување на дијагноза, диференцијална дијагноза, - оспособен е за одредување на план на терапија, - оспособен е за изведување на одредени терапевтски постапки (методи на локална инфилтративна анестезија, типични и атипични екстракции на различни морфолошки групи на заби, третман на постанестезиони и постекстракциони компликации). 	

Оценка на активността на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		30	50
	Завршен испит		9	15
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
	68-75		7	D
76-84		8	C	
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		30	
	Подготовка за предавање		20	
	Консултации		5	
	Вежби		45	
	Подготовка за вежби		15	
	Вкупно		115	
	Оценување		20	
	Се вкупно		135	
	Кредити		4,5	
Проверка на знаењето	2 колоквиуми, континуирано оценување во текот на практичната и теоретската настава, завршно оценување: минимум 9, максимум 15 бода			
Учебни помагала	Систематизирани, авторизирани и уредени предавања од членовите на катедрата (до издавање на учебник по Орална хирургија). „Практикум оралне хирургије“ - Марковиќ А. „Орална хирургија“ - Јојиќ Б. и Перовиќ Ј. „Орална хирургија“ - Тодоровиќ Љ.			

	<p>„Анестезија у стоматологији“ - Тодоровиќ Љ. „Спроводне анестезије у горњој и доњој вилицы“ - Лотриќ Н. „Орална хирургија“ - Мише И. „Хемостаза и њени поремеќаји у стоматолошкој пракси“ - Перовиќ Ј. „Периапикалне лезије“ - Петровиќ В.</p>
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

КЛИНИЧКА МОБИЛНА ПРОТЕТИКА (ТОТАЛНА ПРОТЕЗА)

Предмет	Клиничка мобилна протетика (тотална протеза)	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4103	
Студиска програма	IV (четврта)	
Семестар	VII (седми)	
Вкупно часови	105	
Кредити	6	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички стоматолошки предмет	
Предуслови	Освоени кредити од: Претклиничка мобилна протетика (тотална и парцијална протеза); Гнатологија, потпис: Претклиничка фиксна протетика	
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика	
Одговорен наставник	Проф. д-р Велески Д.	
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, ул. Водњанска бр. 17, Скопје.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Клиничка мобилна протетика (тотална протеза).	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Анамнеза и дијагностика на проблемите кај пациенти со тотална анодонција.	2
	Екстраорални и интраорални промени по целосното губење на природните заби.	2
	Упасување и тестирање на индивидуалните лажици за изработка на тоталните протези (ТП).	2

	Отпечатоци (анатомски и функционални) за изработка на (ТП).	2
	Физиолошко мирување, методи за одредување на центрична релација и оклузија кај ТП, предности од употребата на лицев лак.	2
	Критериуми за избор на вештачките заби за ТП.	2
	Оклузални концепти кај ТП.	2
	Методи за редување (артикулирање) на вештачките заби за ТП.	2
	Прв колоквиум	2
	Завршни лабораториски постапки во изработката на ТП.	2
	Предавање на ТП на корисникот, решавање на проблемите поврзани со предавањето на ТП.	2
	Имедијатна и единична ТП.	2
	Упатства за одржување и користење на ТП.	2
	Репаратури кај ТП.	2
	Втор колоквиум	2
	Практична настава	75
	Дијагноза, планирање и припрема на тотални протези.	
	Реализација на анатомски отпечаток за тотални протези.	
	Функционален отпечаток за тотални протези.	
	Одредување на меѓувилничните односи кај тотална беззабност и нивно фиксирање со помош на загризни шаблони.	
	Проба на поставените заби на тоталната протеза во восок.	
	Предавање на готови тотални протези, совети за одржување и носење на истите.	
	Планирање, припрема и реализација на имедијатни тотални протези.	
Контрола, репаратури и коректури кај тотални протези.		
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 75 часа.	
Методи на учење	Теоретски предавања, интерактивна и практична настава, семинарски работи.	
Излезност од учењето	- Оспособен за поставување дијагноза, план на терапија и спроведување на клинички порцедури кај тоталните протези и имедијатните тотални протези.	
Оценка на активност на студентот	Кредитни бодови	
	Активности	минимум максимум
	Редовност на теоретска настава	3 5
	Активност на теоретска настава	6 10

	Редовност на практична настава	3	5
	Активност на практична настава	9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
94-100	10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	30	
	Подготовка за предавање	20	
	Консултации	5	
	Вежби	75	
	Подготовка за вежби	15	
	Вкупно	145	
	Оценување	35	
	Се вкупно	180	
	Кредити	6	
Проверка на знаењето	2 колоквиума, континуирана проверка на практичната и теоретската настава.		
Учебни помагала	<p>Основно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Клиника на тоталното протезирање, Гугувчевски Љ., Дејановски К., Велески Д. <p>Дополнителна литература:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тотална протеза; Сувин - Стоматолошка протетика-тотална протеза; Крсиќ и соработници. 		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

КЛИНИЧКА МОБИЛНА ПРОТЕТИКА (ПАРЦИЈАЛНА ПРОТЕЗА)

Предмет	Клиничка мобилна протетика (парцијална протеза)	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4110	
Студиска програма	IV (четврта)	
Семестар	VIII (осми)	
Вкупно часови	105	
Кредити	6	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички стоматолошки предмет	
Предуслови	потпис од: Клиничка мобилна протетика (тотална протеза)	
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика	
Одговорен наставник	Проф. д-р Велески Д.	
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, ул. Водњанска бр.17, Скопје.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Клиничка мобилна протетика (тотална протеза).	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Вовед во парцијалното протезирање. Историски развој на парцијалната протеза.	1
	Потпорни ткива кај парцијалните протези.	1
	Оклузални и други видови орални сили и нивното дејствување на потпорните ткива.	1
	Промени на мастикаторниот систем по делумното губење на природните заби.	1
	Класификација на парцијалните протези и парцијалните беззабности.	1
	Цели на протетската терапија со парцијална протеза; Индикации и контраиндикации за плочеста парцијална протеза	1
	Делови на акрилатна парцијална протеза	1
	Ретенција на парцијална протеза	1
	Карактеристики и примена на паралелометар при парцијалното протезирање	1
	Кукичките како основни ретенциони елементи на парцијалната протеза	2

	Планирање на парцијална протеза.	1
	Прв колоквиум	2
	Клинички процедури кај парцијалното протезирање (дијагноза, план на терапија, претпротетска подготовка).	2
	Отпечаточни постапки кај парцијалните протези (анатомски отпечаток).	1
	Отпечаточни постапки кај парцијалните протези (функционален отпечаток).	1
	Одредување на меѓувличните релации кај парцијалната беззабност.	1
	Скелетирана протеза - основни карактеристики, индикации и контраиндикации.	1
	Составни делови на скелетирана протеза (гингивален дел).	1
	Составни делови на скелетирана протеза (дентален дел).	1
	Современи ретенциони системи кај скелетирана протеза - атечени.	1
	Телескоп системи во состав на скелетирана протеза. Фрезување.	1
	Технички процедури кај скелетирана протеза.	1
	Завршни лабораториски процедури при изработка на класична парцијална протеза и скелетирана протеза.	1
	Репаратури на парцијалните протези. Контрола, одржување и совети за носење на парцијалните протези.	1
	Можни штетни ефекти при лекувањето со парцијалната протеза.	1
	Втор колоквиум	2
	Практична настава	час.
	Планирање, припрема и реализација на плочеста парцијална протеза; планирање, припрема, проекција и реализација на скелетирана протеза. Планирање припрема и реализација на имедијатни и покровни протези. Репаратури и коректури на парцијални протези.	75
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 75 часа.	
Методи на учење	Теоретски предавања, интерактивна и практична настава, семинарски работи.	
Излезност од учењето	- оспособен за поставување дијагноза, план на терапија и финална изработка на парцијални плочести, скелетирани, имедијатни и покровни протези, вградување на ретенциони елементи, репаратури и коректури.	

Оценка на активността на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		30	50
	Завршен испит		9	15
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
60-67		6	E	
68-75		7	D	
76-84		8	C	
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		30	
	Подготовка за предавање		20	
	Консултации		5	
	Вежби		75	
	Подготовка за вежби		15	
	Вкупно		145	
	Оценување		35	
	Се вкупно		180	
	Кредити		6	
Проверка на знаењето	2 колоквиума, континуирана проверка на знаењето на практичната и теоретската настава. Завршен испит: минимум 9, максимум 15 бода.			
Учебни помагала	<ul style="list-style-type: none"> - Претклиника на парцијалното протезирање;, Гугувчевски Љ. - Клиника и техника на парцијалните протези, Велески Д. (во печат) - Клиника на тоталното протезирање, Гугувчевски Љ., Дејановски К., Велески Д. - Тотална протеза, парктикум, Гугувчевски Љ. - Стоматолошка протетика - парцијална протеза, Бабиќ Б. - Деломична протеза, Сувин М. - Парцијални протези, Стаменковиќ 			
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			

Клиничка кариологија I

Предмет	Клиничка кариологија I	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4105	
Студиска програма	IV (четврта)	
Семестар	VII (седми)	
Вкупно часови	60	
Кредити	4,5	
Вид на предмет	Задолжителен, Стоматолошки, Клинички предмет	
Предуслови	Освоени кредити од Претклиничка кариологија	
Изведува	Катедра за дентална патологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Љупка Матовска	
Адреса	Водњанска 17, 1000 Скопје, тел.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Клиничка кариологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Рекапитулација на хистолошките, физиолошките и хемиските карактеристики на тврдите забни супстанции.	1
	Клиничко значење на тврдите забни супстанции.	1
	Дијагностички процес на забниот кариес (субјективен исказ - објективен наод).	1
	Методи за дијагностика на забниот кариес.	1
	Рана дијагностика и дијагностика на апроксимален кариес.	1
	Морфолошки и патохистолошки карактеристики на забниот кариес во емајл.	1
	Морфолошки и патохистолошки карактеристики на забниот кариес во дентин.	1
	Правила и принципи за препарација според видот на кавитети-општи насоки.	1
	Рачни и машински инструменти за обработка на кавитетите.	1
	Препарација на кавитети според локализација (I, V класа).	1

	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Препарација на кавитети според локализација (II, MOD).</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Препарација на кавитети според локализација (III, IV).</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Неконвенционална препарација на кавитети:атрауматски реставративен третман,минимално-инвазивна препарација, Sonicsys, ласер препарација и др.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Тоалета на кавитети,заштитни подлоги.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Средства за дефинитивна оптурација на кавитети.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Колоквиум</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Практична настава</td> <td>час.</td> </tr> <tr> <td>Преглед на пациент, план за терапија.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Инструменти за прапарација.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Начини за воспоставување на суво работно поле.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Методи за препарација на кавитети кај предни заби.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Методи за препарација на кавитети кајдистални заби.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Испитување на виталитет.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Видови матрици и нивна апликација по класи.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Апликација на амалгамски полнења I, II, V класа.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Полирање на амалгамски полнења.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Апликација на композитни полнења III, IV, V класа.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Обработка и полирање на композитни полнења.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Длабок кариес: дијагностика,терапија.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Тоалета на кавитети.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Модификации на препарациите на кавитети.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Можности за естетска санација (методи, материјали, техники).</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>колоквиум</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Препарација на кавитети според локализација (II, MOD).	1	Препарација на кавитети според локализација (III, IV).	1	Неконвенционална препарација на кавитети:атрауматски реставративен третман,минимално-инвазивна препарација, Sonicsys, ласер препарација и др.	1	Тоалета на кавитети,заштитни подлоги.	1	Средства за дефинитивна оптурација на кавитети.	1	Колоквиум		Практична настава	час.	Преглед на пациент, план за терапија.	3	Инструменти за прапарација.	3	Начини за воспоставување на суво работно поле.	3	Методи за препарација на кавитети кај предни заби.	3	Методи за препарација на кавитети кајдистални заби.	3	Испитување на виталитет.	3	Видови матрици и нивна апликација по класи.	3	Апликација на амалгамски полнења I, II, V класа.	3	Полирање на амалгамски полнења.	3	Апликација на композитни полнења III, IV, V класа.	3	Обработка и полирање на композитни полнења.	3	Длабок кариес: дијагностика,терапија.	3	Тоалета на кавитети.	3	Модификации на препарациите на кавитети.	3	Можности за естетска санација (методи, материјали, техники).	3	колоквиум	
Препарација на кавитети според локализација (II, MOD).	1																																														
Препарација на кавитети според локализација (III, IV).	1																																														
Неконвенционална препарација на кавитети:атрауматски реставративен третман,минимално-инвазивна препарација, Sonicsys, ласер препарација и др.	1																																														
Тоалета на кавитети,заштитни подлоги.	1																																														
Средства за дефинитивна оптурација на кавитети.	1																																														
Колоквиум																																															
Практична настава	час.																																														
Преглед на пациент, план за терапија.	3																																														
Инструменти за прапарација.	3																																														
Начини за воспоставување на суво работно поле.	3																																														
Методи за препарација на кавитети кај предни заби.	3																																														
Методи за препарација на кавитети кајдистални заби.	3																																														
Испитување на виталитет.	3																																														
Видови матрици и нивна апликација по класи.	3																																														
Апликација на амалгамски полнења I, II, V класа.	3																																														
Полирање на амалгамски полнења.	3																																														
Апликација на композитни полнења III, IV, V класа.	3																																														
Обработка и полирање на композитни полнења.	3																																														
Длабок кариес: дијагностика,терапија.	3																																														
Тоалета на кавитети.	3																																														
Модификации на препарациите на кавитети.	3																																														
Можности за естетска санација (методи, материјали, техники).	3																																														
колоквиум																																															
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 45 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.																																														
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска) работа во групи (вежби).																																														
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - Клиничко значење на тврдите забни супстанции. Процес на дијагностика на забниот кариес. Општи насоки за препарација на кавитети. Инструменти за препарација на кавитети (рачни, машински), - Препарација на кавитети според класи. Нови методи и техники за препарација на кавитети, - Сретства за дефинитивна оптурација на кавитети (амалгами, композити и др.) - Совладување на дијагностичкиот процес на кариозниот процес со посебен осврт врз раната дијагностика, - Основни познавања за изработка на инлеј, онлеј, пинлеј (современи начини за нивна изработка). 																																														

	- Суво работно поле-начини за постигнување на истото. Матрици. Согледувања, ставови и можности за препарација на кавитети. Длабок кариес. Композитни материјали (видови, начин на апликација, можности).		
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови
			минимум максимум
	Редовност на теоретска настава		3 5
	Активност на теоретска настава		6 10
	Редовност на практична настава		3 5
	Активност на практична настава		9 15
	колоквиум		39 65
	вкупно		60 100
	Освоени кредитни бодови		оценка ЕКТС оценка
	< 60		5 F
	60-67		6 E
	68-75		7 D
	76-84		8 C
	85-93		9 B
	94-100		10 A
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		15
	Подготовка за предавање		10
	Консултации		5
	Вежби		45
	Подготовка за вежби		15
	Вкупно		90
	Оценување		45
	Се вкупно		135
	Кредити		4,5
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 колоквиум.		
Учебни помагала	<i>Кариологија</i> - Матовска Љупка, Сигмапрес 2001 год. Скопје, <i>Материјали</i> - Караџов и соработници, Белград, Славољуб Живковиќ <i>Дентин адхезивна сретства у стоматологији</i> , Балкански Стоматолошки форум, Београд 1998 год.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

Клиничка кариологија II

Предмет	Клиничка кариологија II	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4112	
Студиска програма	IV (четврта)	
Семестар	VIII (осми)	
Вкупно часови	90	
Кредити	5	
Вид на предмет	Задолжителен, стоматолошки, клинички предмет	
Предуслови	Потпис од Клиничка кариологија I	
Изведува	Катедра за дентална патологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р Љупка Матовска	
Адреса	Водњанска 17, 1000 Скопје, тел.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Клиничка кариологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Дијагностички методи за откривање на забниот кариес, преглед, помошни дијагностички методи, рана дијагностика.	1
	Препарација за инлеј, онлеј, пинлеј.	1
	Воспоставување на суво работно поле.	1
	Видови матрици и нивна примена.	1
	Секундарен и рецидивен кариес: етиологија, клиничка слика, терапија.	1
	Функционални оштетувања на забите.	1
	Структурни неправилности на забите.	1
	Естетски реставрации на тврдите забни структури: материјали, можности, техники.	1
	Коронарана реставрација на ендодонтски третирани заби.	1
	Длабок кариес: етиологија, клиничка слика, терапија.	1
	Сепарација на забите.	1
Најнови согледувања и ставови за препарација на кавитети.	1	

	Биолошко значење на тврдите забни супстанции од аспект на реставративните процедури.	1
	Препарации на кавитети според новите можности, техники и материјали.	1
	Нови композитни материјали: особини, апликација и можности.	1
	Колоквиум	1
	Практична настава	час.
	Дијагностика на кариозни лезии со особен осврт на методите за рана дијагностика.	5
	Препарации за инлеј, онлеј, пинлеј.	5
	Начини за воспоставување на суво работно поле.	5
	Матрици-начин на поставување кај фронталните заби.	5
	Матрици-апликација кај кавитети во дисталната регија.	5
	Санација на пациенти со структурни и функционални оштетувања.	5
	Коронарна реставрација на ендодонтски третираны заби.	5
	Тераписки постапки кај длабок кариес.	5
	Начин на сепарација на забите.	5
	Нови методи за препарација на кавитети.	5
	Работа со нови композитни материјали.	5
	Можности за естетска санација (начини, материјали).	5
	Анализа на рендген наоди по терапија на длабок кариес.	5
	Подлоги и нивни алтернативи, Работа со атхезивни материјали.	5
	колоквиум	5
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 75 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска) работа во групи (вежби).	
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - Клиничко значење на тврдите забни супстанции. Процес на дијагностика на забниот кариес. Општи насоки за препарација на кавитети. - Инструменти за препарација на кавитети (рачни, машински). - Препарација на кавитети според класи. Нови методи и техники за препарација на кавитети. - Средства за дефинитивна оптурација на кавитети (амалгами, композити и др.). - Совладување на дијагностичкиот процес на кариозниот процес со посебен осврт врз раната дијагностика. - Основни познавања за изработка на инлеј, онлеј, пинлеј (современи начини за нивна изработка). 	

	- Суво работно поле-начини за постигнување на истото. Матрици. Согледувања, ставови и можности за препарација на кавитети. Длабок кариес. Композитни материјали (видови, начин на апликација, можности).		
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови
			минимум максимум
	Редовност на теоретска настава		3 5
	Активност на теоретска настава		6 10
	Редовност на практична настава		3 5
	Активност на практична настава		9 15
	1 колоквиум		30 50
	Завршен испит		9 15
	вкупно		60 100
	Освоени кредитни бодови		оценка ЕКТС оценка
	< 60		5 F
60-67		6 E	
68-75		7 D	
76-84		8 C	
85-93		9 B	
94-100		10 A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		15
	Подготовка за предавање		10
	Консултации		5
	Вежби		75
	Подготовка за вежби		15
	Вкупно		120
	Оценување		30
	Се вкупно		150
	Кредити		5
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 колоквиум, завршен, практичен испит.		
Учебни помагала	<i>Кариологија</i> - Матовска Љупка, Сигмапрес 2001 год. Скопје. <i>Материјали</i> Караџов и соработници, Белград, Славољуб Живковиќ. <i>Дентин адхезивна сретства у стоматологији</i> , Балкански Стоматолошки форум, Београд 1998 год.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

АНЕСТЕЗИЈА И СЕДАЦИЈА

Предмет	Анестезија и седација	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4104	
Студиска програма	IV (четврта)	
Семестар	VII (седми)	
Вкупно часови	35	
Кредити	3,5	
Вид на предмет	Задолжителен, стоматолошки, клинички предмет	
Предуслови	Освоени кредити од: Интерна медицина, Неурологија, потпис: Општа хирургија	
Изведува	Катедра за максилофацијална хирургија	
Одговорен наставник	Доц. д-р Д. Поповиќ Монеvsка	
Адреса	Катедра за максилофацијална хирургија, Стоматолошки факултет, Водњанска 18, Скопје, Тел: 3147 745.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, анестезија, седација.	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Вовед. Предоперативна евалуација на пациентот (историја на болест, ризични пациенти со компромитирано здравје, хронични заболувања, пациенти со радио и хемотерапија).	2
	Нерофизиологија на болка (болка во максилофацијалната регија, генерирање и трансмисија на болката од таа регија).	1
	Локална анестезија (механизам на делување на локалните анестетици, хемиска структура на анестетик, дисоцијација на локалниот анестетик).	2
	Фармакологија на локални анестетици (ресорпција, дистрибуција, метаболизирање и екскреција, брзина на делување на разни анестетици, потентност на анестетик и системски ефекти на локален анестетик.	2
	Вазоконстриктори (фармакологија, системски ефекти интеракција со лекови).	2
	Видови на локални анестетици.	1
	Техники на локална анестезија.	2
Компликации од локални анестетици (локални и системски).	1	

	Мониторинг на пациенти.	1	
	Седација (дефиниција на седација). Индикации за седација.	1	
	Медикаменти кои се користат за седација и техники на седација.	2	
	Општа анестезија. (Индикации, фази на општа анестезија, техники на општа анестезија и компликации на општа анестезија.	2	
	Реанимација	1	
	Практична настава	час.	
	Вовед, земање анемнеза.	2	
	Ризични пациенти за анестезија.	2	
	Избор на тип на анестезија најсоодветен за пациентот и дијагнозата.	2	
	Апликација на локален анестетик при оралнохируршки интервенции, пациенти со контраиндикации за локален анестетик и вазоконстриктор.	2	
	Демонстрација на мониторинг апаратура(пулс оксиметар, капнограм).	2	
	Избор на пациенти за седација и општа анестезија.	2	
	Демонстрирање на апаратура за општа анестезија.	1	
	Демонстрирање на срцево белодробно оживување на модел.	2	
Организација	Теоретска настава 20 часа, практична настава 15 часа; наставата се организира како циклична или блок настава.		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	Излезност од теоретската настава: Пошироки познавања за локалната анестезија и седација, практични вештини: анемнеза, избор на најсоодветна анестезија во зависност од пациентот и дијагнозата, прва помош - срцево белодробно оживување		
Оценка на активноста на студентот			
	Активности	Кредитни бодови	
		минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5
	Активност на практична настава	12	20
	1 колоквиум	36	60
Вкупно	60	100	

	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A

Оптовареност на студентот / часови	Предавања	20
	Подготовка за предавање	20
	Консултации	10
	Вежби	15
	Подготовка за вежби	10
	Вкупно	75
	Оценување	30
	Се вкупно	105
	Кредити	3,5

Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 тест.
Учебни помагала	<i>Handbook of Local Anesthesia</i> - Stanley Malamed - 2008 год. <i>Шок СБО</i> , Андонов В.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ОРТОДОНЦИЈА I

Предмет	Ортодонција I
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	4113
Студиска програма	IV (четврта)
Семестар	VIII (осми)

Вкупно часови	75																																										
Кредити	6																																										
Вид на предмет	Задолжителен																																										
Предуслови	Освоени кредити од: Анатомија и морфологија на заби и вилицы Претклиничка мобилна протетика; потпис од Претклиничка фиксна протетика.																																										
Изведува	Катедра за ортодонција																																										
Одговорен наставник	Проф. д-р Марија Зужелова																																										
Адреса	Водњанска 17, Скопје, Македонија																																										
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, ортодонција.																																										
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ортодонција, вовед.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Дефиниција на нормална оклузија.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Раст и развој на краниофацијалниот комплекс.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Пренатален раст и развој на краниофацијалниот скелет.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Постнатален раст и развој на краниофацијалниот скелет: неурокраниум.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Постнатален раст и развој на краниофацијалниот скелет.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Раст и развој на нормална оклузија.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Раст и развој на нормална оклузија.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Анатомија и физиологија и ембриологија на орофацијални мускули ТМЗ-анатомија и функции.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Функции во орофацијалната регија: исхрана.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Функции во орофацијална регија.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Ортодонтска дијагноза.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Гантометриски анализа за процена на малоклузиите.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Рентгентска дијагноза во ортодонција.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Телерентген.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Анализа на фотографија и ртг на шака - одредување на осеална возраст.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Општи етиолошки фактори.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Локални етиолошки фактори.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Локални етиолошки фактори.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Малоклузии и класификација на малоклузии.</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Ортодонција, вовед.	2	Дефиниција на нормална оклузија.	2	Раст и развој на краниофацијалниот комплекс.	2	Пренатален раст и развој на краниофацијалниот скелет.	2	Постнатален раст и развој на краниофацијалниот скелет: неурокраниум.	2	Постнатален раст и развој на краниофацијалниот скелет.	2	Раст и развој на нормална оклузија.	2	Раст и развој на нормална оклузија.	2	Анатомија и физиологија и ембриологија на орофацијални мускули ТМЗ-анатомија и функции.	2	Функции во орофацијалната регија: исхрана.	2	Функции во орофацијална регија.	2	Ортодонтска дијагноза.	2	Гантометриски анализа за процена на малоклузиите.	2	Рентгентска дијагноза во ортодонција.	2	Телерентген.	2	Анализа на фотографија и ртг на шака - одредување на осеална возраст.	2	Општи етиолошки фактори.	2	Локални етиолошки фактори.	2	Локални етиолошки фактори.	2	Малоклузии и класификација на малоклузии.	2
	Теоретска настава	час.																																									
	Ортодонција, вовед.	2																																									
	Дефиниција на нормална оклузија.	2																																									
	Раст и развој на краниофацијалниот комплекс.	2																																									
	Пренатален раст и развој на краниофацијалниот скелет.	2																																									
	Постнатален раст и развој на краниофацијалниот скелет: неурокраниум.	2																																									
	Постнатален раст и развој на краниофацијалниот скелет.	2																																									
	Раст и развој на нормална оклузија.	2																																									
	Раст и развој на нормална оклузија.	2																																									
	Анатомија и физиологија и ембриологија на орофацијални мускули ТМЗ-анатомија и функции.	2																																									
	Функции во орофацијалната регија: исхрана.	2																																									
	Функции во орофацијална регија.	2																																									
	Ортодонтска дијагноза.	2																																									
	Гантометриски анализа за процена на малоклузиите.	2																																									
	Рентгентска дијагноза во ортодонција.	2																																									
	Телерентген.	2																																									
	Анализа на фотографија и ртг на шака - одредување на осеална возраст.	2																																									
	Општи етиолошки фактори.	2																																									
	Локални етиолошки фактори.	2																																									
Локални етиолошки фактори.	2																																										
Малоклузии и класификација на малоклузии.	2																																										

	Неправилности на поедини заби.	2	
	Неправилности на дентални лакови.	2	
	Практична настава	час.	
	Вовед во ортодонцијата.	2	
	Запознавање со дијагностичките методи во ортодонцијата.	2	
	Соклирање и обликување на студиските модели.	2	
	Колоквиум (материјал од првите три вежби).	2	
	Гнатометриска анализа на студиски модели.	2	
	Гнатометриска анализа на студиски модели.	2	
	Рендгендијагностика.	2	
	Рендгендијагностика.	2	
	Колоквиум (материјал од 5-8 вежба).	2	
	Класификација на малоклузиите.	2	
	Преглед и приказ на пациенти со неправилности на дентални лакови.	2	
	Преглед и приказ на пациенти со неправилности во сагитална насока.	2	
	Преглед и приказ на пациенти со неправилности во трансверзална насока.	2	
	Преглед и приказ на пациенти со неправилности во вертикална насока.	2	
	Колоквиум (од 10 до 14 вежба).	2	
Организација	Теоретска настава (45 часа), практична настава (30 часа), семинарски трудови.		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи-вежби.		
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - пошироко познавање за откривање на ортодонтските аномалии, - пошироко познавање на нормалниот раст и развој на забите и денталните лакови. излезност од практичната настава: <ul style="list-style-type: none"> - земање на анатомски отпечаток и изработка на студио модели. 		
Оценка на активноста на студентот	Активности	Кредитни бодови	
		минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5
Активност на практична настава	9	15	

	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
94-100	10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	45	
	Подготовка за предавање	35	
	Консултации	5	
	Вежби	30	
	Подготовка за вежби	15	
	Вкупно	130	
	Оценување	50	
	Се вкупно	180	
Кредити	6		
Проверка на знаењето	2 колоквиума, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава.		
Учебни помагала	<i>Ортодонција</i> , Марковиќ и сор. <i>Ортодонција</i> , Зужелова.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

СТОМАТОЛОШКА РЕНДГЕНОЛОГИЈА

Предмет	Стоматолошка рендгенологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4107	
Студиска програма	IV (четврта)	
Семестар	VII (седми)	
Вкупно часови	45	
Кредити	4	
Вид на предмет	Задолжителен, Стручно-апликативен предмет	
Предуслови	Освоени кредити од Претклиничка кариологија и Основи на клиничка радиологија.	
Изведува	Катедрата за детска и превентивна стоматологија	
Одговорен наставник	Доц. д-р. Марија Стевановиќ	
Адреса	Катедра за детска и превентивна стоматологија, Стоматолошки факултет - Скопје, ул. Водњанска 17, Скопје.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Стоматолошка рендгенологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Базична физика.	1
	Создавање и емисија на рендген зраците.	1
	Заштита од рендген зрачење.	1
	Видови на рендген снимања во орофацијалната регија.	1
	Изведување на интраорални, екстраорални и специјални рендген снимки.	1
	Процесирање на рендген филмовите.	1
	Толкување на рендген снимките.	1
	Нормална рендгенграфска анатомија на забите.	1
	Нормална рендгенграфска анатомија на потпорните ткива.	1
	Нормална рендгенграфска анатомија на горната вилица.	1
	Нормална рендгенграфска анатомија на долната вилица.	1
	Неправилности во бројот и големината кај млечните и кај трајните заби.	1

Неправилности во формата и големината кај млечните и кај трајните заби.	1
Неправилности во структурата на млечните и трајните заби.	1
Неправилности во развојот на лицево-вличните коски.	1
Рендген дијагностика на површни кариозни лезии.	1
Рендген дијагностика на средно длабоки и длабоки кариозни лезии.	1
Примена на рендген снимките во ендодонтската терапија. Рендген дијагностика на дентогените инфекции.	1
Рендген дијагностика и детекција на страни тела во забите и вилиците.	1
Цисти	1
Тумори	1
Рендген дијагностика на патолошките промени на саливарните жлезди.	1
Рендген дијагностика на патолошките промени во ТМЗ.	1
Рендген дијагностика на трауми на забите и потпорните ткива.	1
Рендген дијагностика на трауми на горната вилица.	1
Рендген дијагностика на трауми на долната вилица.	1
Рендген дијагностика на трауми на коските на лицето.	1
Рендген дијагностика на ресорптивни промени на забите и на коските.	1
Рендген дијагностика на импактираните заби.	1
Практична настава	час.
Основи на Стоматолошката рендгенологија - создавање на рендген зраци, - запознавање со рендген лабораторија и апаратура, - заштита при работа во рендген лабораторија, - запознавање со видови на рендген снимки и нивно изведување, - процесуирање на рендген снимки, - толкување на рендген снимки.	8
Нормална рендгенграфска анатомија на заби, потпорни ткива и вилици.	1
Рендген промени при аномалии - на млечни и трајни заби - на лице и вилици.	1
Рендген промени при кариес и ендодонција.	1
Рендген дијагностика на трауми на млечни и трајни заби.	1
Рендген дијагностика на трауми на вилици.	1

	Рендген дијагностика на: - цисти - бенигни и малигни тумори	1	
	Рендген дијагностика на - тмз - саливарни жлезди	1	
Организација	Теореска настава, - 30 часа, практична настава - 15 часа.		
Методи на учење	Интерактивна настава(теоретска), работа во мали групи (вежби), изработка на семинарска работа и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.		
Излезност од учењето	По одслушаната настава и положениот испит студентот би требало да се стекне со следните знаења и вештини: - основни познавања за однесувањето на оралните ткива на рентгенските зраци, - основни познавања за употребата на рендгенот во стоматологијата, - пошироки познавања за заштита од рендгенските зраци.		
Оценка на активноста на студентот	Активности	Кредитни бодови	
		минимум	
		максимум	
	Редовност на теоретска настава	3	5
	Активност на теоретска настава	6	10
	Редовност на практична настава	3	5
	Активност на практична настава	9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65
	вкупно	60	100
	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
< 60	5	F	
60-67	6	E	
68-75	7	D	
76-84	8	C	
85-93	9	B	
94-100	10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	30	
	Подготовка за предавање	20	
	Консултации	5	
	Вежби	15	
	Подготовка за вежби	10	
	Вкупно	80	
	Оценување	40	
	Се вкупно	120	
	Кредити	4	

Проверка на знаењето	Континуирана проверка (2 колоквиума).
Учебни помагала	Учебник во подготовка: <i>Стоматолошка рендгенологија</i> , М. Стевановиќ.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ПРЕТКЛИНИЧКА ПАРОДОНТОЛОГИЈА

Предмет	Претклиничка пародонтологија														
Студиска програма	Доктор по дентална медицина														
Код	4111														
Студиска програма	IV (четврта)														
Семестар	VIII (осми)														
Вкупно часови	60														
Кредити	4														
Вид на предмет	Задолжителен; стоматолошки, претклинички предмет.														
Предуслови	Освоени кредити од Орална биохемија и Општа патологија.														
Изведува	Катедра за болести на устата и пародонтот														
Одговорен наставник	Проф. д-р Киро Ивановски; проф. д-р А. Миновска														
Адреса	Катедра за болести на устата и пародонтот, Стоматолошки факултет, Водњанска 18 Скопје Тел. +389 2 3299 038 e-mail: kiroivanovski@hotmail.com														
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Претклиничка пародонтологија.														
Наставна содржина	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Теоретска настава</th> <th>час.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Пародонтологијата како гранка на стоматологијата.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Анатомо-хистолошки карактеристики на гингивата.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Анатомо-хистолошки карактеристики на периодонциумот.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Анатомо-хистолошки карактеристики на алвеоларната коска и цементот.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Класификација на пародонталната болест.</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Епидемиологија на гингивити и на парододонталната болест.</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Теоретска настава	час.	Пародонтологијата како гранка на стоматологијата.	1	Анатомо-хистолошки карактеристики на гингивата.	1	Анатомо-хистолошки карактеристики на периодонциумот.	1	Анатомо-хистолошки карактеристики на алвеоларната коска и цементот.	1	Класификација на пародонталната болест.	1	Епидемиологија на гингивити и на парододонталната болест.	1
Теоретска настава	час.														
Пародонтологијата како гранка на стоматологијата.	1														
Анатомо-хистолошки карактеристики на гингивата.	1														
Анатомо-хистолошки карактеристики на периодонциумот.	1														
Анатомо-хистолошки карактеристики на алвеоларната коска и цементот.	1														
Класификација на пародонталната болест.	1														
Епидемиологија на гингивити и на парододонталната болест.	1														

Етиологија на пародонтопатија, дентален плак (биофилм)-општи карактеристики.	1
Создавање на биофилмот.	1
Карактеристики на субгингивалниот плак.	1
Микробиологија на пародонтална болест (механизми на патогеност на бактериите во биофилмот).	3
Останати локални етиолошки фактори.	1
Модифицирачки фактори на пародонтална болест (дијабет, пубертет, бременост и пушење).	1
I колоквиум	2
Улогата на оклузалниот трауматизам во етиологијата на пародонтална болест.	2
Патогенеза на пародонталната болест.	2
Патогенеза на пародонтален џеб.	2
Клиничка слика на хронична пародонтопатија (инфламација, рецесија, пародонтален џеб, луксација).	2
Агресивна пародонтопатија, улцеронекрозна пародонтопатија и пародонтални апсцеси.	2
Системски ефекти од пародонталната болест.	2
II колоквиум	2
Практична настава	час.
Анатомо-хистолошки карактеристики на здрав пародонциум.	2
Процена на состојбата на оралната хигиена (ПИ, ИЗК).	2
Отстранување на плакот и забниот камен, маханичко отстранување на забен камен и инструменти за механичко отстранување на забен камен.	2
Ултразвучна инструментација.	2
Пародонтален џеб, класификација, содржина на пародонталниот џеб.	2
Процена на состојбата на пародонтот (инспекција, палпација, паркусија) и сондирање на модели.	2
I колоквиум	2
Пародонтален инструментариум и инструментација во горниот лев квадрант.	2
Пародонтален инструментариум и инструментација во горниот десен квадрант.	2

	<table border="1"> <tr> <td>Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот лев квадрант.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот десен квадрант.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Пародонтален инструментариум и инструментација во горниот фронтален секстант.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот фронтален секстант.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Проверка на стекнатите вештини на студентите.</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>II колоквиум</td> <td>2</td> </tr> </table>	Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот лев квадрант.	2	Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот десен квадрант.	2	Пародонтален инструментариум и инструментација во горниот фронтален секстант.	2	Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот фронтален секстант.	2	Проверка на стекнатите вештини на студентите.	2	II колоквиум	2											
Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот лев квадрант.	2																							
Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот десен квадрант.	2																							
Пародонтален инструментариум и инструментација во горниот фронтален секстант.	2																							
Пародонтален инструментариум и инструментација во долниот фронтален секстант.	2																							
Проверка на стекнатите вештини на студентите.	2																							
II колоквиум	2																							
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 30 часа.																							
Методи на учење	Интерактивна настава(теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.																							
Излезност од учењето	<p>Излезност од теоретската настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Детални познавања за градбата на пародонталните ткива, - Детални познавања на етиологијата на пародонталната болест, - Основни познавања на патогенезата на пародонталната болест, - Детално познавање на клиничката слика на пародонталната болест. <p>Излезност од практичната настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособен за препознавања и детектирање на клиничките знаци на пародонталната болест, - оспособен за ултразвучна инструментација, - оспособен за работа со пародонтални инструменти во различни регии во устата (избор на инструментот, држење на инструментот и фиксација на раката). 																							
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка (2 колоквиума)</td> <td>39</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65	вкупно	60	100
Активности	Кредитни бодови																							
	минимум	максимум																						
Редовност на теоретска настава	3	5																						
Активност на теоретска настава	6	10																						
Редовност на практична настава	3	5																						
Активност на практична настава	9	15																						
Континуирана проверка (2 колоквиума)	39	65																						
вкупно	60	100																						

	<p>Ако студентот на го положи првиот колоквиум (првата проверка на знаењето), целата наставна содржина ја полага во испитната сесија.</p> <table border="1" data-bbox="590 258 1463 559"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																				
< 60	5	F																				
60-67	6	E																				
68-75	7	D																				
76-84	8	C																				
85-93	9	B																				
94-100	10	A																				
Оптовареност на студентот / часови	<table border="1" data-bbox="590 609 1463 945"> <tbody> <tr> <td>Предавања</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>Кредити</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	Предавања	30	Подготовка за предавање	20	Консултации	5	Вежби	30	Подготовка за вежби	15	Вкупно	100	Оценување	20	Се вкупно	120	Кредити	4			
Предавања	30																					
Подготовка за предавање	20																					
Консултации	5																					
Вежби	30																					
Подготовка за вежби	15																					
Вкупно	100																					
Оценување	20																					
Се вкупно	120																					
Кредити	4																					
Проверка на знаењето	<p>Континуирана проверка на знаењето, 2 колоквиума: I колоквиум - 30 бода II колоквиум - 30 бода; на последната вежба во семестарот проверка на практичните компетенции на студентот: 5 бода; останатите 35 бода студентот ги стекнува преку континуирана активност на теоретската и практичната настава.</p>																					
Учебни помагала	<p><i>Пародонтопатија 2008 год., А. Миновска; Пародонтологија 2006 год., Ѓајиќ и Ѓукановиќ, Клиничка пародонтологија, Jann Lindhe; Clinical Periodontology, Carranza.</i></p>																					
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски																					

ЗАБОЗДРАВСТВО ВО ЗАЕДНИЦАТА

Предмет	Забоздравство во заедницата	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	4106	
Студиска програма	IV (четврта)	
Семестар	VII (седми)	
Вкупно часови	35	
Кредити	3,5	
Вид на предмет	Задолжителен, стручно-апликативен предмет	
Предуслови	Освоени кредити од Превентивна стоматологија, Орална хигиена, Епидемиологија	
Изведува	Катедра за детска и превентивна стоматологија	
Одговорен наставник	Доц. д-р. Мира Јанкуловска	
Адреса	Катедра за детска и превентивна стоматологија, Стоматолошки факултет-Скопје, ул. Водњанска 17.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Забоздравство во заедницата.	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Закон за здравствена заштита.	1
	Дефиниција на здравствената заштита.	1
	Права од здравствената заштита.	1
	Односи и права од здравственото осигурување.	1
	Систем и организација на здравствената заштита.	1
	Здравствени организации.	1
	Здравствени работници и соработници.	1
	Превентивна стоматолошка здравствена заштита.	1
	Општи цели. Специфични цели и мерки.	1
	Методологија на изведување на програмата. Организација на спроведување на програмата.	1

Задачи на стоматолошката здравствена служба.	1
Активности на стоматолошката здравствена служба.	1
Принцип на активна стоматолошка заштита. Принцип на пасивна стоматолошка заштита.	1
Организација на стоматолошката служба на населението.	1
Организација на стоматолошката служба на населението според видот на третманот кој се реализира. Организација на стоматолошката служба на населението по возрастни групи.	1
Планирање и распространетост на стоматолошката служба: Медицинска администрација.	1
Индекси за регистрација на денгалниот кариес. Индекси за регистрација на промените на меките делови во усната празнина.	1
Картони за стоматолошка здравствена заштита.	1
Забоздравствено воспитување. Цели на забоздравственото просветување. Задачи на забоздравственото просветување.	1
Содржина на забоздравственото просветување на трудници.	1
Содржина на забоздравственото просветување на новородени, мали и предучилишни деца, училишни деца и младинци и возрастни.	1
Шема за планирање на забоздравственото просветување.	1
Методи на забоздравственото просветување. Средства на забоздравственото просветување. Тешкотии во спроведувањето на забоздравственото просветување.	1
Вовед во јавното здравство. Здравствена едукација, вештини и компетенции.	1
Критериуми за избор на целна група. Проценка на потребите на целната група.	1
Планирање на ефикасна програма за здравствена едукација. Примена на програмата за здравствена едукација. Проценка на ефикасноста на програмата за здравствена едукација.	1
Забоздравствен работник-правила, поврзаност и потреби. Конкурентност и квалитет на забоздравствените услуги.	1
Оптимално орално здравје. Орално здравје кај возрастната популацијата.	2
Промоција на оралното здравје: социјалните фактори и оралното здравје.	3
Стратегии за промоција на оралното здравје и превенција на пародонталната болест.	2

Организација	Теореска настава, број на часови -35.			
Методи на учење	Интерактивна настава(теоретска), работа во мали групи (вежби), изработка на семинарска работа и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.			
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - основни познавања за системот на здравствена заштита, - основни познавања за здравствената едукација, вештини и компетенции, - пошироки познавања за за планирање и распространетост на стоматолошката служба, - пошироки познавања за организација на стоматолошката служба, - пошироки познавања за оптимално орално здравје, - пошироки познавања за промоција на оралното здравје; социјалните фактори и оралното здравје. 			
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	
			максимум	
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		39	65
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
	68-75		7	D
	76-84		8	C
85-93		9	B	
94-100		10	A	

Оптовареност на студентот / часови	Предавања	35
	Подготовка за предавање	30
	Консултации	10
	Вкупно	75
	Оценување	30
	Се вкупно	105
	Кредити	3,5
Проверка на знаењето	- Континуирана проверка (2 колоквиума) - 65 бодови, континуирана проверка на знаењето на теоретската настава.	
Учебни помагала	Учебник „Забоздравство во заедницата“, 2007 год., Иљовска, Јанкуловска и сор.; Орално здравје, 2008 год., Ивановски, Пандилова.	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

V ГОДИНА

ОРТОДОНЦИЈА II

Предмет	Ортодонција II	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	5106	
Студиска година	V (петта)	
Семестар	IX (деветти)	
Вкупно часови	75	
Кредити	4,5	
Вид на предмет	Задолжителен	
Предуслови	Потпис од Ортодонција I	
Изведува	Катедра за ортодонција	
Одговорен наставник	Проф. д-р Марија Зужелова	
Адреса	Водњанска 17, Скопје, Македонија.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, ортодонција.	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Неправилности во сагитала I класа по Angle.	1
	Неправилности во сагитала II клас по Angle.	2
	Неправилности во сагитала III класа по Angle.	2
Прав мандибуларен прогнатизам.	1	

Трансферзални неправилности на оклузија-вкрстен загриз.	2
Вертикални неправилности:отворен и длабок загриз.	2
Морфолошки синдроми.	1
Расцепи на усни и палатум.	1
Биолошки основи на ортодонтската терапија и биомеханика.	1
Планирање на ортодонтска терапија.	1
Ортодонтска превентивна терапија.	1
Интерцептивна ортодонција.	1
Активни ортодонтски мобилни апарати.	1
Лекување на ортодонтски неправилности со функционални апарати.	2
Лекување на ортодонтски малоклузии со фиксни апарати.	2
Фиксни апарати со лабиолингвална техника.	1
Екстраорални фиксни апарати.	1
Ретенциони апарати и позиционери.	1
Ортодонтска терапија во периодот на мешовита дентиција.	1
Ортодонтска терапија во периодот на перманентна дентиција.	2
Терапија на пациенти со расцепи на уста и непце и краниофациални синдроми.	1
Екстракциона терапија.	1
Интердисциплинарна ортодонтска терапија.	1
Практична настава	час.
Приказ на картонот на пациентот.	3
Прием на пациент.	3
Гнатометриска анализа на модели со заклучна дијагноза и одредување на план на терапија.	3
- Ортодонтска превентива- Ортодонтска интерцептива.	3
I Колоквиум	3
Ортодонтска терапија.	3
Предавање на мобилен апарат на пациент.	3
Прием на пациенти со фиксни апарати.	3
Прием на пациенти со аномалии на одредени заби.	3
II Колоквиум	3

	Прием на пациенти со аномалии во сагитална насока и одредување на план на терапија.	3		
	Прием на пациенти со ортодонтски аномалии во трансверзална насока и одредување на план на терапија.	3		
	Прием на пациенти со аномалии во вертикална насока и одредување на план на терапија.	3		
	Мултидисциплинарен пристап на пациенти со тешки ортодонтски аномалии.	3		
	III Колоквиум	3		
Организација	Теоретска настава (30 часа), практична настава (45 часа); семинарски трудови.			
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи-вежби.			
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - пошироко познавање за откривање на ортодонтските аномалии, - пошироко познавање на нормалниот раст и развој на забите и денталните лакови, - пошироко познавање на превентивата во ортодонцијата, - излезност од практичната настава: - пополнување на ортодонтски картон и дијагностицирање на етиолошките фактори. 			
Оценка на активноста на студентот	Кредитни бодови			
	Активности	минимум	максимум	
	Редовност на теоретска настава	3	5	
	Активност на теоретска настава	6	10	
	Редовност на практична настава	3	5	
	Активност на практична настава	9	15	
	Континуирана проверка (2 колоквиума)	30	50	
	Завршен испит	9	15	
	вкупно	60	100	
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
	68-75		7	D
	76-84		8	C
85-93		9	B	
94-100		10	A	

Оптовареност на студентот / часови	Предавања	30
	Подготовка за предавање	10
	Консултации	5
	Вежби	45
	Подготовка за вежби	10
	Вкупно	105
	Оценување	30
	Се вкупно	135
	Кредити	4,5
Проверка на знаењето	2 колоквиума, континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, завршен испит: минимум 9, максимум 15 бода.	
Учебни помагала	Ортодонција, Марковиќ и сор., Ортодонција, Зужелова.	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

Клиничка фиксна протетика I

Предмет	Клиничка фиксна протетика I
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	5101
Студиска година	V (петта)
Семестар	IX (деветти)
Вкупно часови	105
Кредити	5,5
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, стоматолошки предмет.
Предуслови	Освоени кредити од: Клиничка кариологија, Претклиничка орална Хирургија, Претклиничка фиксна протетика I и II, Ортодонција I и Превентивна стоматологија.
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика
Одговорен наставник	Проф. д-р Јагода Бајевска

Адреса	Катрдра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, Водњанска 17, Скопје, тел. 3299 012.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Клиничка фиксна протетика.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Прием, преглед, дијагноза и план на терапија.	1
	Клиника на вештачките забни коронки, индикации и контраиндикации, видови и поделба, услови за нивна изработка.	1
	Препарација на забите за вештачки коронки, видови на демаркационни линии, локализација на границата на препарација.	1
	Прибор за препарација, насадни инструменти, брусни тела, ротирачки инструменти, сврдли, борери, нега на насадни инструменти и брусни тела.	1
	Методи за препарација на заби, препарација на заби со тангенцијална демаркациона линија.	1
	Препарација на забите со правоаголна демаркациона линија (класичен и современ метод).	1
	Препарација на заби со заоблена стапалка.	1
	Препарација на заби со правоаголна стапалка со закосување, препарација на заби со правоаголна стапалка со заоблен внатрешен агол, форма на забно трупче.	1
	Пародонциум, обезболување и олеснување на препарацијата, заштита на препарирани заб со хемиски и со механички средства.	1
	Отпечатоци за изработка на едноделнолеани фикснопротетички конструкции, подготовка на гингивалниот сулкус и усната празнина за отпечатување, лажици за отпечатување.	1
	Двофазен метод на отпечатување, модификации, двоен или комбинирани отпечаток, отпечаток во загриз.	1
	Проба на фикснопротетичките изработки, методи на тестирање.	1
	Цементирање на фикснопротетичките изработки.	1
	Клиника на полните коронки, Ричмонд коронки и надградби, клиника на алтернативни коронки, симнување на стари коронки.	1
	Колоквиум	1
	Практична настава	час.
	Преглед на оралната празнина и анализа на истата, поставување на дијагноза на забите и забните низи, план на терапија и методи на реализација: препарација и изработка на коронки, надградби; демонтирање на коронки; заштитни коронки.	90

Организација	Теоретска настава 15, практична настава 90; теоретската настава се организира како циклична или блок настава.			
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска настава). Работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени по ЕКТС.			
Излезност од учењето	<ul style="list-style-type: none"> - да го подготви студентот да ги познава основните принципи на изработка на вештачките коронки од клинички аспект и да имплементира одредени методологии во секојдневната стоматолошка практика. - студентот да биде оспособен за поставување на дијагноза, план на терапија, да биде оспособен да примени одредени процедури од оваа област (препарација, отпечаток, изработка на привремени коронки, проба на коронки, цементирање на коронки, демонтирање и репаратура на коронки). 			
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	
			максимум	
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	1 колоквиум		39	65
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
	68-75		7	D
76-84		8	C	
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		15	
	Подготовка за предавање		10	
	Консултации		5	
	Вежби		90	
	Подготовка за вежби		20	
	Вкупно		140	

	<table border="1"> <tr> <td>Оценување</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>165</td> </tr> <tr> <td>Кредити</td> <td>5,5</td> </tr> </table>	Оценување	25	Се вкупно	165	Кредити	5,5
Оценување	25						
Се вкупно	165						
Кредити	5,5						
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 колоквиум.						
Учебни помагала	Мирчев Е., <i>Клиника на фиксната стоматолошка протетика</i> НИП Студентски збор, Скопје 1996 год. Мирчев Е. <i>Стоматолошка технологија, неметали, метали и материјали за полнење кавитети</i> , 2 издание, Просветно дело 1993 год., Скопје. Радловиќ-Пантелиќ С., <i>Стоматолошка протетика Фиксне надокнаде 2 дел</i> , Универзитет Белград, 1998 год. Трифуновиќ Д, Вујошевиќ Л., <i>Стоматолошка протетика Фиксни надокнади</i> , Универзитет Белград, 1998 год.						
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски						

КЛИНИЧКА ФИКСНА ПРОТЕТИКА II

Предмет	Клиничка фиксна протетика II
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	5108
Студиска година	V (петта)
Семестар	X (десети)
Вкупно часови	105
Кредити	5,5
Вид на предмет	Задолжителен
Предуслови	Потпис од: Клиничка фиксна протетика I.
Изведува	Катедра за стоматолошка протетика
Одговорен наставник	Проф. д-р Ерол Шабанов
Адреса	Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, Водњанска 18, Скопје, тел. 3299 012.
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Клиничка фиксна протетика.

Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Орофацијален систем и неговите компоненти. Артикулациона рамнотежа и причини за нејзиното нарушување. Настанување на дефекти во забните низи и последици од тоа.	1
	Прием, преглед, дијагноза и план на терапија. Примена на параклинички методи при планирање на мостовните конструкции.	1
	Биолошки основи на мостовните конструкции. Заби носачи и нивно вреднување.	1
	Врски на мостовите, тело на мост и анализа на телото на напречен пресек. Промена на лигавицата под телото на мостот.	1
	Улога на мостот, потребни услови за изработка, индикации и контраиндикации, предности и недостатоци, поделба на денталните мостови.	1
	Статика на мостовите. Статика на мост во права линија, статика на мост во лак, статика на екстензионите и крилни мостови.	1
	Планирање на мостовите.	1
	Препарација на заби за мост и специфичностите кај оваа препарација. Проблем на диспаралитет на забите носачи на мост.	1
	Можности за подобрување на ретенцијата на врските кај природно кратки заби. Отпечатување. Привремени мостови.	1
	Проба на металната конструкција. Проба на дефинитивната конструкција. Цементирање на мостовните конструкции, времено и дефинитивно.	1
	Компликации кај изработката на мостовните конструкции. Репаратура на мостовните конструкции. Демонтирање на мостовни конструкции.	1
	Дистално екстендирани мостови. Циркуларни мостовни конструкции. Припрема на фиксен дел за изработка на мобилни конструкции.	1
	Металкерамички мостови. Алтернативни мостовни решенија.	1
	Адхезивни мостови. Трајност на мостовните конструкции.	1
	Колоквиум	1
	Практична настава	
	Преглед на оралната празнина и анализа на истата, поставување на дијагноза и план на терапија и методи на реализација. Препарација и изработка на мостовни конструкции, репаратура на фасети. Демонтирање на мостовните конструкции. Привремени мостовни конструкции.	90

Организација	Теоретска настава 15, практична настава 90. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.			
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска настава) Работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени по ЕКТС.			
Излезност од учењето	<p>Да го подготви студентот да ги познава основните принципи на изработка на мостовните конструкции од клинички аспект и да имплементира одредени методологии во секојдневната стоматолошка пракса</p> <ul style="list-style-type: none"> - способен за поставување на дијагноза, план на терапија, - способен да примени одредени процедури од оваа област (препарација, отпечаток, изработка на привремени мостови, проба на металната конструкција, проба на дефинитивната конструкција, цементирање на мостовната конструкција, демонтажа на мостовни конструкции, репаратури на мостовни конструкции). 			
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	Континуирана проверка (1 колоквиум)		30	50
	Завршен испит		9	15
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
	60-67		6	E
	68-75		7	D
	76-84		8	C
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		15	
	Подготовка за предавање		10	
	Консултации		5	
	Вежби		90	

	<table border="1"> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>140</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>165</td> </tr> <tr> <td>Кредити</td> <td>5,5</td> </tr> </table>	Подготовка за вежби	20	Вкупно	140	Оценување	25	Се вкупно	165	Кредити	5,5
Подготовка за вежби	20										
Вкупно	140										
Оценување	25										
Се вкупно	165										
Кредити	5,5										
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 колоквиум, завршен испит.										
Учебни помагала	<p>Мирчев Е., <i>Клиника на фиксната стоматолошка протетика</i> НИП Студентски збор, Скопје 1996 год.</p> <p>Мирчев Е. <i>Стоматолошка технологија, неметали, метали и материјали за полнење кавитети</i>, 2 издание, Просветно дело 1993 год., Скопје.</p> <p>Радловиќ-Пантелиќ С., <i>Стоматолошка протетика Фиксне надокнаде</i> 2 дел, Универзитет Белград, 1998 год.</p> <p>Трифуновиќ Д, Вујошевиќ Л., <i>Стоматолошка протетика Фиксни надокнади</i>, Универзитет Белград, 1998 год.</p>										
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски										

Клиничка ендодонција I

Предмет	Клиничка ендодонција I
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	5104
Студиска година	V (петта)
Семестар	I X (деветти)
Вкупно часови	90
Кредити	4,5
Вид на предмет	Задолжителен, стоматолошки, клинички предмет.
Предуслови	освоени кредити од Претклиничка ендодонција и Клиничка кариологија I, потпис од Клиничка кариологија II.
Изведува	Катедра за дентална патологија
Одговорен наставник	Проф. д-р Љупка Матовска

Адреса	Водњанска 17,1000 Скопје	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Клиничка ендодонција.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Анатомски, хистолошки и функционални карактеристики на пулпо-пародонталниот комплекс.	1
	Заболувања на забната пулпа: етиологија, патогенеза, класификации.	1
	Дијагностика на заболувањата на забната пулпа, серозни пулпити.	1
	Пурулентни и хронични пулпити (етиологија, клиничка слика, дијагноза, терапија).	1
	Регресивни метаморфози на пулпа, дентикли, цементикли.	1
	Болката во оралната празнина.	1
	Некроза, некробиоза, гангрена на забната пулпа (етиологија, клиничка слика, терапија).	1
	Пародоциум (анатомски, хистолошки и физиолошки карактеристики од аспект на предметот).	1
	Parodontitis apicalis acuta (етиологија, клиничка слика, патохистологија, терапија).	1
	Parodontitis chronica (етиологија, клиничка слика, патохистологија, терапија).	1
	Ендодонтска терапија кај поедини општи заболувања, инциденти во тек на ендодонтската терапија. Биолошки аспекти на ендодонтската терапија.	1
	Значење на рендген дијагностиката во ендодонтската терапија.	1
	Алтернативни методи по неуспешна ендодонтска терапија (ретретман, ендодонтскахирургија).	1
	Репарација на апикалниот пародонциум (процес на остеоцементогена цикатризација).	1
	Колоквиум	1
	Практична настава	час.
	Анализа на рендгенграфија на пулпини заболувања.	5
	Дијагностички постапки кај пулпини заболувања.	5
	Дијагностичка постапка кај заболувања на пародонциумот.	5
Постапки при ургентни состојби во ендодонцијата.	5	

	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Тераписки постапки кај некроза и некробиоза.</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Тераписки постапки кај гангренозно распадната пулпа.</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Тераписки постапки кај акутни апикални пародонтити.</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Тераписки можности кај хроничните пародонтити-методи на терапија.</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Канални полнења-методи.</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Периапикални полнења.</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Одонтометриски методи.</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Тераписки постапки кај некроза и некробиоза.	5	Тераписки постапки кај гангренозно распадната пулпа.	5	Тераписки постапки кај акутни апикални пародонтити.	5	Тераписки можности кај хроничните пародонтити-методи на терапија.	10	Канални полнења-методи.	10	Периапикални полнења.	10	Одонтометриски методи.	10																														
Тераписки постапки кај некроза и некробиоза.	5																																												
Тераписки постапки кај гангренозно распадната пулпа.	5																																												
Тераписки постапки кај акутни апикални пародонтити.	5																																												
Тераписки можности кај хроничните пародонтити-методи на терапија.	10																																												
Канални полнења-методи.	10																																												
Периапикални полнења.	10																																												
Одонтометриски методи.	10																																												
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 75 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.																																												
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска) работа во групи (вежби).																																												
Излезност од учењето	Основни познавања: - за анатомо-хистолошките карактеристики на пулпо-пародонталниот комплекс, - за дијагностички процедури кај поедините заболувања на пулпа и пародонциум, - за биолошки тераписки можности.																																												
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>1 колоквиум</td> <td>39</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	1 колоквиум	39	65	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																												
	минимум	максимум																																											
Редовност на теоретска настава	3	5																																											
Активност на теоретска настава	6	10																																											
Редовност на практична настава	3	5																																											
Активност на практична настава	9	15																																											
1 колоквиум	39	65																																											
вкупно	60	100																																											
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																											
< 60	5	F																																											
60-67	6	E																																											
68-75	7	D																																											
76-84	8	C																																											
85-93	9	B																																											
94-100	10	A																																											

Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15
	Подготовка за предавање	10
	Консултации	5
	Вежби	75
	Подготовка за вежби	10
	Вкупно	115
	Оценување	20
	Се вкупно	135
	Кредити	4,5
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 колоквиум.	
Учебни помагала	Основна литература: <i>Ендодонција</i> -Матовска Љупка 2002 год.; Дополнителна литература: <i>Клиничка ендодонција</i> , Павловиќ В.1997 год., <i>Ендодонција</i> -Филиповиќ.	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

Клиничка ендодонција II

Предмет	Клиничка ендодонција II
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	5111
Студиска година	V (петта)
Семестар	X (десети)
Вкупно часови	75
Кредити	3
Вид на предмет	Задолжителен, стоматолошки, клинички предмет.
Предуслови	Потпис од Клиничка ендодонција I, освоени кредити од Клиничка кариологија II.
Изведува	Катедра за дентална патологија
Одговорен наставник	Проф. д-р. Љупка Матовска

Адреса	Водњанска 17,1000 Скопје, тел.		
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студи, задолжителен предмет, Клиничка ендодонција.		
Наставна содржина	Практична настава	час.	
	Заболувања на забната пулпа, тераписки постапки, методи, модификации.	5	
	Тераписки постапки кај гангренозно распадната пулпа.	5	
	Методи за терапија на хронични пулпити.	5	
	Ендодонтска хирургија-индикации, методи.	5	
	Видови анестезии во ендодонтската терапија, алтернативи.	5	
	Ургентни ендодонтски тераписки постапки.	5	
	Ендодонтска терапија кај поедини општи заболувања.	5	
	Евалуација на разни видови рендген снимки, дијагноза и проценка на тераписките можности.	5	
	Тераписки модалитети кај хроничните пародонтити.	5	
	Рекапитулација на методите за канална оптурација.	5	
	Биолошки аспекти на ендодонтската терапија-медицименти.	5	
	План за терапија во ендодонцијата.	10	
	Тимска подготовка и санација на пациентот за протетски надоместоци.	10	
Организација	Практична настава 75 часа.		
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска) работа во групи (вежби).		
Излезност од учењето	Пошироки познавања за: - Рендген дијагностика во ендодонцијата (пред терапија, во тек и по терапија), - Алтернативни можности за терапија по неуспешна ендодонтска процедура, - Ендодонтска процедура кај поедини општи заболувања.		
Оценка на активноста на студентот	Активности	Кредитни бодови	
		минимум	максимум
	Редовност на практична настава	12	20
	Активност на практична настава	18	30
	Завршен испит	30	50
вкупно	60	100	

	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F
	60-67	6	E
	68-75	7	D
	76-84	8	C
	85-93	9	B
	94-100	10	A

Оптовареност на студентот / часови	Вежби	75
	Подготовка за предавање	5
	Вкупно	80
	Оценување	10
	Се вкупно	90
	Кредити	3

Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната настава, завршен испит.
Учебни помагала	Основна литература: <i>Ендодонција</i> - Матовска Љупка 2002 год.; Дополнителна литература: <i>Клиничка ендодонција</i> , Павловиќ В.1997 год., <i>Ендодонција</i> - Филиповиќ.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

ОРАЛНА ХИРУРГИЈА II

Предмет	Орална хирургија II	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	5107	
Студиска програма	V (петта)	
Семестар	IX (деветти)	
Вкупно часови	60	
Кредити	3,5	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, стоматолошки предмет.	
Предуслови	Освоени кредити од Претклиничка орална хирургија и Клиничка кариологија I.	
Изведува	Катедра за орална хирургија	
Одговорен наставник	Проф. д-р. Борис Величковски	
Адреса	Катедра за орална хирургија, Стоматолошки факултет, Водњанска 18 Скопје Тел. +38923299033.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Орална хирургија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Одонтогени цисти на вилиците.	1
	Неодонтогени цисти.	1
	Хируршки третман на цисти во вилиците.	1
	Превенција и згрижување на оралнохируршки компликации.	1
	Оралнохируршки-ортодонтски интервенции.	1
	Оралнохируршки интервенции во детска возраст.	1
	Трауматски повреди на заби.	1
	Дентални графтови. Реимплантација на заби. Трансплантација на заби.	2
	Базична предпротетска хирургија. Претпротетски интервенции на меките ткива.	1
	Претпротетски интервенции на коскените ткива.	1
	Примена на коскени графтови во орофацијална регија.	1
	Примена на алопластични материјали во орофацијална регија.	1

	Примена на алопластични материјали во орофацијална регија.	1
	I колоквиум	2
	Практична настава	час.
	Земање на анамнеза на пациенти за оралнохируршки интервенции.	1
	Клинички (екстраорален и интраорален) преглед, забен статус.	1
	Општи (интернистички заболувања) од орално хируршки интерес.	2
	Терминална анестезија во горна и долна вилица.	4
	Спроводни анестезии во горна вилица.	2
	Спроводни анестезии во долна вилица.	2
	Компликации во тек и по давање на анестезија.	2
	Екстракција на заби на поделни морфолошки групи, став на лекарот и фази на екстракцији.	2
	Компликации во тек на екстракција на заби.	2
	Анестезија и екстракција на заби од страна на студентот.	22
	Компликации после екстракција на заби.	2
	Присуство во операциона сала при изведување на оралнохируршки интервенции.	3
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 45 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени со заеднички критериуми на ЕКТС.	
Излезност од учењето	<p>Пошироко познавање во однос на одредена оралнохируршка казуистика:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одонтогени и неодонтогени цисти на вилиците и хируршки третман, - превенција и згрижување на оралнохируршки компликации, - оралнохируршки-ортодонтски интервенции, - оралнохируршки интервенции во детска возраст, - дентални графтови, - базична предпротеска хирургија, - примена на коскени графтови и алопластични материјали во орофацијална регија. <p>Клучни вештини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособен е за поставување на дијагноза, диференцијална дијагноза, - оспособен е за одредување на план на терапија, - оспособен е за изведување на одредени терапевиски постапки (методи на локална инфилтративна анестезија, типични и атипични екстракцији на различни морфолошки групи на заби, третман на постанестезиони и постекстракциони компликации). 	

Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	1 колоквиум		30	50
	Завршен испит		9	15
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
< 60		5	F	
60-67		6	E	
68-75		7	D	
76-84		8	C	
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		15	
	Подготовка за предавање		10	
	Консултации		5	
	Вежби		45	
	Подготовка за вежби		10	
	Вкупно		85	
	Оценување		20	
	Се вкупно		105	
Кредити		3,5		
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на теоретската и практичната настава, 1 колоквиум кој се полага компјутерски и завршен испит.			
Учебни помагала	Систематизирани, авторизирани и уредени предавања од членовите на катедрата (до издавање на учебник по Орална хирургија). „Практикум оралне хирургије“ - Марковиќ А. „Орална хирургија“ - Јојќ Б. и Перовиќ Ј.			

	<p>„Орална хирургија“ - Тодоровиќ Лљ. „Орална хирургија“ - Мише И. „Хемостаза и њени поремеќај у стоматолошкој пракси“ - Перовиќ Ј. „Периапикалне лезије“ - Петровиќ В. „Анестезија у стоматологији“ - Тодоровиќ Лљ. „Спроводне анестезије у горњој и доњој вилици“ - Лотриќ Н. „Дентална реимплантација и трансплантација“ - Јанев Ј. „Орална имплантологија“ - Перовиќ Ј.</p>
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

СУДСКА МЕДИЦИНА СО ФОРЕНЗИЧНА СТОМАТОЛОГИЈА

Предмет	Судска медицина со Форензична стоматологија	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	5113	
Студиска програма	V (петта)	
Семестар	X (десетти)	
Вкупно часови	30	
Кредити	2,5	
Вид на предмет	Задолжителен	
Предуслови	Освоени кредити од Патолошки основи на болестите, Интерна медицина, Општа хирургија. Потпис од Орална хирургија I.	
Изведува	Катедра по судска медицина	
Одговорен наставник	Проф. д-р Биљана Јанеска	
Адреса	Медицински факултет, Водњанска бр 19 тел.: 3177-044, bjaneska@sudskamedicina.com.mk	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен, судска медицина, форензична стоматологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Предмет на изучување, задачи и форензична стоматологија.	1
	Судскомедицинска обдукција, индикации, видови.	1

	Смрт, видови смрт, утврдување на смрт, причина за смрт.	1
	Форензична трауматологија- механички повреди.	2
	- физички повреди, хемиски повреди, асфиктични повреди, физички повреди, нутритивни.	2
	Судско медицинско вештачење.	2
	Квалификација на телесни повреди.	1
	Идентификација.	2
	Кривична одговорност на стоматолозите.	2
	Лекарска грешка.	1
	Практична настава	час.
	Судско медицинска обдукција.	2
	Лекарско уверение.	2
	Одредување на пол според коските на черепот.	1
	Одредување на возраст според забалото.	2
	Дентална идентификација.	2
	Стоматолошка документација.	1
	Анализа на човечки гризнатини.	2
	ДНК идентификација од заби.	1
Приказ на случаи.	2	
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична 15 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.	
Методи на учење	Практична настава блок од најмалку 3 часа (до 5) во групи од 5 студенти	
Излезност од учењето	<p>Од теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основно познавање за судско медицинска обдукција и индикации; смрт и видови смрт; - пошироки познавања за вештачење, квалификација на телесни повреди, форензична ДНА анализа; - детални познавања за дентална идентификација. <p>Од практична настава: оспособен за</p> <ul style="list-style-type: none"> - пишување лекарско уверение; - преглед на забалото на умрен за идентификација; - споредба на предсмртните податоци на забите со посмртниот наод. 	

Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		5	10
	Активност на теоретска настава		5	10
	Редовност на практична настава		5	10
	Активност на практична настава		10	15
	1 колоквиум		15	25
	Завршен испит		20	30
	вкупно		60	100
		Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F	
	60-67	6	E	
	68-75	7	D	
	76-84	8	C	
	85-93	9	B	
	94-100	10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15		
	Подготовка за предавање	10		
	Консултации	5		
	Вежби	15		
	Подготовка за вежби	10		
	Вкупно	55		
	Оценување	20		
	Се вкупно	75		
	Кредити	2,5		
Проверка на знаењето	1 колоквиум (тест) и завршен усмен испит.			
Учебни помагала	Судска медицина, Милован Миловановиќ; Судска медицина, Лукиќ.			
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			

ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА I

Предмет	Детска стоматологија I	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	5102	
Студиска програма	V (петта)	
Семестар	IX (деветти)	
Вкупно часови	75	
Кредити	4,5	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, стоматолошки.	
Предуслови	Освоени кредити од: Превентивна стоматологија, Педијатрија, Клиничка кариологија I, Инфектологија, Психијатрија, Забоздравство во заедницата.	
Изведува	Катедра за Детска и превентивна стоматологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р. Снежана Иљовска	
Адреса	Катедра по детска и превентивна стоматологија, Стоматолишки факултет, Водњанска 18, Скопје, тел.: 3299 065, iljovskasnezana@yahoo.com	
Клучни зборови	Стоматолишки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Детска стоматологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Вовед во детската стоматологија, цели, задачи, основни принципи, ментален развој на децата и стоматолошките интервенции.	1
	Стоматолошка работа со деца (поделба на децата спрема возраста, спрема однесувањето).	1
	Контрола на болката.	1
	Стоматолошка заштита на деца со посебни потреби.	1
	Анамнеза и клинички преглед (анамнеза фамилијарна, медицинска, стоматолошка). Клинички преглед, општ изглед, преглед на глава и врат, интраорален преглед, преглед на пародонтот, преглед на забите и водење на документација.	2
	Раст и развој на на орофацијалната регија, Пренатален развој, постнатален развој, Развој на забите-одонтогенеза, развој на емајлот, развој на дентинот, развој на коренот на забите, развој на забната пулпа и алвеоларниот гребен, развој на трајните заби.	4

	Никнување на млечни и трајни заби (фази на никнување, механизам на никнување).	1
	Ресорпција на корените на млечните заби.	1
	Хронологија на развојот на млечните и трајните заби, обележување на забите.	1
	Анатомохистолошки и морфолошки карактеристики на млечните и трајни заби (емајл, дентин, цемент, забна пулпа, периодонциум).	2
	Морфолошки карактеристики на млечни заби.	1
	Морфолошки карактеристики на млади трајни заби, анатомски карактеристики на вилиците во развојот кај децата.	1
	Неправилности во развојот на забите (општи пореметувања при никнувањето на забите, локални пореметувања при никнувањето на забите, предвремено никнување на забите, закаснето никнување на забите. Пореметување во текот на ресорпцијата на корените.	1
	Неправилностиво бројот на забите, неправилности во големина на забите, неправилности во облик на забите, неправилности во положба на забите, неправилности во боја на забите.	1
	Неправилности во структура на забите. Неправилности во структура на забите предизвикани од општи фактори, неправилности во структура на забите предизвикани од интоксикации, неправилности во структура на забите предизвикани од наследни фактори. Клинички аспекти.	2
	Дентален кариес, класификација и терапевтски постапки при лекување кај деца и адолесценти, кариес на млечни заби (карактеристики на кариесот на млечните заби, локализација на кариесот на млечните заби, терапија на кариес на млечни заби).	2
	Циркуларен кариес.	1
	Кариес на млади трајни заби (класификација, карактеристики, терапија)	2
	Заболувања на пулпата и пародонталните ткива кај млечните заби (класификација, етиологија, индикации за лекување, клиничка слика и диференцијална дијагноза на заболувањата на пулпата, методи на терапија на заболувања на пулпата).	3
	Заболувања на пулпата и пародонталните ткива кај трајни заби (етиологија, индикации за лекување на забите, клиничка слика и диференцијална дијагноза на заболувањата на пулпата и пародонталните ткива).	1

Практична настава		час.
Детето во стоматолошката ординација (возраста на детето за прифаќање на стоматолошки третман, стоматолошки персонал и опрема за ординација со деца, прва посета, прием на децата неподобни за стоматолошки третман).		3
Стоматолошки преглед на детето. Општа процена на детето. Анамнеза и клинички преглед (анамнеза фамилијарна, медицинска, стоматолошка). Клинички преглед, општ изглед, преглед на глава и врат, интраорален преглед, преглед на пародонтот, преглед на забите. Стоматолошка документација и обрасци за извештај.		3
Контрола на болката (Документација за дадената анестезија, локална анестезија, припрема на детето за анестезија, индикации и контраиндикации за давање на анестезија, компликации од анестезија).		3
Развиток на млечните и трајните заби. Фази и механизам на никнување на млечните заби. Ресорпција на корените на млечните заби. Хронологија на никнување на забите. Обележување на забите.		3
Атомохистолошки и морфолошки карактеристики на млечните и трајни заби (емајл, дентин, цемент, забна пулпа, периодонциум).		3
Неправилности во развитокот на забите Неправилности во бројот на забите, Неправилности во големина на забите, Неправилности во облик на забите, Неправилности во положба на забите. Неправилности во боја на забите. Неправилности во структурата на забите. Клинички аспект.		3
Планирање на стоматолошки третман кај децата.		3
Планирање на стоматолошки третман кај децата.		1
Терапија на денталниот кариес во детска возраст. Суво работно поле. Препарација на кавиетите на млечните заби кај децата. Терапија на циркулатен кариес. Препарација на кавитетите на трајни заби кај децата.		5
Минимално инвазивен третман на денталниот кариес (третман на оклузалните, апроксималните и пасивните површини на забите), алтернативните методи на препарација на кариозната лезија, микроабразија на емајлот).		3

	Припрема на кавитетите за реставрација.	3
	Терапија на пулпата и пародонталните ткива на млечните и трајни заби (план на терапија). Тераписки методи за лекување на пулпата на млечните заби (витална и мортална ампутиација, екстирпација на пулпата).	3
	Терапија на заболена пулпа на трајни заби.	3
	Лекување на пулпата кај заби со незавршен раст на коренот (млади трајни заби) витална екстирпација (пулпектомија). Лекување на апикалните пародонтити на трајните заби со незавршен раст на коренот.	3
	Материјали за реставрација во детската стоматологија (сретства за на тоалета на кавитетите, материјали за привремено затворање на кавитетите, подлоги.	3
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 45 часа.	
Методи на учење	Интерактивна теоретска настава, работа со мали групи на практична настава, изработка на семинарски трудови и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.	
Излезност од учењето	<p>После одржаната теоретска настава и положениот испит студентот би требало да ги апсолвира следниве познавања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запознавање на пациентот, проценка на психолошкиот тип на детето, стоматолошки пристап и план на терапија, - да го познава растот и развитокот на орофацијалната регија со посебен осврт на забите, да ги дијагностицира неправилностите на забите, - да може да постави дијагноза и примени тераписки постапки при лекување на кариес кај децата и адолесцентите и примени соодветни материјали за реставрација, - да дијагностицира и лекува заболувања на пулпата и пародонталните ткива на млечни и млади трајни заби, - да дијагностицира и лекува заболувања на меките ткива кај децата, - да планира и изведува орално хирушки интервенции кај децата и лица со посебни потреби, - да планира и санира трауматски повреди и компликации на забите и пародонталните ткива кај децата, - да планира и реализира естетски интервенции кај децата (белење на забите, естетска корекција со ламинати и порцелан). 	

Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		39	65
	вкупно		60	100
	Освоени кредитни бодови		оценка	ЕКТС оценка
	< 60		5	F
60-67		6	E	
68-75		7	D	
76-84		8	C	
85-93		9	B	
94-100		10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		30	
	Подготовка за предавање		15	
	Консултации		5	
	Вежби		45	
	Подготовка за вежби		10	
	Вкупно		105	
	Оценување		30	
	Се вкупно		135	
	Кредити		4,5	
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 2 колоквиуми			
Учебни помагала	<i>Дечија стоматологија</i> , Драган Белоица и сор. 2000 год. <i>Дентална трауматологија</i> , Бона Бајрактарова 2006 год. <i>Pediatric Dentistry</i> - Goran Koch, Sven Poulsen, Naklada, 2004 год. <i>Трајна дентиција: ембриологија и анатомохистоморфологија</i> , Бона Бајрактарова и сор, 2000 год.			
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			

ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА II

Предмет	Детска стоматологија II	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	5109	
Студиска програма	V (петта)	
Семестар	X (десетти)	
Вкупно часови	90	
Кредити	5,5	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, стоматолошки предмет.	
Предуслови	Потпис од Детска стоматологија I	
Изведува	Катедра за Детска и превентивна стоматологија	
Одговорен наставник	Проф. д-р.Снежана Иљовска	
Адреса	Катедра за Детска и превентивна стоматологија, Стоматолишки факултет, Водњанска 18, Скопје, тел.: 3299 065, iljovskasnezana@yahoo.com	
Клучни зборови	Стоматолишки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, Детска стоматологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Лекување на пулпата кај заби со незавршен раст на коренот(млади трајни заби).	2
	Материјали за реставрација во детската стоматологија (средства за тоалета на кавитетите, матерјали за привремено затворање на кавитетите, подлоги. Материјали за дефинитивно затворање на кавитетите (амалгами, компомери, глас-јономер цементи, средства за залевање, композити).	2
	Заболувања на меките ткива во устата кај детето. Класификација на повреди на лигавицата на устата. Повреди на лигавицата во усната празнина (механички повреди, термички повреди, хемиски оштетувања, оштетувања од зрачења).	2
	Заболувања на усниците (chielitis angularis, echfoliativa).	1
	Заболувања на јазикот (lingva geografika, lingva plikata, lingva bifida, анкилоглосија, макроглосија, микроглосија и аглосија, развојни аномалии на јазикот).	1

Заболувања на гингивата (гингивитис катаралис, гингивитис улцеро-некротиканс, гингивитис на никнување, перикоронитис).	1
Заболувања на пародонциумот (етиологија, локални и општи фактори, Јувенилна пародонтопатија).	1
Орални манифестации кај инфективните заболувања (бактериски инфекции, вирусни и габични инфекции).	2
Херпетичен стоматит. Габични заболувања во устата на децата (соор).	1
Алергиски заболувања во устата на децата. Нутритивни пореметувања во устата кај децата.	1
Орални манифестации кај хронични заболувања кај децата (хематолошки заболувања, кожни заболувања, кардиоваскуларни заболувања, респираторни заболувања, ендокрини пореметувања, пореметувања на метаболизмот).	1
Нутритивни пореметувања и здравјето на устата и забите (недостаток на минерали и витамини).	2
Трауматски повреди на млечните и трајните заби (епидемиологија, етиологија, класификација, прием на пациентите-клиничка постапка, терапија на повредите на млечни заби, трајни заби, пародонтални ткива, компликации од повредите).	5
Тумори и цисти во детска возраст.	1
Орално-хируршки интервенции во детска возраст (инструменти за екстракција, екстракција на млечни заби, екстракција на трајни заби).	1
Акутни дентогени инфекции кај децата (акутни дентогени инфекции, специфични орално-хируршки интервенции).	1
Примена на антибиотици во детска возраст.	1
Протетско збринување во детска возраст.	1
Интерцептивна ортодонција.	1
Ургентни состојби.	1
Методи на белење на забите.	1
Практична настава	час.
Материјали за дефинитивно затворање на кавитетите (амалгами, компомери, глас-јономер цементи, композити Средства за залевање на фисури).	4
Материјали за дефинитивно затворање на коренските канали.	4
Заболувања на меките ткива во устата кај детето (дијагноза, класификација, третман во стоматолошка амбуланта).	4

	Терапија на заболувања на пародонциумот кај децата. Класификација на заболувањата на пародонциумот, маханичка и хемиска контрола на дентален плак.	4
	Терапија на заболувања на гингивата и периодонциумот.	4
	Стоматолошко згрижување на децата со општи заболувања Стоматолошко згрижување на децата со висок медицински ризик (стоматолошки третман на децата со хеморагичен синдром, стоматолошки третман на децата со заболувања на белата крвна лоза, стоматолошки третман на децата со заболувања на црвената крвна лоза, стоматолошки третман на децата со кардиоваскуларни заболувања).	4
	Стоматолошко згрижување на децата со пречки во психофизичкиот развикот. Стоматолошки третман.	4
	Повреди на забите. Класификација на повредите. Повреди на млечните заби. Последици од повредите на млечните заби. Повреди на трајните заби. Терапија на пулпата при фрактура на забите. Фрактури на коренот на забите. Комбинирани фрактури на коронката и коренот на трајните заби. Повреди на пародонталните ткива на трајните заби.	4
	Орално -хируршки интервенции во детска стоматологија. Анатомо-хистолошки специфичности на вилиците и забите во детска возраст. Психолошки пристап кон пациентот. Екстракции на забите и на забите од ортодонтски причини и на прекубројните заби. Компликации од екстракција. Крвање во стоматологијата. Останати амбулантно-хируршки интервенции. Хирурска терапија на акутните дентогени инфекции. Орално-мукозни лезии. Епидермоидни, дермоидни и тератоматозни цисти. Мукогингивална хирургија во детска возраст.	4
	Крвање во стоматологијата. Останати амбулантно-хируршки интервенции. Хирурска терапија на акутните дентогени инфекции. Орално-мукозни лезии. Епидермоидни, дермоидни и тератоматозни цисти. Мукогингивална хирургија во детска возраст.	4

	Ургентни состојби во стоматолошката ординација за деца (алергична реакција, анафилактичен шок, синкопа, хистеричен напад, акутен астматичен напад, епилептичен напад, опструкција на респираторните патишта, токсична реакција на анестетик, инсулински шок, акутен застој на срцевата работа, хиповентилациски синдром, хипервентилациски синдром.	4
	Примена на антибиотици во детска стоматологија Каузална терапија на дентогените инфекции. Профилактична употреба на антибиотиците кај пациенти со висок медицински ризик.	4
	Протетско згрижување на деца и младинци. Протетско згрижување во период на млечната дентиција. Протетско згрижување на трајните заби во детска возраст.	4
	Итерцептивна ортодонција.	4
	Белење на забите.	4
Организација	Теоретска настава - 30 часа, практична настава - 60 часа.	
Методи на учење	Интерактивна теоретска настава, работа со мали групи на практична настава, изработка на семинарски трудови и други облици предвидени со заеднички критериуми на ЕКТС.	
Излезност од учењето	<p>После одржаната теоретска настава и положениот испит студентот би требало да ги апсолвира следниве познавања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запознавање на пациентот, проценка на психолошкиот тип на детето, стоматолошки пристап и план на терапија, - да го познава растот и развитокот на орофацијалната регија со посебен осврт на забите, да ги дијагностицира неправилностите на забите, - да може да постави дијагноза и примени тераписки постапки при лекување на кариес кај децата и адолесцентите и примени соодветни материјали за реставрација, - да дијагностицира и лекува заболувања на пулпата и пародонталните ткива на млечни и млади трајни заби, - да дијагностицира и лекува заболувања на меките ткива кај децата, - да планира и изведува орално хируршки интервенции кај децата и лица со посебни потреби, - да планира и санира трауматски повреди и компликации на забите и пародонталните ткива кај децата, - да планира и реализира естетски интервенции кај децата (белење на забите, естетска корекција со ламинати и порцелан). 	

Оценка на активността на студентот	Активности		Кредитни бодови	
			минимум	максимум
	Редовност на теоретска настава		3	5
	Активност на теоретска настава		6	10
	Редовност на практична настава		3	5
	Активност на практична настава		9	15
	Континуирана проверка (2 колоквиума)		30	50
	Завршен испит		9	15
	вкупно		60	100
		Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка
	< 60	5	F	
	60-67	6	E	
	68-75	7	D	
	76-84	8	C	
	85-93	9	B	
	94-100	10	A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		30	
	Подготовка за предавање		25	
	Консултации		5	
	Вежби		60	
	Подготовка за вежби		15	
	Вкупно		135	
	Оценување		30	
	Се вкупно		165	
	Кредити		5,5	
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 2 колоквиуми, завршен испит			
Учебни помагала	<i>Дечија стоматологија</i> , Драган Белоица и сор. 2000 год. <i>Дентална трауматологија</i> , Бона Бајрактарова 2006 год. <i>Pediatric Dentistry</i> - Goran Koch, Sven Poulsen, Naklada, 2004 год. <i>Трајна дентиција: ембриологија и анатомохистоморфологија</i> , Бона Бајрактарова и сор, 2000 год.			
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			

Клиничка пародонтологија I

Предмет	Клиничка пародонтологија I	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	5103	
Студиска програма	V (петта)	
Семестар	IX (деветти)	
Вкупно часови	60	
Кредити	3,5	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, стоматолошки предмет.	
Предуслови	Освоени кредити од Претклиничка пародонтологија, Стоматолошка рентгенологија.	
Изведувач	Катедра за Болести на устата и пародонтот	
Одговорен наставник	Проф. д-р Ана Миновска; проф. д-р К. Ивановски	
Адреса	minovskaana@hotmail.com	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, клиничка пародонтологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Гингивити /класификација, дијагноза, терапија/.	3
	Анамнеза и дијагноза на пародонталната болест.	3
	Прогноза на пародонталната болест.	4
	План на пародонтална терапија.	4
	колоквиум	1
	Практична настава	час.
	Клинички вежби со пациенти, кои се состојат од: Анамнеза и дијагностицирање на заболувањата на забнопотпорниот апарат, прогноза и план на терапија на пародонталната болест, терапија на заболувањата на забнопотпорниот апарат. Терапија на одржување.	45
Организација	Теоретска настава 15 часа, практична настава 45 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.	
Методи на учење	Интерактивна настава, работа во мали групи.	

Излезност од учењето	<p>Студентот ќе се стекне со пошироко знаење од областа на клиничката пародонтологија.</p> <p>Клучни вештини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспособен е за земање на анамнеза и поставување на дијагноза на заболувањата на забнопотпорниот апарат; одредување на прогнозата и поставување на план на терапија; - оспособен за изведување на конзервативната (не-хирурска) фаза од терапијата и спроведување на терапијата на одржување. 																																														
Оценка на активноста на студентот	<table border="1" data-bbox="509 488 1379 790"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>1 колоквиум</td> <td>39</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="509 813 1379 1106"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>			Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	1 колоквиум	39	65	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																														
	минимум	максимум																																													
Редовност на теоретска настава	3	5																																													
Активност на теоретска настава	6	10																																													
Редовност на практична настава	3	5																																													
Активност на практична настава	9	15																																													
1 колоквиум	39	65																																													
вкупно	60	100																																													
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																													
< 60	5	F																																													
60-67	6	E																																													
68-75	7	D																																													
76-84	8	C																																													
85-93	9	B																																													
94-100	10	A																																													
Оптовареност на студентот / часови	<table border="1" data-bbox="509 1140 1379 1496"> <tbody> <tr> <td>Предавања</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>85</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>105</td> </tr> <tr> <td>Кредити</td> <td>3,5</td> </tr> </tbody> </table>			Предавања	15	Подготовка за предавање	10	Консултации	5	Вежби	45	Подготовка за вежби	10	Вкупно	85	Оценување	20	Се вкупно	105	Кредити	3,5																										
Предавања	15																																														
Подготовка за предавање	10																																														
Консултации	5																																														
Вежби	45																																														
Подготовка за вежби	10																																														
Вкупно	85																																														
Оценување	20																																														
Се вкупно	105																																														
Кредити	3,5																																														

Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 колоквиум.
Учебни помагала	<i>Пародонтопатија</i> 2008 год., А. Миновска; <i>Пародонтологија</i> 2006 год, Ѓајик и Ѓукановиќ, <i>Клиничка пародонтологија</i> , Jann Lindhe; <i>Clinical Periodontology</i> , Carranza.
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски

Клиничка пародонтологија II

Предмет	Клиничка пародонтологија II	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	5110	
Студиска програма	V (петта)	
Семестар	X (десети)	
Вкупно часови	60	
Кредити	3,5	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички, стоматолошки предмет.	
Предуслови	Потпис од клиничка пародонтологија I	
Изведува	Катедра за Болести на устата и пародонтот	
Одговорен наставник	Проф. д-р Ана Миновска; проф.д-р К. Ивановски	
Адреса	minovskaana@hotmail.com	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, задолжителен предмет, клиничка пародонтологија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Терапија на пародонтална болест.	8
	Одржување на пост-тераписките резултати или терапија на одржување.	2
	семинари	4
	колоквиум	1

	<table border="1"> <tr> <th>Практична настава</th> <th>час.</th> </tr> <tr> <td>Клинички вежби со пациенти, кои се состојат од: Анамнеза и дијагностицирање на заболувањата на забнопотпорниот апарат, прогноза и план на терапија на пародонталната болест, терапија на заболувањата на забнопотпорниот апарат. Терапија на одржување.</td> <td>45</td> </tr> </table>	Практична настава	час.	Клинички вежби со пациенти, кои се состојат од: Анамнеза и дијагностицирање на заболувањата на забнопотпорниот апарат, прогноза и план на терапија на пародонталната болест, терапија на заболувањата на забнопотпорниот апарат. Терапија на одржување.	45																																											
Практична настава	час.																																															
Клинички вежби со пациенти, кои се состојат од: Анамнеза и дијагностицирање на заболувањата на забнопотпорниот апарат, прогноза и план на терапија на пародонталната болест, терапија на заболувањата на забнопотпорниот апарат. Терапија на одржување.	45																																															
Организација	Теоретска настава 9 часа, практична настава 45 часа. Семинари 4 часа. Теоретската настава се организира како циклична или блок настава.																																															
Методи на учење	Интерактивна настава, работа во мали групи.																																															
Излезност од учењето	<p>Студентот ќе се стекне со пошироко знаење од областа на клиничката пародонтологија.</p> <p>Клучни вештини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оспо -оспособен е за земање на анамнеза и поставување на дијагноза на заболувањата на забнопотпорниот апарат; одредување на прогнозата и поставување на план на терапија; - оспо способен за изведување на конзервативната (не-хирушка) фаза од терапијата и спроведување на терапијата на одржување. 																																															
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>1 колоквиум</td> <td>30</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	1 колоквиум	30	50	Завршен испит	9	15	вкупно	60	100	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Активности	Кредитни бодови																																															
	минимум	максимум																																														
Редовност на теоретска настава	3	5																																														
Активност на теоретска настава	6	10																																														
Редовност на практична настава	3	5																																														
Активност на практична настава	9	15																																														
1 колоквиум	30	50																																														
Завршен испит	9	15																																														
вкупно	60	100																																														
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																																														
< 60	5	F																																														
60-67	6	E																																														
68-75	7	D																																														
76-84	8	C																																														
85-93	9	B																																														
94-100	10	A																																														

Оптовареност на студентот / часови	Предавања	15
	Подготовка за предавање	10
	Консултации	5
	Вежби	45
	Подготовка за вежби	10
	Вкупно	85
	Оценување	20
	Се вкупно	105
	Кредити	3,5
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 1 колоквиум, завршен испит.	
Учебни помагала	<i>Пародонтопатија 2008 год., А. Миновска; Пародонтологија 2006 год., Ѓајик и Ѓукановиќ, Клиничка пародонтологија, Jann Lindhe; Clinical Periodontology, Carranza.</i>	
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	

МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА I

Предмет	Максифацијална хирургија I
Студиска програма	Доктор по дентална медицина
Код	5105
Студиска програма	V (петта)
Семестар	IX (деветти)
Вкупно часови	60
Кредити	4
Вид на предмет	Задолжителен, клинички предмет.
Предуслови	Освоени кредити од: Орална медицина и патологија I и II, Неурологија, Анестезија и седација.
Изведува	Катедра за максифацијална хирургија
Одговорен наставник	Проф. д-р С. Наумовски, проф. д-р В. Поповски, проф. д-р А. Бенедетти, проф. д-р А. Грчев, доц. д-р Д. Поповиќ Монеvsка.

Адреса	Катедра по максилофацијална хирургија, Стоматолошки факултет, Водњанска 18 Скопје, Тел.: 3147 745.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, Максилофацијална хирургија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	час.
	Предоперативна евалуација на пациентот. Припрема на пациент со компромитирано здравје.	2
	Крвни дискразии.	2
	Основни принципи во хирургијата. Зараснување на рана.	2
	Дијагностика и имиџинг техники во максилофацијалната хирургија.	2
	Превенција и менаџмент на хируршки компликации.	2
	Базична предпротетска хирургија. Сложена предпротетска хирургија.	2
	Имплантологија.	2
	Одонтогени инфекции.	2
	Комплексни одонтогени инфекции.	2
	Одонтогени заболувања на максиларен синус.	2
	Заболувања на плунковни жлезди.	2
	Орални лезии.	2
	Одонтогени цисти на вилиците. Хируршки третман на одонтогени цисти.	2
	Мекоткивни цисти.	2
	Одонтогени тумори.	2
	Практична настава	час.
	Приказ на пациенти со максилофацијална патологија, во амбулантни услови и пациенти со болничко лекување. Анализа на предоперативната припрема на пациентите за хируршка интервенција, присуство при третман на скршеници и вежба на модели за имобилизација на вилици. Пасивно учество на хируршки интервенции од амбулантен карактер.	30
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 30 часа.	
Методи на учење	Интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.	

Излезност од учењето	<p>Излезност од теоретската настава: Пошироки познавања за максилофацијалната патологија. Практични вештини: Давање прва помош, преврски, завои, сутури, имобилизација на скршеници и др.</p>		
Оценка на активноста на студентот	Активности		Кредитни бодови
			минимум максимум
	Редовност на теоретска настава		3 5
	Активност на теоретска настава		6 10
	Редовност на практична настава		3 5
	Активност на практична настава		12 20
	Континуирана проверка 2 колоквиуми		36 60
	вкупно		60 100
	Освоени кредитни бодови		оценка ЕКТС оценка
	< 60		5 F
60-67		6 E	
68-75		7 D	
76-84		8 C	
85-93		9 B	
94-100		10 A	
Оптовареност на студентот / часови	Предавања		30
	Подготовка за предавање		15
	Консултации		5
	Вежби		30
	Подготовка за вежби		10
	Вкупно		90
	Оценување		30
	Се вкупно		120
	Кредити		4
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето во текот на практичната и теоретската настава, 2 колоквиума.		
Учебни помагала	<i>Contemporary Oral and Maxillofacial surgery</i> , Larry J.Peterson.		
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА II

Предмет	Максифацијална хирургија II	
Студиска програма	Доктор по дентална медицина	
Код	5112	
Студиска програма	V (петта)	
Семестар	X (десети)	
Вкупно часови	60	
Кредити	4	
Вид на предмет	Задолжителен, клинички предмет.	
Предуслови	Потпис од Максифацијална хирургија I.	
Изведува	Катедра за максифацијална хирургија	
Одговорен наставник	Проф. д-р С. Наумовски, проф. д-р В. Поповски, проф. д-р А. Бенедетти, проф. д-р А. Грчев, доц. д-р Д. Поповиќ Моневска.	
Адреса	Катедра по максифацијална хирургија, Стоматолошки факултет, Водњанска 18, Скопје Тел.: 3147 745.	
Клучни зборови	Стоматолошки факултет, прв циклус на студии, максифацијална хирургија.	
Наставна содржина	Теоретска настава	
		час.
	Вратни лимфаденити.	2
	Малигни заболувања во оралната празнина.	4
	Хируршки третман на малигните тумори на оралната празнина. Хируршка реконструкција на коскени дефекти.	4
	Повреди на меки ткива и дентоалвеоларен комплекс.	2
	Повреди на лицеви коски.	6
	Етиологија на дентофацијални деформитети, Евалуација на пациенти со лицеви деформитети.	2
	Поделба на деформитети. Оперативни техники кои се користат за корекција на лицевите деформитети.	2

	<p>Ембриологија на расцепи. Етиологија на расцепи. Поделба на расцепи. Третман на расцепи. Ретки- синдромски заболувања со манифестација. во максилофацијалната регија.</p>	4																										
	<p>Физиологија на болка. Класификација на болка. Фацијални неуралгии.</p>	2																										
	<p>Патологија на ТМЗ. Евалуација на пациенти со ТМ болка. Класификација на ТМЗ поремерувања. Третман на ТМЗ заболувања. МБДС.</p>	2																										
	Практична настава	час.																										
	<p>Приказ на пациенти со максилофацијална патологија, во амбулантни услови и пациенти со болничко лекување. Анализа на предоперативната припрема на пациентите за хируршка интервенција, присуство при третман на скршеници и вежба на модели за имобилизација на вилиците. Пасивно учество на хируршки интервенции од амбулантен карактер.</p>	30																										
Организација	Теоретска настава 30 часа, практична настава 30 часа.																											
Методи на учење	Интерактивна настава(теоретска), работа во мали групи (вежби), и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС.																											
Излезност од учењето	<p>Излезност од теоретската настава: Пошироки познавања за максилофацијалната патологија. Практични вештини: Пружање прва помош, преврски, завои, сутури, имобилизација на скршеници и др.</p>																											
Оценка на активноста на студентот	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Активности</th> <th colspan="2">Кредитни бодови</th> </tr> <tr> <th>минимум</th> <th>максимум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Редовност на теоретска настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на теоретска настава</td> <td>6</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Редовност на практична настава</td> <td>3</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Активност на практична настава</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Континуирана проверка 2 колоквиуми</td> <td>30</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Завршен испит</td> <td>9</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>вкупно</td> <td>60</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>		Активности	Кредитни бодови		минимум	максимум	Редовност на теоретска настава	3	5	Активност на теоретска настава	6	10	Редовност на практична настава	3	5	Активност на практична настава	9	15	Континуирана проверка 2 колоквиуми	30	50	Завршен испит	9	15	вкупно	60	100
	Активности	Кредитни бодови																										
		минимум	максимум																									
	Редовност на теоретска настава	3	5																									
	Активност на теоретска настава	6	10																									
	Редовност на практична настава	3	5																									
	Активност на практична настава	9	15																									
	Континуирана проверка 2 колоквиуми	30	50																									
Завршен испит	9	15																										
вкупно	60	100																										

	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Освоени кредитни бодови</th> <th>оценка</th> <th>ЕКТС оценка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>< 60</td> <td>5</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>60-67</td> <td>6</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>68-75</td> <td>7</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>76-84</td> <td>8</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>85-93</td> <td>9</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>94-100</td> <td>10</td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка	< 60	5	F	60-67	6	E	68-75	7	D	76-84	8	C	85-93	9	B	94-100	10	A
Освоени кредитни бодови	оценка	ЕКТС оценка																				
< 60	5	F																				
60-67	6	E																				
68-75	7	D																				
76-84	8	C																				
85-93	9	B																				
94-100	10	A																				
Оптовареност на студентот / часови	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Предавања</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за предавање</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Консултации</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Вежби</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Подготовка за вежби</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td>90</td> </tr> <tr> <td>Оценување</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Се вкупно</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Кредити</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	Предавања	30	Подготовка за предавање	15	Консултации	5	Вежби	30	Подготовка за вежби	10	Вкупно	90	Оценување	30	Се вкупно	12	Кредити	4			
Предавања	30																					
Подготовка за предавање	15																					
Консултации	5																					
Вежби	30																					
Подготовка за вежби	10																					
Вкупно	90																					
Оценување	30																					
Се вкупно	12																					
Кредити	4																					
Проверка на знаењето	Континуирана проверка на знаењето, 2 колоквиума и завршен испит.																					
Учебни помагала	<i>Contemporary Oral and Maxillofacial surgery</i> , Larry J.Peterson.																					
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски																					

ИЗБОРНИ
ПРЕДМЕТИ

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ГРУПА I

1. Социјална медицина 2 ECTS
2. Офталмологија 2 ECTS
3. Менаџмент во стоматологијата 2 ECTS
4. Англиски јазик 3 ECTS
5. Информатика 1 ECTS
6. Хигиена 2 ECTS
7. Гинекологија 1 ECTS
8. Физиотерапија 1 ECTS
9. Социологија на медицината 1 ECTS
10. Здравствена екологија 1 ECTS

Опис на изборните предмети од група I

1. Код 3201 Социјална медицина

2 ЕКТС

Наставните содржини кои се опфатени со овој предмет се: улогата и влијанието на социјално-економските услови и фактори врз здравјето и болеста, детерминанти на здравјето, економското значење на здравјето, природен тек на болеста и превенција: примарна, секундарна и терцијарна, Стратегија на СЗО „Здравје за сите“. Понатаму, со изучување на овој предмет студентот може да се запознае со: здравствената дејност, стоматолошката дејност, улогата на системот на здравствена заштита, болничката дејност и здравствените организации. Предметните наставни содржини опфатени со овој предмет ги изучуваат и

планирањето и програмирањето на развојот на здравствената заштита, здравствени работници, здравствена и социјална заштита на деца од 0-6 години, здравствена и социјална заштита на жените во репродуктивниот период, здравствени организации.

2. Код 3202 Офталмологија

2 ЕКТС

Курсот е осмислен да ги збогати знаењата на студентите за заболувањата на палпите, орбитите, солзниот апарат, коњуктивата, роговицата, повредите на окото. Исто така, студентите можат да се запознаат и со заболувањата на склерата, ирисот, увеити и тумори, заболувања на леќата, глауком, како и фокалозите и окото.

3. Код 3203 Менџмент во стоматологијата

2 ЕКТС

Целта на курсот е запознавање на студентите со дефиницијата на менџментот, нивоата и функциите на менаџментот, способноста на менаџерот. Исто така, наставните содржини опфаќаат: менаџмент процес, организирање, координирање, мотивирање и контролирање како карактеристиките на одборот на директори.

4. Код 3204 Англиски јазик

3 ЕКТС

Студентите со изборот на овој предмет ги повторуваат основните познавања и се стекнуваат со пошироки знаења и вештини за медицинската терминологија на англиски јазик за човековото тело, за локомоторниот систем, кардиоваскуларниот систем, нервниот, респираторниот, уrogenиталниот, дигестивниот и екскреторниот систем. Студентите се здобиваат со основните познавања и ги продлабочуваат истите за анатомските и за физиолошките карактеристики на системите, потоа обработуваат и совладуваат теми како што се ортодонција, заболувања на забите, дијагноза, терапија и слично.

5. Код 3205 Информатика

1 ЕКТС

Целта на курсот е запознавање на студентите со историјатот на сметачите, елементи на софтверот, интернет, апликативен софтвер за канцелариско работење. Исто така предметот ги опфаќа и следните содржини: Елементи за користење на оперативниот систем Windows, користење на Microsoft Internet Explorer, Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Power Point.

6. Код 3206 Хигиена

2 ЕКТС

Комунална хигиена. Хигиена на трудот. Хигиена на храната и исхраната, биолошка и хемиска безбедност на храната, нутритивни болести. Училишна хигиена. Лична хигиена.

Ментална хигиена и здравствено просветување. Воена хигиена. Методи за испитување и истражување во хигиената. Влијание на хигиената врз здравјето на луѓето, хигиенски барања во дизајнирањето и експлоатацијата на фармацевтиците, безбедност на производите.

7. Код 3207 Гинекологија**1 ЕКТС**

Наставните содржини поместени во овој предмет се: оваријален и менструален циклус, сексуални хормони, овулација и оплодување. Исто така, наставните содржини кои се изучуваат во овој предмет се: развој на плодот, породување, планирање на семејството и контрацепција, воспаленија на генитални органи кај жената и тумори на гениталните органи.

8. Код 3208 Физиотерапија**1 ЕКТС**

Студентите со изборот на овој предмет ќе се запознаат со основите на Физикалните методи на терапија кои наоѓаат примена и во стоматологијата: Криотерапија, Термотерапија, Фототерапија (инфрацрвени зраци, ултравиолетови зраци, ласеротерапија), Мануелна масажа, Електротерапија, Сонотерапија, Магнетотерапија, Кинезитерапија, Ортопедски помагала

9. Код 3209 Социологија на медицината**1 ЕКТС**

Наставните содржини кои се опфатени со овој предмет се: процесот на диференцирање на науките и нивниот предмет на проучување, предметот и методите на социологијата на медицината, односот на социологијата на медицината и другите сродни науки. Курсот ги вклучува и следните содржини: потекло и развој на социологијата на медицината, основни содржини и категории на социологијата на медицината, дефиниции и концепти за болеста, субјективни аспекти и компоненти на болеста, ментално здравје и ментална болест, однос пациент-доктор, барање и користење на здравствени услуги.

10. Код 3210 Здравствена екологија**1 ЕКТС**

Курсот се занимава со физичките фактори во средината и влијание врз здравјето, здравствено-еколошките аспекти на загадување на воздухот, на водата за пиење и водоснабдувањето. Предметните наставни содржини опфатени со овој предмет ги изучуваат и здравствено-еколошките аспекти на училишната средина како и храната и исхраната на населението.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ГРУПА II

1. Ургентни состојби во стоматологијата
2. Фокалоза
3. Имплантологија
4. Дентална трауматологија
5. Пациенти со ризик за стоматолошки интервенции
6. Предхируршки ортодонтски третман

Опис на изборните предмети од група II

1. Код 5201 Ургентни состојби во стоматологијата

3 ЕКТС

Целта на курсот е запознавање на студентите со ургентните состојби во стоматолошката практика: Крвавење, компликации при акутни одонтогени инфекции, состојби на нарушена свест, шокови состојби, ургентни кардиоваскуларни и респираторни состојби, токсични реакции, повреди на усната празнина, забите и вилиците.

2. Код 5202 Фокалоза

3 ЕКТС

Теории на фокалната инфекција, орални жаришта, консекутивни заболувања. Патогенеза на фокалната инфекција, дијагностицирање на оралните жаришта преку примена на специфични тестови. Исто така, наставните предметни содржини опфаќаат: терапија на фокалните жаришта и премедикација, мерки за превенција на фокалната инфекција и критика на сваќањето на оралните жаришта и консекутивните заболувања.

3. Код 5203 Имплантологија

3 ЕКТС

Наставната содржина опфатена со овој предмет се состои од: материјали кои се применуваат во имплантологијата, избор на пациенти за предимплантолошка припрема, индикации и контраиндикации, врска на имплантот со околотото ткиво, класификација и квалитет на коскеното ткиво, видови на дентални импланти, техники на вградување на поедини импланти, протетска супраструктура, компликации и проценка на успешноста на имплантот.

4. Код 5204 Дентална трауматологија

3 ЕКТС

Наставните содржини содржани во предметот се: Дентална трауматологија во детска возраст, класификација, повреди на млечните заби, повреди на трајните заби, терапија на пулпата кај траумите на забите и повреди на пародонталните ткива на трајните заби.

5. Код 5205 Пациенти со ризик за стоматолошки интервенции

3 ЕКТС

Дефиниција на пациентите со ризик, кардиолошки и пулмолошки пациенти, хематолошки пациенти, ендокринолошки и нефролошки пациенти, пациенти со инфективни заболувања и психијатриски пациенти. Исто така, студентите ќе бидат вклучени во изучување на идентификација на ризичните пациенти во стоматолошката ординација и нивното менаџирање.

6. Код 5206 Предхируршки ортодонтски третман

3 ЕКТС

Наставните содржини кои се опфатени со овој предмет се: план на ортодонтско-хируршката терапија, можности за ширење на максилата, подготовка за хируршки третман на пациентите со: расцепи на вилиците, скелетна II класа на малоклузија, скелетна III класа, отворен загриз, тешки краниофацијални деформитети и анкилоза на ТМЗ и подготовка на пациентите со асиметрија на лицето.

ПРАКТИЧНИ ИНФОРМАЦИИ ЗАСТУДЕНТИТЕ И НАСТАВНИЦИТЕ

(извадоци од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус на универзитетски студии од 4. август 2009 год.)

1. Право на упис во прва година

Право на упис во прва година на студии кандидатот стекнува согласно со условите и критериумите утврдени во конкурсот за запишување студенти, а според постигнатите поени во процесот на селекција.

Кандидатот кој остварил право на упис, но во предвидениот (огласениот) рок не извршил упис, губи право на упис, а правото за запишување го стекнува следниот кандидат на ранг-листата кој предходно не заземал место во рамките на одобрената квота за запишување студенти.

Странските државјани можат да се запишуваат на студии на Универзитетот.

Странските државјани и лицата без македонско државјанство имаат право на упис на студии под еднакви услови како и македонските државјани, но во согласност со одлуката на Сенатот плаќаа полна цена на студирање.

2. Стекнување статус на студент

Статус на студент, а со тоа и член на академската заедница се стекнува со запишувањето на прв, втор и трет циклус на студии на Универзитетот.

Статусот на студентот се докажува со индекс или со студентска легитимација.

Студентот запишува предмети/модули во семестри, трисеместри или студиска година во индексот.

3. *Ситијусои на ситуденџ во државна квоиџа*

Студентот чие образование го финансира државата, го задржува статусот студент чие образование го финансира државата најдолго за времето кое е за два пати подолго од пропишаното време на траење на студиите, односно до крајот на академската година во која тој рок истекува. Со истекот на тој рок студентот ги продолжува студиите со поднесување на трошоците за студирање (кофинансирање).

Студент чие образование го финансира државата може иста академска година да ја повторува само еднаш. Ако во наредната академска година не го стекне правото за запишување на повисока година на студии, го губи статусот на студент чие образование го финансира државата, но има право повторно да ја запише истата академска година во статус на студент кој самостојно ги поднесува трошоците за студирање.

Во времето од став еден и два, не се смета времето на мирување на студентските обврски.

Организација и изведување на студиите

1. *Обем и организација на ситудииџе*

Во рамките на најмногу 40 недели годишно, вкупното оптоварување на студентите изнесува од 1500 до 1800 часа годишно.

Во случаите од став 1 на овој член, студиските програми од првиот циклус содржат најмалку 20, а најмногу 30 часа предавања, вежби и семинари неделно и 30 недели годишно.

По исклучоук, ако студиската програма содржи практично оспособување, вкупното оптоварување на студентот не смее да надмине 40 часа неделно и 45 недели годишно. Оптоварувањето на студентите од став 1 на овој член опфаќа предавања, вежби, семинари и други облици на студии кои се соодветни на специфичноста на наставно-научната област (практично оспособување, хоспитација, настапи, теренска работа и сл.), консултативно-инструктивна настава, форми на континуирана проверка на знаењето и испити кои се сметаат како контакт-часови, како и индивидуална студиска работа (спортска работа, истражување на литература, семинарски задачи, проектна работа), самостојно учење како и изработка на дипломска (магистерска) задача.

Организацијата и временското распоредување на предавањата, семинарите и вежбите се приспособуваат на специфичноста на студиската програма.

Наставата по одредена предметна програма се изведува во рамките на еден семестар. Редовните студенти во еден семестар запишуваат максимум до 35 ЕКТС-кредити.

На особено успешните студенти (со просечен успех од 8,5) може да им се дозволи запишување на 35 до 40 ЕКТС-кредити со цел побрзо завршување на студиите или пошироко образование.

2. Универзитетски календар и календар за настава

Универзитетскиот календар за наредната академска година го донесува Сенатот, најмалку 5 месеци пред завршувањето на тековната академска година, и го објавува преку своите гласила.

Универзитетскиот календар ги содржи рамковните одредби за почетокот и крајот на академската година, термините за одржување на наставата, испитите и државните и универзитетските празници.

Врз основа на универзитетскиот календар, наставно-научниот, односно научниот совет на единиците донесува календар за наредната академска година и го огласува преку своите гласила, најмалку 3 месеци пред завршувањето на тековната академска година.

3. Напредување на студентите

Студентите напредуваат во студиите преку полагање на испити за предвидени предмети/модули и преку исполнување на обврските предвидени со студиската програма.

4. Запишување семестар

Студентот стекнува право на запишување нареден семестар ако до рокот на запишувањето уредно ги извршил обврските од студиската програма и ги положил испитите од предметите/модулите утврдени со студиската програма.

Студентот може да запише нови предмети од наредниот семестар, во согласност со правилата за напредување утврдени во соодветната студиска програма.

Единицата, во рамките на студиската програма, може да пропише условувачки критериуми, т.е. претходно совладани предмети (освоени кредити), како услов за запишување на нареден семестар.

Запишувањето на предметните програми во нареден семестар се врши во период од 2 седмици пред почетокот на семестарот.

При запишување на предметните програми, студентот најпрво ги запишува неположените задолжителни и изборни предмети од соодветниот (летен/зимски) семестар, а потоа задолжителните предмети од тековниот семестар, но на тој начин што неговите вкупни студиски обврски во еден семестар да не го надминува бројот на ЕКТС-кредити утврдени со овој Правилник.

Во зимскиот семестар се запишуваат предмети што се утврдени во студиските и предметните програми за зимскиот семестар.

Во летниот семестар се запишуваат предмети што се утврдени во студиските и предметните програми за летниот семестар.

При запишувањето на предметите потребно е да се исполнат одредени услови утврдени со предметните програми.

При повторно запишување на неположен изборен предмет, студентот има право да го замени изборниот предмет со друг изборен предмет од предметите што се активирани во соодветниот семестар како изборни предмети.

Доколку во текот на студирањето дојде до промена на студиската програма, студентот што студирал според некоја од претходните програми и го нема завршено студирањето во роковите утврдени со тие програми, го продолжува студирањето согласно со условите за премин на нови програми.

5. Заверка на семестар

Студентот заверува семестар со потписи од наставниците, со што се потврдува неговото исполнување на предвидените обврски.

Студентот кој не ги извршил обврските пропишани со студиската програма од поединечен предмет, не може да пристапи на испит.

6. Испити

Проверката на знаењата на студентите се врши со изведување на испити. Испитите се изведуваат по писмен и/или устен начин, како и на друг начин утврдени со студиската програма.

На полагањето испити студентите покажуваат документи за идентификација и индекс.

7. Календар и распоред на испити

Календарот на испитите се објавува на почетокот на секоја академска година заедно со распоредот за настава и се објавува на интернет-страницата на единицата на Универзитетот.

Распоредот за одржување на испитите се утврдува на тој начин што бројот на испитните термини за секој предмет/модул во секој испитен рок да може да ги опфати сите студенти кои имаат право да го полагаат тој предмет/модул.

8. Пријава за испитӣ

Студентот може да го пријави испитот по писмен или електронски пат, доколку постои можност за тоа. При електронското пријавување на испитите, студентот е должен дополнително да достави пријава за испит во материјална форма.

По писмен пат, испитот се пријавува со пријавен лист. Пријавниот лист претставува документ чијашто содржина и форма се еднообразни за сите составни единици на Универзитетот.

Во редовниот испитен рок студентот е должен да го пријави испитот во роковите утврдени во календарот за настава.

Наставникот не должен на испит да прими студент кој пријавата не ја поднел во предвидениот рок.

9. Испитни рокови

Студентот има право да ги полага предметите во рамките на зимскиот, есенскиот и летниот испитен рок. Испитните рокови траат најмалку 3 недели. За секој предмет во секој испитен рок може да се даваат два термина. Разликата меѓу двата термина не може да биде помала од 10 дена.

Испитите можат да се организираат непосредно по завршувањето на блок наставни содржини, односно преку колоквиуми ако се предвидени во предметната програма, а крајната оценка се утврдува на завршниот испит во редовната испитна сесија. Во крајната оценка се пресметуваат постигањата на студентот во текот на континуираното оценување.

Испитите, или некои други форми на проверка на стекнатите знаења, вештини и способности, се спроведуваат за сите предмети кои студентот ги запишал, и тоа според градивото утврдено според студиската програма.

Студентот кој ги исполнил сите обврски пропишани со соодветната предметна програма има право да полага испит.

За секој студент се води испитна документација.

Испитите се јавни и резултатите од испитите се достапни за јавноста, а право на увид во испитната документација има лице кое ќе докаже правен интерес.

Секој пат кога студентот ќе пријави но нема да пристапи на испит, се смета дека го искористил правото од еден обид за полагање на испитот и во пријавата за испит му се пишува: *не ѝложил.*

10. Оценување

Стегнатите знаења на студентите се проверуваат и оценуваат континуирано-во текот на наставата (колоквиуми, практични задачи и сл) и се изразуваат во поени, додека конечната оценка се утврдува на завршниот испит.

Со студиската програма може да се утврди дека некои облици на настава се спроведуваат без оценување или дека се оценуваат описно.

За исполнување на обврските за полагање на испит (по делови или во целина) студентот може да оствари најмногу 100 поени или да добие позитивна оценка која се изразува со 10 (десет), при што оценката 5 (пет) означува недоволен успех.

Нумеричкиот систем за оценување се споредува со системот на оценување според ЕКТС:

A= 10; B= 9; C= 8; D= 7; E= 6; F, FX= 5

За одредени предмети, доколку природата на знаењата кои студентот треба да ги стекне го дозволува тоа, може да се предвиди и компјутерска проверка на знаењата во рамките на системот за објективна проверка на знаењата на Универзитетот.

Завршното оценување задолжително се запишува во индексот и во пријавата за завршно оценување.

Просечниот успех на студентот претставува аритметичка средина на оценките за завршното оценување по сите наставни предмети во текот на студиите, вклучувајќи го и завршниот испит, односно дипломскиот труд.

Оценките кои студентите ги добиле во проверката на нивните знаења се објавуваат на јавни места (огласна табла), во рок од **7 (седум) дена** од денот на полагањето на испитот.

Наставниците се должни по барање на студентот, да обезбедат увид во прегледаниот труд и добиената оценка, најдоцна до почетокот на наредниот семестар.

Испитите се изведуваат јавно и транспарентно.

Не смеат да се изведуваат испити за само еден студент без присуство на други лица (студент, асистент, друг наставник).

11. Предмет̄ на оценување

Предмет на оценување во рамките на предметната програма можат да бидат:

- успешно реализирани вежби;
- успешно реализирана практична работа;
- изработка на семинарска работа;
- теренска работа;

- самостојна/домашна работа;
- менторство на други студенти;
- изработени или реализирани;
- освоени награди, пофалници и др.

12. Начи на оценување

Оценувањето може да биде квантитативно или описно, или квантитативно и описно. Завршното оценување се изразува квантитативно со оценка од 5 (пет) до 10 (десет). Оценката 5 (пет) означува недоволен успех. Оценувањето може да биде преку писмени и/или усни испити или на друг начин утврден во студиската програма. Пропорцијата помеѓу обемот на континуираното и завршното оценување ја определува носителот на предметната програма.

Преку континуираното оценување, студентот се оценува за секоја активност пропишана во соодветната предметна програма, преку кредитни поени, процентот на оптовареност или индексните единици.

Оценката добиена од континуираното оценување и оценката добиена од завршното оценување ја сочинуваат вкупната оценка (од минимална до максимална). Положениот испит е услов да се стекне потребниот број кредити пропишани со предметната програма.

13. Обврски на наставничкоѝ

Наставникот е должен да му го соопшти постигнатиот резултат на усниот испит на студентот веднаш по завршување на испитот.

Наставникот е должен да го оцени испитот на студентот со „5“ кога студентот:

- неоправдано ја напушти просторијата во која се одржува писмениот дел од испитот или се откаже од веќе започнатата работа;
- нема да се јави на усниот дел од испитот, по завршување на писмениот дел;
- поради недолично однесување, попречување на другите студентите или поради користење на недозволен помагала е отстранет од испит.

14. Приговор заради оценка од проверка на знаењето

Студентот, во рок од 24 часа од денот на објавувањето на резултатите, може да поднесе приговор до деканот, ако смета дека испитот не спроведен во согласност со законот, Статутот и овој правилник.

Ако деканот утврди дека се исполнети условите од претходниот став, наставникот е должен да ја преиспита оценката од завршното оценување. Ако наставникот не ја преиспита или ако во писмена форма ја потврди оценката што ја утврдил, студентот испитот го полага

пред тричлена комисија составена од наставници од исто или сродно наставно-научно подречје, во наредните 24 часа, наредниот работен ден.

Комисијата ја формира деканот, а предметниот наставник не може да биде член на комисијата. Комисијата одлучува со мнозинство гласови.

Студентот е должен да ја прими оценката од повторното полагање на испитот и во случај кога оценката е помала од добиената оценка или, пак, е негативна.

15. Повторување на испити

Побарање на студентот му се дозволува да го повтори завршното оценување за висока завршна оценка по предметна програма, во период од најмалку четири месеци од полагањето.

Барањето за повторување на испит мора да биде образложено и се доставува до деканот. Доколку се прифати барањето, деканот со решение ја поништува оценката. Наставникот, во тој случај, во пријавата ја запишува оценката што ја дал и до неа запишува: *студентот ја понижилува оценката*. Таа оценка не се смета како завршна оценка за конкретниот предмет/модул. Решението на деканот е составен дел на пријавата.

Оценката добиена на повторното завршно оценување е конечна и студентот нема право да го повтори завршното оценување.

16. Конфликт на интереси

Во случаи кога предметниот наставник и студентот се во роднинска врска: син, ќерка, брат, сестра, сопруг или сопруга, наставникот е должен да се из земе при полагањето на предметната програма, односно испитот и за тоа да го известат деканот.

Деканот, спроведувањето на испитот го доверува на друг соодветен наставник или на посебна компетентна испитна комисија, составена од три члена.

17. Пренесување на надлежност за спроведување на испити

Во случај на подолга спреченост на предметниот наставник, деканот може да ну ги пренесе надлежностите за одржување на испитите на друг наставник од иста или сродна струка или на комисијата за спроведување на испит.

18. Завршување на испити

Студентот ги завршил студиите од прв циклус кога ќе ги положи сите испити, ќе ги исполни сите обврски предвидени со студиската програма и ќе изработи и успешно ќе одбрани дипломски труд или ќе положи завршен испит. Со завршување на студиите од прв

циклус, студентот се стекнува со најмалку 180, 240, односно 300 ЕКТС-кредити.

Со завршување на студиите, студентот стекнува соодветно стручно или академско звање или степен, како и други права согласно со посебните прописи.

19. Уверение, дијлома и додашок на дијломата

Студентот кој ќе ги изврши сите обврски според студиската програма за усовршување или само дел од студиската програма за стекнување на образование му се издава уверение за завршниот дел од студиската програма, кое содржи податоци за нивото, природата и содржината на студиите, како и постигнатите резултати.

Студентот кој ќе ги изврши сите обврски според студиската програма за добивање високо образование во било кој циклус на образование, врз основа на евиденцијата што се води за него, Универзитетот му издава диплома.

Со дипломата се потврдува дека студентот звршил студиска програма од прв или втор циклус и се стекнува со соодветен стручен или научен назив.

Составен дел на дипломата е додаток на дипломата (Diploma supplement).

Дипломата и додатокот на дипломата на Универзитетот ги потпишува ректорот и деканот, односно директорот на единицата на Универзитетот или придружната членка и се оверуваат со сув печат на Универзитетот.

Заедничката диплома и додатокот на дипломата ги потпишуваат овластените лица на високообразовните установи кои организираат студиска програма за стекнување на заедничка диплома.

Дипломата е јавна исправа.

20. Промоција

Промоцијата претставува свечено врачување на дипломите за завршени студии.

Дипломите од првиот и вториот циклус на универзитетски студии и на интегрираните студии ги врачува деканот, односно директорот на единицата.

